

Holy Bible

Aionian Edition®

Luka
Bayash Luke

AionianBible.org

Prima traducere inversă din lume a Bibliei
100% gratuit pentru copiere și tipărire
de asemenea cunoscut ca și “ Biblia Purpurie ”

Holy Bible Aionian Edition ®

Luka
Bayash Luke

Creative Commons Attribution 4.0 International, 2018-2025

Source text: eBible.org

Source version: 4/18/2025

Source copyright: Creative Commons Attribution 4.0
Pioneers.org, 2018

Formatted by Speedata Publisher 5.1.3 (Pro) on 5/4/2025

100% Free to Copy and Print

TOR Anonymously

<https://AionianBible.org>

Published by Nainoia Inc, <https://Nainoia-Inc.signedon.net>

All profits are given to <https://CoolCup.org>

We pray for a modern Creative Commons translation in every language
Translator resources at <https://AionianBible.org/Third-Party-Publisher-Resources>
Report content and format concerns to Nainoia Inc
Volunteer help is welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Prefață

Bayash at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aīdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aīdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is *eternal*! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to *eternal* life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of *eternal punishment*. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Please understand these eleven words. The original translation is unaltered and a highlighted note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read at AionianBible.org, with Android, and with TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal and purple is the color of royalty! All profits are given to CoolCup.org.

History

Bayash at AionianBible.org/History

- 06/21/75 - Two boys, P. and J., wonder if Jesus saves all and pray.
- 04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
- 12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
- 06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
- 01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
- 06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
- 12/07/16 - Nainoia Inc established as non-profit corporation.
- 01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
- 01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
- 07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
- 07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
- 02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
- 03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
- 09/15/18 - Aionian Bible dedicated as J. and J. pray again.
- 10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
- 11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
- 03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
- 10/28/19 - Aionian Bible nursed as another J. and J. pray.
- 10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
- 02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
- 05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
- 08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
- 12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
- 03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
- 11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
- 12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
- 01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
- 01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
- 01/23/22 - Volunteers celebrate with pie and prayer.
- 02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEPBible.
- 02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
- 12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
- 02/04/24 - 352 translations now available in 142 languages.
- 05/01/24 - 370 translations now available in 164 languages.
- 08/05/24 - 378 translations now available in 165 languages.
- 08/18/24 - Creative Commons Attribution 4.0 International, if source allows.
- 10/20/24 - Gospel Primer handout format.
- 11/24/24 - Progressive Web Application off-line format.
- 01/28/25 - All profits are given to CoolCup.org.
- 03/12/25 - 382 translations now available in 166 languages.
- 05/04/25 - 393 translations now available in 175 languages.

Cuprins

NOUL TESTAMENT

Luka 11

ANEXĂ

Ghidul Cititorului

Glosar

Hărți

Destin

Ilustrații, Doré

NOUL TESTAMENT

Šă Isus u zăs: "Tata Dimizovu amnjov, jartălji kă jej nu šćijă šje fašji."

Šă vojnici ur skos kockă să să āmperci dăm coljilje aluj āntră jej.

Luka 23:34

Luka

1

Ka kum šćijec mulc su apukat sā skriji događajur šje Dimizov u obečalit a su dogodulit äntri noj. 2 Orikic as re svedoci dām kap dā šje ur skris šje ur vāzut šā šje svite Isus, jej äs slugurje alu vorba. 3 Aša šā ju mam ängändit dām elši pā rānd sā skruf kutotu pāntru činji, glavni Teofile. 4 Aša sā fij siguran šā sā poc arāta šā sā spuj dā ankridalā dā vorbilje dā šje u fost änväcat kā äj aje anume. 5 Äm zālijilje kānd kralj Herod vladale äm Judeja, are unu popā šje sā čima Zaharija dām svečenički rodu alu Abiji, šā mujere aluj isto are dām pleme alu Aron. Je sā čima Elizabeta. 6 Amāndojoj äs re äm oči alu Dimizov fār dā duvinā, pravedni kā jej cānje toći zapovjedurlje šā pravilurje alu Domnu anostru. 7 Jej asre fār dā kupij, daje kā Elizabeta nu puće sā avji kupij, šā amāndojoj asre tari bātārnj. 8 Kānd una zā, Zaharija služule ka popa alu Dimizov äm Hram, u vinjut vreme pā grupa aluj sā služulaskā. 9 Dā pā običaju äntri pop lu izabralit ku kockā sā mergā äm svetište alu Domnu sā prihusulaskā miomirosur. 10 Šā äntręg narodu aščipta afarā äm udvar šā sā aruga äm vreme dā mirosur. 11 Atunše andalu alu Domnu su nāstāmit äm Hram alu Zahariji dādānenči pā desna parći dā žrtvenik hundi are miomiris. 12 Zaharija kānd u vāzut pā andal tari su änfrikušatāsā. 13 Daje andalu ju zās: "Nuči sprije, Zaharija! Arugalā ata u fost auzātā. Mujere ata Elizabeta u ave fišjor, šā tu vi da numi Ivan. 14 Vi ave fālušaje šā slavlje šā mulc sur äm fāluša la fātala aluj. 15 Kā jāl anume u fi mari äm oči lu Domnu anostru. Vin šā tari buturā no be. Mar äm injima alu mumāsa jāl u fi umpljet ku Duhu Svānt. 16 Mulc fišjori kari äs Izraelci sur äntorši dā rānd dā la jāl äm napoj la Domnu Dimizovu alor. 17 Jāl u merži äm nenče alu Domnu ka yesniku äm duhu šā äm pučere alu Ilija kari are dā kānva prorok sā pomirilaskā pā kupiji ku tatusurlje, šā änrtorkā pā eje kari äs nevjerni sā apušji mudrost dā la heje kari äs pravednā, sā pripremalaskā narod pāntru Domnu." 18 Ali u zās Zaharija alu andalu Gabrijel kari stāče äm nenče alu Dimizov: "Dā pā šje uj šči kā aje äj anume? Tu vejs kā mes aku om bātārn šā bāšāca ame äj isto äm aj." 19 Andalu ju äntors vorba: "Numilje amnjov äj Gabrijel šā ju mes ku Dimizov sā askultä šje mu spunji, aša mes mānat sā svitesk ku činji šā sāc aduk Hir fālos. 20 Punji mā ureči, kānd mar nu maj änkrituz dā vorbasta šje cam spusu, tu njimika nu vi puće sviti pān šje no su dogoduli asta šje cam spus. Vorbilje šje cam spus ur fi äm pravā vremi." 21 Lume aščipta afarā pā Zaharija, šā sā čudule šje fašji atita dobā äm svetište. 22 Kānd u vinjut afarā nu puće sā svitaskā. Jāl svite äm znakovur šā nu puće sā svitaskā njimika pān šje nu ju su

ave kupilu. Šā atunše ur prišjepi kā u avut vizijā äm svetište. 23 Kānd u završālit vreme dā služba aluj äm Hram, Zaharija u fužit akasā. 24 Atunše maj dā pā zālijilje bāšāca aluj u rāmas gārjonā, šā nu jāšā afarā šinšj lunj. Elizabeta u zās: 25 "Domnu äj ala kari u fākut asta aku: Dimizov su ujtat pā minji ku milā šā u lot ändärät rušānje dām oči alu ominj." 26 Šasā lunj dā kānd Elizabeta are gārjonā, Dimizov u mānat pā andalu aluj pāšči Gabrijel äm varuš äm Galileja kari sā čamā Nazaret. 27 Jāl u vinjut la fatā äm pār kā su zaručulit ku Josip kari are potomku alu Kralju David. Je sā čima Marija. 28 Gabrijel u vinjut šā u zās: "Änfālušešči tu kari ješć izabralit! Domnu äj ku činji! Blagoslovulitā ješć tu äntri mujer!" 29 Marija are uznemireň dā pozdravu aluj šā je u änširkat sā sā ängändaskā šje značalešči. 30 Andalu ju zās alji: "Nuc fijā frikā, Marija! Tu aj aflat la Dimizov milā. 31 Punji ureči, vi rāmānje gārjonā, vi fāta fišjoru šā tu ji punji numi Isus! 32 Jāl u fi mari, šā u fi čimat Fišjoru lu Hāl Maj Mari! Šā Domnu Dimizov ju da autoritet sā vladalaskā ka kralju ka kum äj predaku aluj David. 33 Šā jāl u vladalit äm familija lu Jakov dā erikeš, šā kraljevstva aluj nu ave kraj!" (aiōn g165) 34 Marija u äntribat atunše pā andal: "Kum poči asta fi kā ju mes fatā äm pār!" 35 Andalu ju äntors vorba: "Duhu Svānt u vinji pā činji, šā pučere dā Hāl Maj Mari ču astupa ku umbrā. Dām ala rānd Kupilu Svānt šje u fi fātat dā la činji u fi čimat Fišjoru alu Dimizov. 36 Punji ureči: Rođakinja asta Elizabeta äj bātārnä šā isto u ave fišjor, kā je nu puće sā avji majmult, ali aku äj mar äm šasā lunj dā kānd äj gārjonā. 37 Kā njimika nuj nemoguće alu Dimizov!" 38 Atunše u zās Marija: "Da ju mā ligizesk ku asta sā fjuv ropkinja alu Domnu. Lasā fijā aša kum tu zāšj." Atunše andalu u fužit dā la je. 39 Dovā tri zālij dā pā aje Marija su gātāt šā u mers pā kalji, je su ängribit äm unu sat äm Judeja pā dal. 40 Akulo are kasa lu Zaharija. Je u tunat äm nontru šā su pozdravalit ku Elizabeta. 41 Kum u auzāt Elizabeta pozdravu lu Marija u sāmcāt pā kupilu alji kum tari su miškat äm injimā, šā Elizabeta are pljinā ku Duhu Svānt. 42 Elizabeta tari u mužjut lu Marija: "Maj tari ješć blagoslovulitā tu äntri mujer, šā blagoslovulitā äj kupilu atov! 43 Adišje mes aša bitnā, kā tu mama lu Domnu amnjov vinji sā mā posjetilaskā? 44 Kā dām momentu šje am auzāt pozdravalala ata, kupilu amnjov tari su miškat dā fālušājä äm injima ame! 45 Blagoslovjenā daje kā tu aj änkrituz kā šje Domnu cu igirit sigurno u fi!" 46 Atunše Marija u zās: "Duša ame äl slavalešči pā maj mari Domn, 47 šā duhu amnjov sā änfālušešči äm Dimizov Spasitelju amnjov, 48 daje kā jāl su ujtat ku milā pā minji pā poniznā ropkinja aluj, aku toći generacijurlje mur čimamā blagoslovjenā, 49 daje kā svemogući Dimizov u fākut mari djejur ku minji, šā

numilje aluj āj svānt. 50 Pālāngā totā sāmānca, Dimizov āj milos pālāngā eje kari āl poštivalešči. 51 Ku mānā aluj jāl u fākut pučernjīši lukrur. Jāl u arunkat afarā pā eje kari asre ponosnā ām suflīčilje alor šā pā eje kari asre umišljeni. 52 Pā heje bālour vladar lju vārlji dā pā priestolje, a pā heje kari ās ponizni lju riđikatulji. 53 U rānjit pā flāmānž ku mānkari bunā, a pā gāzdaši lju māna ku mānijile golji. 54 Jāl u ažutat pā Izrael sluga aluj su āngāndītusā dā milā aluj, 55 ka kum u obečalit alu preci anoštri dā kānva sā fijā plīnij dā milā pālāngā Abraham šā pālāngā potomku aluj dā erikeš." (aiōn g165) 56 Marija u rāmas ku Elizabeta tri lunj atunše su āntorsāsā akasā. 57 Kānd u vinjut vreme alu Elizabeti sā ajvi kupil, je u fātat fišjor. 58 Šā kānd ur auzāt susjedi šā njamu kā Domnu are bun pālāngā je, jej ur vinjut una la je šā sā ām fāluše ku je una. 59 Kupilu trābuje sā fijā obrezalit pā optā (8) zuva, šā kānd or vinjut una sā fāk asta, jej gānde sā āj de numi Zaharija dā pā tatusu. 60 Mumāsa u odbijilit šā u zās: "Nu, jāl su čima Ivan." 61 Ali jej ur zās: "Njime dām njamuc nu u fost čimat dā pā numiljalā!" 62 Šā aša jej āntriba ku znakur pā tatusu alu kupilula, kum su čima. 63 Zaharija u šjirut pločicā dā skris šā u skris: "Ivan āj numilje aluj!" Toc asre āmirac. 64 Šā dām ala šas Dimizov u dāsvākut gura alu Zaharija šā poči sā svitaskā. Šā jāl dāđe slavā alu Dimizov! 65 Atunše frika u vinjut pā tot susjedu šā ām totā parče dā Judeja pām īdalur šā spunje šje su dogodulit. 66 Toc kari ur auzāt dā aje cānje ām firi šā sā āngānde: "Šje u fi dām ala kupil? Anume māna alu Domnuluj are ku kupilula Ivan." 67 Zaharija, tatusu alu Ivan are plīn dā Duhu Svānt, atunše prorokovale šā zāšje: 68 "Slava alu Domnu Dimizov alu Izrael, Kā jāl u vinjut šā sā otkupilaskā pā narodu aluj! 69 Jāl u rāđikat pāntru noj pā spasitelju silni! Dām potomstva lu sluga amnijov la kralj David. 70 Asta nju fost spus dām gurālje dā proroci aluj svānt dā kānva: (aiōn g165) 71 spasenje dā la dužmanji anoštri šā dām mānji kari toc nji mārzālešči. 72 Are milosrdan pālāngā preci anoštri, šā u ispunulit savezu aluj svānt. 73 Ām zakletvā kari u dat lu Abraham, alu predaku anostru: 74 sā nji izbavalaskā dām mānji alu dužmanj, sā pučenj poslužulenj pā jāl fār dā frikā, 75 šā sā kustānji svānt šā dirept ām toči zālījile dā kustu anostru. 76 Šā tu Ivan fišjoru amnijov, tu vi fi čimat proroku alu Maj Mari Dimizov, kā tu vi meržji ām nenče alu Domnuluj šā sā āj direš kalje aluj, 77 Tu vi da alu lume lu Dimizov, Hir fālos dā spasalala šā dā jirtala dā grehurlje alor. 78 Kutotu asta āj dā rānd dā suflītju milos alu Dimizovu anostru, ka sorilje kari svitlizešči u vinji afarā dām nor pā noj sus 79 u da luminā alu eje kari šāđi ām tunjerik, šā ām umbra alu morči. Nju punji pišorilje anoštri pā kalje dā putuljalā." 80 Ivan u

kriskut šā su āmbālurit ām duh. Kusta ām pustinjā pān šje nu su arātat javno alu Izraelc.

2 Ām aje vremi dā pā šje su avut Ivan, zapovjed u fost mānatā dā la car August sā fakā skritura dā stanovništvo ām āntragā cara. 2 Aje are elši skritura dā stanovništvo kari u fost kānd Kvirinije are vladar dā Sirija. 3 Aša toc ur mers sā sā prijavalaskā ām varušu hundī preci alor u kustat. 4 Aša Josip dām mik varuš Nazaret ām Galileja, u mers ām varuš Betlehem ām Judeja hundī su avut David daje kā jej as re njamu alu kralj David. 5 Josip u mers akulo sā sā jivaskā dā skritura una ku Marija zaručnica aluj, kari are gārjonā. 6 Šā kum asre dām Betlehem akulo vreme u vinjut sā sā ajvi kupilu. 7 Je u avut elši fišjor, lu ānvālitālu šā lu pus ām hištalov daje kā nu are soba pāntru jej ām fugadov. 8 Ām ala lok dā apropi dā Betlehem asre pastirur kari rāmānje afarā pā otvoreno šā pāze stadurje alor totā nopće. 9 Šā dām turdatā su pojavalit andalu alu Domnuluj! Andalu u stat ām nenče alor, šā slava alu Domnuluj lju svitlāzāt pā jej. Šā pastiri u gālbānijit ām ubraz dā frikā. 10 Ali andalu lju zās: "Nu vā fija frikā! Ju vjuv sā vā aduk Hir fālos, dā mari fālušājā pāntru totā lume. 11 Ām varušu hundī su avut Kralj David, astas su avut Spasitelj. Jāl are Krist, Domnu! 12 Asta āj znak dā pā kari sā āl Šćijec: voj vic aſla pā kupilu ānvālit ām hištalov." 13 Atunše dām turdatā lāngā parče dā andal u vinjut mulc andej dām nor kari hvalale pā Dimizov. Šā jej slavale: 14 "Slava alu Dimizov ām nor šā pā pāmānt putuljalā alu eje ominj kari lju izabralit." 15 Dā pā šje ur fužit andelji dā la pastir ām nor, pastiri ur zās una la alt: "Haj aku am Betlehem, šā sā viđenj aje dā šje Domnu nju spus!" 16 Aša sur āngribit ām Betlehem šā ur aflat pā Marija, šā pā Josip, a kupilu are ām hištalov. 17 Šā kānd pastiri ur vāzut pā kupil, jej sur apukatāsā sā spujā šje lju fost spus dā la andej dā kupil. 18 Toc eje kari ur auzāt šje pastiri ur spus, jej toc asre āmirac. 19 Ali Marija cānje toči vorbilje alor ām suflīčilje alor šā mult su gāndit dā jelji. 20 Atunše pastiri ur fužit la stadurje alor šā jej dāđe hvalā šā slavā lu Dimizov dā kutotu stvarurje šje ur auzāt šā šje ur vāzut, točno kum lju fost najavalit alor. 21 Osma zuva kānd kupilu su avut u fost obrezalit, šā u fost čimat Isus, numilje u datā aluj dā la andal majnti dā šje Marija u rāmas gārjonā. 22 Šā kānd u vinjut vreme alu Marija obred dā čistilalā kum are zapovjedālalā dā la zakonu alu Mojsije, Marije šā Josip ur dus pā Isus am Jeruzalem sā āl posvetilaskā la Domnu, 23 kā āj skris ām zakonu alu Domnu: "Tot elši fišjor u fi posvetilitā la Domnu." 24 Jej trābā isto sā adukā žrtvā: "Dovā grlicur ili doj tānjiřā puromb," kum āj zapovjedalit dā la zakonu alu Domnu anostru. 25 Atunše

are om ām Jeruzalem šje sā čima Šimun. Jāl are pravedan šā svet šā aščipta pā Mesija sā izbavalaskā pā Izrael šā Duhu Svānt are ku jāl. **26** Šā Duhu Svānt majnti ju spus aluj kā no mori majnti dā šje no viđe pā Mesija alu Domnu anostru. **27** Aša Duhu Svānt lu dus pā Šimun ām Hram kānd ur adus roditelji pā kupilu Isus ām nontru šā sā fakā obred kum are običaju dā zakonu alu Mojsije. **28** Šimun lu apukat ām mānjlješ pā Isus, slavale pā Dimizov, šā u zās: **29** "Aku lasā pā sluga atov sā morā ām putuljalā, Domnu, kum tu aj zās, **30** kā oči amej ur vāzut spasenje ata. **31** Asta tu aj fākut dā totā lume. **32** Asta āj lumina dā ominj šā lji svitlizaskā alu ominj kari nus Židov, slava alu lume dā Izrael!" **33** Tata šā mama alu Isus asre umpljec ku āmiralā dā kutotu šje Šimun u zās dā jāl. **34** Atunše Šimun u blagoslovulit pā jej šā u zās lu Marija: "Dimizov u odredilit pā ala kupil kā pāntru jāl mulc Izraelc ur kāde šā su riđikasā. Jāl āj odredilit sā fijā znaku alu Dimizov, ali mulc lur odbacalilā! **35** aša u vinji pā luminā gāndurlje askunšā alu mulc, a maču či āmpunžji ām duša ata." **36** Are isto aša proročica Ana fatā alu Fanuel kari āj dām pleme alu Ašer. Ana are tari bātārnā mujeri, je are šapči aj ām brak **37** šā aktu āj vādojā, mar hundiva osamdeset patru aj. Ana nu fužje dām Hram, nego služule akulo zuva šā nopće ām post šā ām aruguminči. **38** Baš pā aje vremi Ana u vinjiti, hvalale pā Dimizov, šā je spunje dā kupilu Isus alu toc kari aščipta pā Dimizov sā otkupilaskā pā Jeruzalem. **39** Dā pā šje ur fākut Josip šā Marije kutotu šje zakonu alu Domnu u šjirut dā la jej, jej ur mers ām napoj ām varušu alor Nazaret ām Galileja. **40** Kupilu u kriskut šā su āmbāluritāsā, are pljin dā mudrost, šā blagoslovurje alu Dimizov asre ku Isus. **41** Roditelji alu Isus māržje ām tot anu ām Jeruzalem sā fijā akulo pā blagdan dā Pasha. **42** Aša kānd are Isus dvanaest aj dā bātārn jāl una ku jej u mers pā blagdan ka kum stalno māržje. **43** Šā kānd u trikut blagdanu jej sur gātatāsā akasā, ali fār dā šćučilje alu roditelji, kupilu Isus u rāmas ām Jeruzalem. **44** Jej gāndje kā āj hundiva ām grupā. Jej ur trikut mari kalji totā zuva, kapu sur apukatāsā sā āl koči āntri njamu šā āntri hej kari āl kunošči. **45** Kum nu lor aflat, jej ur mers ām napoj ām Jeruzalem šā āl koči. **46** Tri zājji dā pā aje jej lor aflat. Isus are ām Hram, šāđe āntri učitelji dā zakonu alu Mojsije, punje ureče šā lji āntriba. **47** Toc kari āl punje ureče asre āmirac la fire aluj, šā la odgovurje aluj. **48** Roditelji aluj isto aša asre tari āmirac kānd lor vāzutālā akulo šā mumāsa ju zās: "Fišjoru amnjov adāšje njaj fākut asta anovā? Tata atov šā ju as renj ām mari brigur dā činji, pāšći tot či kutanji!" **49** Isus u āntors vorba: "Ali adāšje mā kutac? Nu šćijec kā ju aš trābujti sā fjuv ām kasa alu Tata amnjov?" **50** Jej nur prišijput šje

gāndje sā lji spujā. **51** Ali Isus u mers ām napoj ku roditelji ām Nazaret, šā jāl lju u pus ureći. Šā mumāsa aluj u cānut kutotu vorbilje ām suflijituš. **52** Šā ām aje vremi Isus u kriskut ām gānd šā ām telā šā ku milā dā la Dimizov šā dā la lumi.

3 Kānd are vladavina alu car Tiberija, trajale skoro 15 aj,

Poncije Pilat are upravitelj ām Judeja, Herod vladale ām Galileja a Filip, fračilje aluj dā pā tata alor, vladale ām Itureja šā ām Trahonitida a Lizanije vladale ām Abilena, **2** Ana šā Kaifa asre mar popur, Dimizov u mānat porukā alu Ivan, fišjoru alu Zaharija, kari kusta ām pustinjā. **3** Šā aša Ivan u mers ām toči lokurlje pā lāngā rijeka Jordan sā propovjedālaskā daje kā toc kari u grešālit, a heje kari su pokajalit sā lji jarči Dimizov grehurlje a Ivan atunše lju bučuza. **4** Ka kum Prorok Izajia svite ām kenvije aluj dā ešće vorbi: "Graju alu unu kari mužješči ām pustinjā šā sā auze: pripremilec kalje pāntru Domnu; ravnalecā kalje! **5** Lasā totā dolina sā fijā umpljetā šā totā planina sā fijā ām tokmā ku alčilje, šā kālijilje krivā sā fijā pravā, šā kālijilje kari nus ravnā sā fijā ravnā **6** atunše totā lume u viđe Spasenje dā la Dimizov." **7** Alu gārmadā dā lumi kari ur vinjiti la jāl sā sā bučazi, Ivan zāšje: "Voj leglo alu otrovni šarpi, šinji vu upozorulit sā ānširkāc sā skāpāc dām kazna šje u vinji pā voj?" **8** Arātāc plodur dā ānkājäl! Nu vā apukāc sā vā zāšjec una lu alt: Abraham āj tata anostru! Ju vā zāk: Dimizov poči dām petrilješće rāđika pā kupij alu Abraham!" **9** Mar aktu sākure dā sudu alu Dimizov āj pusā sus sā tajī dām korjen ljemnu. Tot ljemnu kari nu aduši bun plod u fi tijet āndārāt šā vārlitj ām fok. **10** Gārmadā lu āntribat pā jāl: "Šje sā fāšjenj atunše?" **11** Ivan u zās: "Dakā avec dovā kāmašā atunše āmpārcāčāvku ala kari nari njiš una. Dakā avec mānkari isto aša trābā sā vā āmpārcāc." **12** Akulo asre isto šā carinici kari ur vinjiti sā sā bučēžā šā jej lor āntribat: "Učitelju, šje sā fāšjenj?" **13** Ivan u āntors vorba: "Nu maj akulijec majmult dā kitā šje avec pravo sā locāl!" **14** Šā kātanjlje isto lor āntribat: "A noj? Šje trābā noj sā fāšjenj?" Alor lju zās: "Nu loc ku sāla dā njime banj, njiš nu svedočulec krivo protiv dā šjinjiva šā fijec zadovoljni ku plata avostrāl!" **15** Lume asre aktu pljin dā aščiptalur, šā sā āntriba ām suflijilje alor, nar puće Ivan sā fijā Mesija. **16** Ivan lju āntors vorba alu toc: "Ju vā bučez ku apā, ali unu kari u vinji kari āj maj bālour da minji šā lu kari nu mes vredan sā āj ljež žnirancurlje aluj. Jāl vu bučuza ku Duhu Svānt šā ku fok. **17** Jāl cānji furka ām māna aluj, šā jāl u čistili teleku temeljito. Jāl u akulježi fājna ām skladišta aluj, ali jāl u arđi jarba uskatā ām fok šje nu sā aščinžji." **18** Šā ām mulci poticajur svite alu lume šā alu carā dā Hir fālos. **19** Ivan lu fākut dā njimik pā car

Herod dā rānd kā jāl su lot una ku Herodijada bāšācā alu fračišuš isto aša šā dā alcī stvarur relji šje u fākut Herod. 20 La kutotu stvarurlje relji šje u fākut jāl u pus maj una: jāl u ānkujet pā Ivan šje bučazā šām čemicā. 21 Kānd asre totā lume bučuzac dā la Ivan, Isus isto are bučuzat. Kānd Isus su arugat su dāšvākut noru, 22 šā Duhu Svānt u vinjut žos pā jāl am formā dā purombu šā graj dām nor u svātit: "Tu ješć Fišjoru amnjon plākut! Tu ješć fulušuja ame!" 23 Aku Isus are hundīva trideset aj dā bātārn kānd su apukat javno sā propovjedālaskā. Isus are cānut dā fišjoru alu Josip. Josip are fišjor alu Eli, 24 Eli are fišjoru alu Matat, Matat are fišjoru alu Levi, Levi are fišjoru alu Malki, Malki are fišjoru alu Janaj, Janaj are fišjor alu Josip, 25 Josip are fišjoru alu Matatija, Matatija are fišjoru alu Amos, Amos are fišjoru alu Naum, Naum are fišjoru alu Hesli, Hesli are fišjoru alu Nagaj, 26 Nagaj are fišjoru alu Mahat, Mahat are fišjoru alu Matatija, Matatija are fišjoru alu Šimij, Šimij are fišjoru alu Joseh, Joseh are fišjoru alu Joda, 27 Joda are fišjoru alu Johanan, Johanan are fišjoru alu Resa, Resa are fišjoru alu Zerubabel, Zerubabel are fišjoru alu Šealtiel, Šealtiel are fišjoru alu Neri, 28 Neri are fišjor alu Malki, Malki are fišjoru alu Adi, Adi are fišjoru alu Kosam, Kosam are fišjoru alu Elmadam, Elmadam are fišjoru alu Er, 29 Er are fišjoru alu Jošua, Jošua are fišjoru alu Eliezer, Eliezer are fišjoru alu Jorim, Jorim are fišjoru alu Matat, Matat are fišjoru alu Levi, 30 Levi are fišjoru alu Šimun, Šimun are fišjoru alu Juda, Juda are fišjoru alu Josip, Josip are fišjoru alu Jonam, Jonam are fišjoru alu Elijakim, 31 Elijakim are fišjoru alu Meleja, Meleja are fišjoru alu Mena, Mena are fišjoru alu Matata, Matata are fišjoru alu Natan, Natan are fišjoru alu David, 32 David are fišjoru alu Jišaj, Jišaj are fišjoru alu Obed, Obed are fišjoru alu Boaz, Boaz are fišjoru alu Sala, Sala are fišjoru alu Nahšon, 33 Nahšon are fišjoru alu Aminadab, Aminadab are fišjoru alu Admin, Admin are fišjoru alu Arni, Arni are fišjoru alu Hesron, Hesron are fišjoru alu Peres, Peres are fišjoru alu Juda, 34 Juda are fišjoru alu Jakov, Jakov are fišjoru alu Izak, Izak are fišjoru alu Abraham, Abraham are fišjoru alu Terah, Terah are fišjoru alu Nahor, 35 Nahor are fišjoru alu Serug, Serug are fišjor alu Reu, Reu are fišjor alu Peleg, Peleg are fišjor alu Eber, Eber are fišjor alu Sala, 36 Sala are fišjoru alu Kenan, Kenan are fišjor alu Arpakšad, Arpakšad are fišjor alu Šem, Šem are fišjor alu Noa, Noa are fišjor alu Lamek, 37 Lamek are fišjoru alu Metušalah, Metušalah are fišjoru alu Henok, Henok are fišjoru alu Jered, Jered are fišjoru alu Mahalalel, Mahalalel are fišjoru alu Kenan, 38 Kenan are fišjoru alu Enoš, Enoš are fišjoru alu Šet, Šet are fišjoru alu Adam, a pā Adam Dimizov u stvorulit.

4 Isus, pljin dā Duh Svānt su āntors dām rijeka Jordan, šā āl dušje Duhu pām pustinjur 2 četrdeset zālji, hundi u fost ānširkat dā la draku. Ām zāljlilje nu u mānkat njimika, šā kānd u vinjut do kraja jāl are flāmānd. 3 Draku ju zās atunše: "Dakā ješć tu Fišjoru alu Dimizov zapovijedalešci alu petrilješće sā sā fākā pitā." 4 Isus ju āntors vorba: "Skris āj ām svāntā kenvija: 'Lume nu kustā numa dām pitā.'" 5 Draku lu dus pā jāl pā planinā naltā, šā ām unu moment draku ju arātat aluj kutotu kraljevstvo dā svet. 6 Šā draku ju zās aluj: "Ju cuj da kutotu pučeresta šā māndremesta kari āj datā mijā, šā ju pot da alu Šinji gāndesk. 7 Kānd cāj klanjali la minji, ju caš da kutotu cijā." 8 Isus ju āntors vorba: "Skris āj ām svāntā kenvija: 'Alu Domnu, Dimizovu atov numa klanjalešči šā pā jāl služulešči!'" 9 Dā pā aje draku lu dus ām varuš Jeruzalem šā lu pusālā pā maj nalt lok dā Hram. Atunše ju zās aluj: "Dakā ješć tu Fišjoru alu Dimizov, seri žos! 10 Kāj skris ām svāntā kenvija: 'Jāl u zapovjedali alu andēlji aluj sā či pāzaskā', 11 šā 'cu dušji pā mānā sā nu či luvešć ku pišjorilje ām petrā.'" 12 Isus āntoršji vorba: "U zās āj ām svāntā kenvija: 'Nu ānširkira pā Domnu Dimizovu atov!'" 13 Atunše kānd u trikut draku ku toči ānširkalurje, lu lāsat pā jāl pā una vreme. 14 Isus meržji ām napoj ām lok dā Galileja ām pučere lu Duh, šā vorbi dā jāl sor apukat sā kružulaskā pāščitot ām aje regijā. 15 Jāl ānvāca ām sinagogurje alor šā toc āl slavale. 16 Jāl u vinjut ām varuš dā Nazaret, hundi jāl u kriskut šā pā običaju aluj, jāl u mers sāmbāta ām sinagogā. Šā su skulat sā čitalaskā. 17 U datā la jāl svitak dā la proroku Izaija, a jāl u dāšvukt svitku šā u aflat lok hundi skrija: 18 "Duhu alu Domnuluj āj pā minji dasupra. Dām ala rānd jāl mu izabralit pā minji sā vā propovjedālaskā Hir fālos la sārašj. Jāl mu mānat pā minji sā spuj alu hej šje ās līgac kā poći sā fijā dāšvākuc šā lu orb kā poći sā vadā šā sā de slobodā alu hej tlačalic, 19 šā sā proglasalesk anu pljin dā milā alu Domnuluj." 20 Isus u ānčis svitku šā u dat ām napoj la pomočniku šā u šāzut. Šā toc ku oči ām sinagoga u mucāt pā jāl. 21 Su apukat sā ānveci: "Astās asta svāntā karči, kari ac auzāt ku urečilje avoštři, su ispunulitāsā." 22 Jej toc sā āmira la toči vorbilje dā milā šje kāde dā pā gura aluj. Šā jej su āntribat: "Nuj jāl fišjoru alu Josip?" 23 Jāl lju zās: "Āj una izrekā kari sigurno ac pripunj pā minji. A šā meržji: 'Doktoru, āntrāmāci pā činji sāngur!' Kutotu aj fākut, kum anj auzāt, ām varuš dā Kafarnaum, fā šā aisiše, ām kraju atov!" 24 Šā jāl u zās: "Anume, ju vā zāk niti unu prorok nu u fost ām benji apukat ām kraju aluj. 25 Anume, ju vā zāk, kānd ām doba alu proroku Ilija ām Izrael, noru are ānčis a ploje nu kāde tri aij šā Šinjī lunj šā are mari fomi pām totā pāmāntu šā asre mulči vādojur ām Izrael. 26

Tot Ilija nu u fost mănat la njijš unu dăm jej osim la vădoja ām Sarfata dapropi dă varušu Sidon. 27 Isto aša ām vreme dă prorok Elizeja asre mulc gubavcur ām pămăntu dă Izrael. Šă njijš unu dăm jej nor fost čistilic osim Naamana Sirijaca.” 28 Kănd ur auzăt, toc ām sinagogă asre tari mirgiš, 29 jej sur skulat sus šă lur mănatulă afară dăm varuš. Jej lur dus pă jăl pă maj nalt dal pă kari are varušu făkut, ām namjeră să āl āmpingă žos să āl amori. 30 Ali jăl u fužit āntri jej šă u mers pă kajle aluj. 31 Jăl u mers žos ām Kafarnaum ām varuš dă Galileja. Šă akulo sămbăta ānvăca. 32 Lume asre āmirac la ānvăcală aluj daje kă vorba aluj asre pljinji dă pučeri. 33 Unu dăm ominijije ām sinagogă ave rov duh ām jăl, aje are drak. Šă jăl u mužijt ku graju glasnik: 34 “A! Tu Isus dăm Nazaret, ſje găndešci dă la noj? Aj vinjut să nji uništilec? Ju ſčuv benji ſjinji ješc tu, tu Svăntu alu Dimizov!” 35 Isus lu lot pă frikă šă ju zăs: “Fi putuljut! Hajde afar dăm omusta odma!” Drakula lu vărlit pă omula žos ām nenče alu toc šă u jăſăt afară, šă njimik nu ju făkut. 36 Eje kari ur văzut asre tari āmirac šă zăſje una lu alt: “Šjefăldă vorba āj asta? Ku autoritet šă ku pučeri šă relji duhovur jaſă afară pă vorba aluj!” 37 Hiru dă jăl u mers ām tot kotu dă regijă āntragă. 38 Kănd u fužit dăm sinagogă jăl u mers la Šimun akasă. Akulo asre sokra alu Šimun ām pat bičagă ku fok mari ām je. Šă jej lor āntribat pă jăl să āj ažuči. 39 Isus u mers la je u lot pă frikă pă foku šă foku u lăsatu. Je odma su skulatăsă šă su apukat să lji poslužulaskă. 40 Mar kănd să slăbuze sorilje žos toc kari ave njam šă urtaš dăm mulci bičišugur Ijor adus la jăl. Šă jăl lju āntrimat aša dă jăl punje mănjilje aluj pă jej unu pă kiči unu. 41 Mulc dăm jej ave draſi ām jej šă kum jăſă afară, draſiſje dăm jej mužje: “Tu ješc Fiſjoru alu Dimizov!” Ali jăl lju răſpită šă nu lji dăde să svitaskă kă jej ſcije ka jăl āj Krist. 42 Mar kum vinje zuva jăl u fužit dăm kasă pă lok pustulot. Gărmadă dă lumi āl kuta, šă kănd lor aflată gănde să āl căjă să nu fugă dă la jej. 43 Ali Isus lju zăs: “Ju trăbă să mă duk ām alčilje varušur să spuj Hir fălos dă kraljevstva alu Dimizov. Dăm asta rănd am fost mănat pă pămănt.” 44 Šă aša u mers să propovjedalaskă păm sinagogur ām Judeja.

5 Ām una ză Isus stăče lăngă Genezaretsko jezero, kănd gărmadă să astrânžje la jăl să audă vorba alu Dimizov. 2 Jăl u văzut doj čamcur kum asre pă mal răzămac, kari u lăsat ribari kănd aš čistile mrežurlje. 3 Jăl u tunat ām čamac kari are alu Šimun, šă lu āntribat să āl āmpingă maj ām sus dă la mal. Atunje jăl u ſăzut žos šă su apukat să ānveci pă gărmadă dă lumi. 4 Kănd u fost gata ku ānvăcală, jăl u zăs alu Šimun. “Āmpinži ām maj adănkă apă šă slăbuzač mrežurlje ām apă.” 5 Šimun ju āntors vorba aluj: “Domnu luj, anj lukrat totă nopće šă njimik nanj apukat: ali pă vorba ata

ju uj slăbuzač mreža ām napoj ām apasta.” 6 Kănd u făkut aša jej u apukat mari boglă dă pešć, atit dă mreža kit nu puknje. 7 Jej ur mužijt la urtaſji alor dă pă alčilje čamcur să lji ažuči; jej ur vinjut, šă umpljet dovă karur dă pešć dă maj ſjeva să āntupe. 8 Kănd u văzut Šimun Petar aje jăl u kăzut la pišorilje alu Isus šă u zăs: “Maknaleščici dă la minji, Domnu, kă ju mes grešnă om!” 9 Frikă delj svăntă u kăzut pă jej šă pă ominj ſje ur vinjut să lji ažuči, kănd ur văzut kic pešć ur apukat. 10 Isto aša asre āmirac Ivan šă Jakov, jej asre Zebedejevi fiſjori šă urtaſji alu Šimun. Ali Isus u zăs alu Šimun: “Nuc fijă frikă. Dă aku, maj menkulo tu vi apuka pă ominj!” 11 Aša jej ur adus karurlje dă apă pă mal, ur lăsat kutotu šă lor sljedilj pă jăl. 12 Isus are ām unu dăm varušurljelje. Om pljin dă guba lu văzutulă pă jăl šă su arukănt pă dinučiš ām nenče aluj šă să aruga la jăl: “O Domnu, dakă numa tu vuješć, tu mă poc āntrima.” 13 Isus u măcăt măna aluj šă lu taknulit, šă u zăs: “Ju găndeſk. Fi čistilil!” Šă dănturdata guba lu lăsat. 14 Atunje lu purunſjituš să nu spujă alu njime, čar asta să fakă: Elſi să mergă la popă šă să areći, dă pă aje, dă dokaz dă vražă, vi trăbuji să aduši žrtvă dă čistilală ka kum Mojsije u zapovijedalit. 15 Svat dă jăl su ſirilil maj pă dăparci, aša dă gărmadă dă lumi ur vinjut să pujă ureci la jăl, šă să fijă ozdravalic. 16 A jăl să tărăje pă lok pustulot šă să posvetilaskă la aruguminči. 17 Ām una ză, Isus ānvăca, ave ām nenći pă mulc farizej šă učitelj dă zakonu alu Mojsije kari ur vinjut dăm toči kumpănjilje dă Galileja šă Judeja šă dăm Jeruzalem. Pučere alu Domnuluj are ku Isus să ozdravalaskă pă bičež. 18 Atunje ſjeva ka ominji ur vinjut šă aduſje pă om kari nu puće să umblji. Šă jej gănde să āl adukă la Isus. 19 Ali nu are lok pă hundri să āl adukă ām nontru dă gužva mari. Aša jej sur urkatăſă pă krov šă lor slăbuzač ām nontru păm krov ku pat dă tot la dă dă nenče alu Isus. 20 Kănd u văzut ankrīdala alor, jăl u zăs aluj: “Omulji, grehurlje atelji ās jirtači.” 21 Pă eſče vorbi farizeji šă učitelji dă zakonu alu Mojsije să gănde: “Šjinji āj omusta ſje svitešci aša protiv dă Dimizov? Šjinji osim dă Dimizov poći să jerći grehurlje?” 22 Isus ſcije ſje să găndešci, šă jăl lju zăs: “Adăſje vă āntribăc eſče stvarur ām ſuſličilje avoſtri? 23 Šje āj maj uſuri dă zăs: ‘Grehurlje cis jirtači!’, ili să zăſj: ‘Skolăci šă umblă?’” 24 Ali numa să ſcijec kă Fiſjoru alu Omu ari autoritet aiſje pă pămănt să jerći grehurlje. Dakă zăk alu fiſjoru kari nu poći să umblji: ‘Skolăci, jec patu šă duci akasă!’” 25 Šă odma su skulatăsă ſu lot patu pă ſje are pă koſči, šă u fužit akasă, šă pă kajli slavale pă Dimizov. 26 Šă toc akulo asre āmirac, šă jej slavale pă Dimizov. Šă ku āmirală svite: “Astăs anj văzut ſjeva tarì mari!” 27 Dă pă aje Isus u jiſăt afară šă lu văzutulă pă carinik ſje să čima Levi,

jāl šāđe ām carinarnică. Isus u zās: "Sljedilešći mā pā minji!" 28 Šā jāl su skulat u lāsat kutotu, šā lu sljedilit. 29 Atunše Levi ām kasa aluj u fākut mari slavälală pāntru jāl; ku jej šāđe mulc carinici šā alcī la masă. 30 Farizeji šā učitelji dā zakonu alu Mojsije, sur apukat sā gumunjaskă kapu su apukatā sā svitaskă alu učenikurlje alor: "Adišje mānkāc šā bijec ku carinici šā ku grešnici?" 31 Isus u āntors vorba: "Eje kari ās sānătoš nu trābā pā doktor, numa aluje kari ās bičež. 32 Ju nam vinjīt sā čem šā sā āntork pā pravedni, nego pā grešnā." 33 Jej atunše jarā u zās: "Učenici alu Ivan šā alu farizejilor postulešći mulcī rāndur šā sā arogā, ali učenici atej mānānkā šā be. Adāšje āj aša asta?" 34 Isus u āntors vorba: "Pućec sā punjec pā gošć dā nuntā sā postulaskă kānd āj mladoženja ku jej? 35 Ali u vinji zā kānd mladoženja u fi lot āndărāt dā la jej, šā kānd u vinji vreme jej ur postuli." 36 Jāl lju spus dā una usporedbā: "Njime no rupi um dārab dā la novā colā šā su kārpaskă pā bātārnă, kānd ar faši aje, pā haj novā colā ar ave gaură, a alu haj bātārnă nar pasali dārābu dā la novā col. 37 Njime nu varsā nov vinu ām bātārnă šā mari čuturica; nov vinu ar puknji ām čuturica šā sar vārsa vinu, a čuturica ar propadnuli. 38 Nov vinu trābā sā fijā vārsat ām novā čuturica. 39 Šā njime dā pā šje u be vin bātārn nu gāndešći sā be nov, kā zāšji: 'Bātārn āj dāstul dā bun.'"

6 Un datā pā zuva dā sāmbāta Isus trāšje pām šjeva ka poljā dā pšenică. Učenici aluj ur skos pšenică šu u ribile ku mānjilje šā mānka. 2 Ali orikic dā farizej ljur zās alor: "Adāšje fāšjec šjeva šje nu āj ku zakonu ām tokmā pā zuva dā sāmbāta?" 3 Isus ju āntors vorba: "Nac čitalit ām Svāntā kenvija, šje u fākut David kānd are jāl šā učenici aluj flāmānš? 4 Kum ur tunat ām kasa alu Dimizov, David šā u lot pita kari are pusā āndărāt dā ūrtvā, kari čar poči popa sā mānāši, šā su umpārcāt dām pite ku urtašji?" 5 Atunše jāl lju zās alor: "Fišjoru Omuluj āj Domnu dā sāmbāta." 6 Pā alta zuva dā sāmbāta jāl u mers ām sinagogă šā su apukat sā ānveci. Akulo are om alu kari are māna njimurogă. 7 Šā učitelji dā zakonu alu Mojsije šā farizeji sā ujta pā jāl sā vadā dakā lu āntrimalā jāl pā zuva dā sāmbāta. Šā jej dabe šjeva aščipta sā fakā krivo sā potā sā svitaskă protiv dā jāl. 8 Jāl ščije šje sā gāndešći, šā u zās alu omuluje ku māna njimurogă: "Skolāči šā hajd dā dā nencí." Jāl su skulat šā stāče akulo. 9 Isus atunše u zās alor: "Ju gāndešk sā vā āntreb, āj benji sā fašj benji pā zuva dā sāmbāta, ili relji? Sā spasalaskă kustu ili sā uništilaskă?" 10 Atunše su ujtat okolo pā tot omu, šā jāl u zās alu omuluje: "Māčešćic māna!" Jāl u fākut aša, šā mānā ju fost sānătosā ka hajelantă.

11 Ali jej asre tari mirgiš šā sur apukat sā svitaskă šje sā fakā alu Isus. 12 Una zā u mers pā planină sā sā aroži, šā jāl u fost akulo totā nopće ām arugumincí la Dimizov. 13 Haje zua jāl u čimat pā dvanaest (12) učenikur la jāl pā kari lju akuljes šā lju čimat apostoli. 14 Ešće asre: Šimun pā kari lu čimat Petar, šā fračisu Andrija, Jakov šā Ivan, Filip šā Bartolomej; 15 Matej šā Toma, Jakov fišjoru alu Alfej šā Šimun čimat Revan, 16 Juda fračisu lu Jakov šā Juda Iskariot, kari u fi izdajica. 17 Kum vinje ku jej ām napoj žjos, jāl u stat pā čistină dā dal hundi asre grupa dā učenici aluj šā mari gārmadă dā lumi sur akuljesăsă, jej ur vinjīt dām Judeja šā dām varuš Jeruzalem šā dām Tir šā Sidon varušlje lāngā more. 18 Jej ur vinjīt sā āl punje ureći, šā sā fijā ozdravalic dām bičišugurlje alor. Isto aša u ozdravalit pā heje kari ave relji duhovur ām jej. 19 Mulc gānde sā puja māna pā jāl daje kā pućeri fužje dām jāl šā puće pā toc sā lji iscjelilaskă. 20 Atunše su ujtat ām oč pā učenici aluj šā u svātit: "Ānfālušācāvă voj kari ščec sārašj kā kraljevstva alu Dimizov aji avostrā. 21 Ānfālušācāvă voj kari ščec flāmānž, kā vic fi sātuj. Ānfālušācāvă voj kari plānžjec, kā voj vic rādi. 22 Ānfālušācāvă voj kari ščec māržālic, rušunac sā mānac ku relji dā rāndu alu Fišjoru Omuluj. 23 Kānd u vinji zue, ānfālušācāvă šā sārec pām sus dā fālušājă. Kā sigurno nagrada avostrā u fi mari ām nor. Haleluja! Nus are aša šā proroci tretiralică dā la mošurlje alor! 24 Ali jao avovă, kari ščec gāzdašj, kā ac apukat utjehā! 25 Jao avovă kari ščec sātulj, kā voj vic fi flāmānž. Jao avovă kari aku rādec, kā voj vic žalali šā plānžji! 26 Jao avovă dā kari toc benji svitešći, aša isto fišjec pā mišjinoš prorokur, mošurlje alor kari aša fišjec." 27 "A voj kari mā punjec ureći, vā zāk: 'Plāšjecāvă pā dužmanji avostrī. Fāšjec benji alor kari vā māržālešći. 28 Blagoslovulec pā eje kari vā blastāmā! Arugācāvă dā eje kari relji vā kivinješći. 29 Hāl kari či lubešći pāšči una parci dā ubraz, āmbijā šā haje parci atunše. Šā alu hāl kari ac je šuba nuj branalec sā āc je šā kāmašă. 30 Dā alu toc, šje Šjeri dā la činji. Dakā je ūjinjiva šjeva šje āj atov, nu ūjire sā ac de ām napoj. 31 Aša maj, fāšjec alu altora kum ac gāndi sā vā fakā avovă. 32 Dakā plāšjec numa pā eje kari vā plāšji pā voj, ūjefāldā hvalā vic kāpāta? Ka šā čak šā grešnici plāšji pā eje kari lju plāšji pā jej. 33 Šā dākā fāšjec numa benji alu eje kari fašji vovā benji, ūjefāldā hvalā vic kāpāta? Čak šā grešnici fašji aje. 34 Dakā dādec kečinj alu alor dā la kari aščiptāc sā vā āntorkā ām napoj, ūjefāldā hvalā vic kāpāta? Čak šā grešnici dā kečinj alu grešnici sā potā ām napoj sā kepiči kit lju dat. 35 Plāšjec pā dužmanji avostrī, ažutāčalji šā dādec kečinj, ali nu aščiptāc sā vā āntorkā ām napoj. Atunše voj vic kāpāta mari nagradă šā voj vic fi čimac fišjori

alu Maj Mari Dimizov daje kā jāl aj bun alu nezahvalni šā alu ubraznjiš. 36 Fijec miloš kā jāl Tata dām nor āj pljin dā milā.” 37 “Nu sudulec pā njime, šā njime nu vu suduli pā voj. Nu osudulec pā njime, šā njime nu vu osuduli! Jirtāc šā vu fi jirtat. 38 Dādec šā vu fi dat bunā merā astrāns, zdrānšinatā šā tari multā u fi vārsatā ām saku avostru. Kā ku ista mjerā šje voj dādec vu fi datā.” 39 Jāl lju spus izrekā: “Poči unu orb sā adukā dā mānā pā altu om orb? Nar kādej jej amāndoju ām gropā? 40 Učeniku nu poči fi maj mari dā učitelju. Jāl u fi ka učitelju aluj kānd su vježbāli dāstul dā benji. 41 Adāšje vā ujtač tot la cuplījgā ām oču alu urtaku, a ām oču atov nu ves dārab dā ljemn? 42 Kum poc zāšji alu urtaku: ‘Lasāmā sā skot cuplījgā dām očuc’, kānd nu ves dārābu mari dā ljemn ām oču atov? Licemjeru, elši skočec dārābu dā ljemn dām očuc, kapu vi puče maj benji sā skot cuplījgā dām oču alu urtaku.” 43 “Tot bun ljemnu ari bun plod, šā tot ljemnu kari nuj bun, faši nu bun plod. 44 Tot ljemnu āj kunuskut dā pā plod šje faši. Aša lume nu akulježi smokvur ili strugur dām māršunj. 45 Om bun faši bunji stvarur daje kā suflījtu lji rov. Gura sviteši, dām šje ci suflījtu pljin.” 46 “Šā dāšje mā čimāc: ‘Domnu! Domnu!', a nu fašjec šje vā zāk? 47 Ju vuj spunji kum āj om kari vinji la minji sā puji ureci la vorba ame, šā askultā: 48 Jāl āj ka omu šje u gradalit kasa šā u kapalit adānkā sā pujā temeljurlje pā petrā. U vinjīt poplava šā u luvit apa ām kasa šā njīš nu su zdrānšinat daje kā are benji gradalitā. 49 Ali ala kari auzāt šje am zapovjedalit a nu fākut aje ka omu šje u gradalit kasā pā pāmānt fār dā temelj. Atunše u luvit apā ām kasā, su rāsāpit dām turdatā šā u fost rāstunatā dokraja šā čar gunojā u rāmas.”

7 Kānd u fost gata ku svatu šje svite alu lumi, jāl u mers ām varuš dā Kafarnaum. 2 Akulo are stotnik kari ave sluga pā kari āl cjenile šā kari are aša bičag dā are pā morči. 3 Stotnik u auzāt da Isus šā u mānat pā orikic Židov kari asre glavni la jāl, šā sā sā aroži, sā vijā sā āntremi pā sluga aluj. 4 Jej ur vinjīt la Isus šā sā aruga tari la jāl sā vijā. Jej u zās: “Omusta anume zaslužulešci sā fašj aje pāntru jāl 5 daje kā plaši pā narodu anostru, šā jāl āj ala kari u fākut sinagogā pāntru noj.” 6 Isus u mers ku jej. Šā jāl no mers dāparci dā la kasa, kānd stotnik u mānat pā urtaši aluj sā zākā: “Domnu, nu či činji sā vij ām kasa ame kāju nu mes vredan sā vijā tu dāsup krovu amnjov! 7 Kā njīš ju nu mā smatralāsk kā mes vredan sā vjuv la činji. Aša numa zā vorba dā pā loku hundī ješč šā sluga amnjov u fi āntrimat. 8 Kā šā ju mes kātānā kari trābā sā apukā zapovjedur dā la vođa amnjov, ka kum am kātānī dāsupā minji kari trābā sā mā askulči.

Ju kānd zapovijedalaskā alu unu: “Dućil!”, šā jāl merži, šā alu aluje: “Hajdi!”, šā jāl vinji, šā alu sluga amnjov kānd āj zāk: “Fā asta!”, šā jāl faši.” 9 Kānd Isus u auzāt aje šje u zās, jāl su āmirat, šā su āntors la gārmadā šje āl sljedile šā jāl lju zās: “Ju vā zāk kā njīš pā unu Židov dām Izrael nam aflat ku dāstafel vjerā!” 10 Kānd heje mānac dāla stotnik su āntors akasā, jej or aflat pā sluga sānātos. 11 Dā pā aje, Isus u mers ām varuš šje sā čamā Nain. Učenici aluj šā gārmadā dā lumi umbla dā pā jāl. 12 Ali kum ur vinjīt dā apropri la uša dā varuš, u vāzut kum dušje pā om mort sā āl āngropi. Mumāsa alu omula mort are vādoja, šā je ave čar unu fišjor. Šā la mārmānči māržje multā lumi. 13 Kānd u vāzutu Domnu, jāl ave milā, šā ju zās: “Nu plānžji.” 14 Atunše jāl u pus māna pā kārpašo, šā ominji šje āl dušje u stat. Atunše jāl u zās: “Fišjorulji, ju ac zāk: ‘Skolāči!’” 15 Šā omu mort su skulat šā su apukat sā svitaskā šā Isus lu datālā la mumāsa. 16 Mari frikā u kāzut pā jej toc šā su apukat sā hvalalaskā pā Dimizov, šā zāšje: “Mari prorok u vinjīt āntri noj! Dimizov u vinjīt sā ažuči alu lume aluj.” 17 Šā hiru dā asta u mers ām Judeja šā okolo. 18 Učenici alu Ivan āj spunje dā kutotu šje sā događale. Kapu Ivan u čimat pā doj učenikur aluj 19 šā lju mānat la Domnu sā āl āntrebi: “Ješć tu ala kari Dimizov u zās kā trābā sā vijā ili trābā sā aščiptānj pā altu?” 20 Kānd u ažuns jej la Isus, jej u zās kā Ivan šje bučazā nju mānat sā či āntribānj: “Ješć tu ala kari Dimizov u zās kā trābā sā vijā ili trābā sā aščiptānj pā altu?” 21 Isus baš āntrima atunše pā multā lumi dām bičišugur, mukur šā lji osloboodule dām rov duh, šā alu mulc ominj orb lji dādē sā vadā dām tot suflījtu. 22 Isus lju āntors vorba: “Dušjec ām napoj la Ivan šā spunjecāj šje ac vāzut šā ac auzāt, šje ām fākut: kā orbi ās āntrimac, šā pocī viđe, šlagārzaci poči umbla, gubavci sā cistilešci, šā surži poči sā audā, morci sā skolā ām kust, šā alu sārašj propovijedalešci Hir fālos. 23 Šā blagoslovulit āj om kari nu aflu njimika ām minji šje poči uvredālaskā.” 24 Kānd u fužjīt glasnici alu Ivan āndārāt, Isus su apukatāsā sā spujiš alu gārmadā dā Ivan: “Šje ac mers sā viđec ām pustinjā? Trskā kum sā līgāna pā vānt? Naravno kā nu! 25 Ili šje ac mers sā viđec? Atunše ac mers sā viđec kum āj āmbārkatā ām ūfjelj colji delj māndri? Naravno kā nu! Eje kari ās māndru āmbrākac šā kustā ām luksuz, pā eje lji pućec aflu ām palačur dā kraljur. 26 Atunše šje ac mers sā viđec? Pā prorok? Naravno kā da! Ju vā zāk, šā maj mult dā prorok! 27 Jāl āj om dā kari aj skris āj ām svāntā kenvija: ‘Ujtačāvā, asta āj amnjov glasnik mānat sā pripremalaskā ām nencī kalje ata.’ 28 Anume vā zāk, dām toc ominj kari su avutāsā, nu are maj mari dā kit dā Ivan. Ali majmikā ām kraljevstva alu Dimizov āj maj mari dā jāl!” 29

Toc kari u auzăt ur priznalit kā šje Dimizov ānvacā āj benji, čak ša carinici. Eje ās kari Ivan lju bučuzat. **30** Ali farizeji ša učitelji dā zakonu alu Mojsije ur odbjilit planu alu Dimizov še ave pāntru jej. Jej ur odbjilit sā lju bučež Ivan. **31** Isus u zās atunše: "Ku šje sā usporediljen pā ešće ominj ām asta vremi? Kum samānā jej? **32** Jej ās ka kupiji mišj šje njimik nu lji pasalešći, kari šađi pā trg, ša sā čamā una pā alt: 'Kānd anj kāntat pāntru voj, voj nac žukat, ša kānd anj kāntat trišč kānčiši pāntru voj, voj nac plāns!' **33** Aša kānd u vinjīt Ivan še bučazā jāl nu mānka pitā njiš nu bije vin, mar voj ac zās: 'Jāl ari drak ām jāl!' **34** Ša ju, Fišjoru alu Omu, am vinjīt, ša ju mānkam sā bjem, ali voj zāšjec: 'Ujtācāvā! Flāmānd ša butor, urtaku lu carinici ša alu grešnici!' **35** Ali mudrostu alu Dimizov su arātat kā āj anume dā la toc kari u apukat." **36** Unu dām farizej Šimun, lor čimatulā pā jāl pā večerā, aša Isus u mers la farizejula akasā sā šu atlatusā lok la masā. **37** Dām turdatā u vinjīt una tari grešnā mujeri, kari u saznałit kā jāl āj akulo ša kā mānānkā la farizej, ša je u vinjīt akulo, u adus tari skumpā uloj ku miroš ām skumpā ujagā dām petrā. **38** Je u stat dānapoju aluj, la pišjorilje aluj, ša su apukat sā plāngā. Atunše su apukat sā āj spelji pišjorilje aluj ku lākrmilje alji, ša sā aščārgā pišjorilje ku pāru alji. Je āj sāruta pišjorilje aluj, ša ku uloj mānže. **39** Kānd u vāzut aje farizeju Šimun kari lu čimatulā pā večerā, jāl sā āngānde ām jāl sāngur: "Sā fijā omusta anume prorok, jāl ar šcī kā je āj tari grešnā mujeri." **40** Isus ju zās: "Ju am šjeva sā ac zāk cijā Šimun." Ša Šimun u zās: "Učitelju zā." **41** Isus u vorbit: "Are om kari dādē kečinj ša jāl ave doj daturaš. Unu ji are dator petsto banj dām aržjint a halalānt pedeset banj dām aržjint. **42** Njiš unu dām jej nu u dat a nu ave dām šje sā āj āntork, ša omula u jirtat alu amāndo. Aku spunjec kari ar trābuji sā āl plakā maj tari?" **43** Šimun ju āntors vorba: "Kā ar trābuji sā fijā ala alu kari ju jirtat maj mult." Isus ju zās: "Benji aje prosudulit." **44** Atunše su āntors la mujere ša jāl u zās alu Šimun: "U vejs pā mujeresta? Ju am vinjīt ām kasa ata ali nu maj dat apā pāntru pišjorilje amelji, a je mu lju spālat ku lākrmilje ša lju aščers ku pāru alji. **45** Nu maj sārutatātmā pā minji, ali je mu surātat pišjorilje dā kānd u vinjīt ām nontru, no stat sā mā sāruči. **46** Tu nu maj unsā kapu ku uloj ali je mu unsā kapu amniov ku uloj ku parfem. **47** Dām asta rānd ju āc zāk cijā: "Mulči grehur jisā jirtači, daje kā mu plākut tari. Alu ala kari ari maj pucān dā jirtat, ala maj pucān mu arātat plākātūrā." **48** Atunše u zās alu mujere: "Grehurlje atelji ās jirtači." **49** Atunše eje kari asre la masā ku jāl sur apukat sā svitaskā una ku alt: "Šinji ar puće asta sā fijā kari ša grehurlje jartā?" **50** A jāl u zās alu mujere: "Ānkriðala ata ču spasalit. Dući ām putuljalā."

8 Dā pā aje, Isus u mers pām alčilje varušur ša satur, sā propovjedlaskā ša sā svitaskā dā Hir fālos dā kraljevstva alu Dimizov. Dvanaest (12) učenikur umbla dā pā jāl, **2** ša šjeva ka mujerilje kari Isus lju oslobođulit dām rov duhur ša dām bičišugur: Marija (kari are dām varuš Magdala, kari u mānat sedam drašj dām je), **3** Ivana (bāšāca alu upravitelj Kuza a jāl are upravitelj pāntru Herod), Suzana, ša mulči alčilje cāngāšj. Jelji lji služule ku benjilje šje ave. **4** Mari gārmadā sā akuljīže ša lume inka vinje la Isus dām tot varušu. Isus u svātit alor ku usporedbā **5** "Om šje samānā u mers sā seminji sāmānca aluj. Ša kum sāmāna orikiči dām sāmancurljelje u kāzut pā kalji. Ša sāmānce are kālkatač, pān šje nor vinjīt vrabujilje ša lju mānkalji. **6** Ša orikiči ur kāzut āntri petri ša jelji ur kriskut friš, ali sur uskat kā lji ibize vlagā. **7** Ša orikiči sāmāncur ur kāzut āntrā māršunj ša u kriskut ku jej una, ali lji šāguša māršunj. **8** Ša orikiči u kāzut pā bun pāmānt, ša u kriskut ša u avut sto rāndur majmult." Kānd Isus u fost gata ku usporedba u mužjat: "Punjec ureči voj kari avec ureči sā auzāč!" **9** Učenici aluj lor āntribat pā Isus atunše, šje značale usporedbe. **10** Isus u zās: "Avovā Dimizov u dopustulit sā prišjipek tajnurlje dā kraljevstva alu Dimizov, ali alu alci trābāt sā sā spujā ām usporedbur; ka kum u zās prorok Izaija: Ās eje kari sā ujčāt ali nu veđi, kari audi ali nu prišjepi. **11** Aku usporedba značalešči asta: Sāmānca āj ka Vorba alu Dimizov. **12** Sāmānca kari āj pā kalji, ās ka eje ominj kari audi Vorba, ali draku u vinji ša lji je vorba āndārāt dām sufličilje alor, sā nu potā ānkradāt sā nu sā spasalaskā. **13** Aje sāmānca āntri petri ās la ominj kari audi Vorba ša u apukā ku fālušājā ali nari korjen. Jej ānkredi nu dā lungat ša atunše ām vreme dā ānšjirkalā jej kādi āndārāt. **14** Sāmānca kari u kāzut āntri māršunj ša ka ominji kari audi Vorba, ali kum vreme fužji jej sā astrānži ku brigurlje ām kust, ša dā gāzdāsije, ša žāndur ām kust, ša eje nu adušji bun plod. **15** Ali sāmānca kari kādi pā bunā pāmānt aje eje ominj kari audi Vorba ša u cānji ām sufliju bun, jej ās ustrajni ša u adušji bun plod." **16** "Njime nu acāčā lampā sā u pujā dāsup ter ili dāsup pat. Nu, jāl u punji pā svijećnjak aša toc u vidē luminā kānd vinji ām nontru **17** atunše kutotu šje āj aku askuns, ša šje āj pā askuns fākut, kutotu u jāšā afarā. **18** Daje pāzec kum auzāč. Kā šinji ari ju fi dat maj mult, ša šinji gođe nari njimika, dā la jāl u fi lot čak ša aje carā šje samānā kā ari." **19** Alu Isus u vinjīt mumāsa ša fraci sā āl posjetilaskā pā Isus ali jej nu puće sā vijā apropi dā jāl dā rānd dā gārmadā. **20** Šinjiva u javalit alu Isus: "Mumāta ata ša fraci atej stā afarā či aščaptā." **21** Isus lju u zās: "Mama ame ša fraci amej ās eje kari audi Vorba alu Dimizov, ša u kustā." **22** Una zā Isus ša učenici aluj ur

tunat ām čamac šā sā mergā pā alta parci dā galilejsko jezero. Isus u zās: "Hajd pā haje parci!" Aša sur maknulit dā la mal. 23 Ali kum plovule jej, pā Isus lu furat somnu. Atunše oluja ku vāntu una su slābuzāt pā jezero šā jej asre ām opasnost, daje ka karu sā umplie ku apā. 24 Jej ur mers la Isus šā lor skulatulā ām frikā šā mužje: "Domnu, Domnu, noj nji šāntupeni!" Aša su skulat šā u zapovjedalit alu vāntu šā alu valuvurljelje sā sā putuljaskā. Oluja su putuljut šā are putuljalā. 25 "Hundi vi ānkriðala?", Isus lju āntribat pā jej. Ali jej asre pljinj dā frikā šā āmiralā, šā u zās una la alt: "Šinji āj asta čak šā vāntu šā valuvurlje āl punji ureči pā jāl kānd zapovijedalešči?" 26 Jej ur plovulit pān la malu dā Gerasa, kari āj pā alta parci dā Galileja. 27 Kum Isus u pus pišorilje pā pāmānt, ju vinjut dādānenči om dām varuš kari are mar da multā dobā ku drašj ām jāl. Jāl nu purta colji, šā nu kusta ām kasā mar ām gropur. 28 Kānd lu vāzutulā pā Isus, jāl u mužjut tari šā u kāzut dādānenči la jāl šā dām tot graju u mužjut: "Šje gāndēšč dā la minji, Isuse Fišjoru alu Dimizov, Maj Mari? Ju mā arog la činji sā nu mā mučulešči!" 29 Draku āl cānje mar multā vremi. Majnti ominji ku lancurlje āl lījiga šā āl pāze, ali jāl tod daje rupe lancurlje šā draku lu mānat ām pustinjā. Isus u dat zapovjed alu rov duhu sā ješi afarā dām jāl. 30 Isus lu āntribat: "Kum či čem?" Jāl u zās: "Legija", daje kā mulc drašj asre ām jāl. 31 Šā jej sur arugat la Isus sā nu lji de zapovjed sā mergā ām gropā fār dā dno. (Abysos g12) 32 Akulo are mari stādā dā poršj šje mānka pā parče dā dal, šā jej sur arugat sā dozvolulaskā sā tunji ām jej, šā Isus lju dazvolulit. 33 Drašji dām omula u fužjut ām gārmadā poršj, šā stada dā poršj ur arlijatāt dā pā dal ām jezero šā akulo sur āntupit. 34 Ominji šje pāze stado u skāpat kānd u vāzut aje, šā jej ur dus hir ām varuš šā ām sat. 35 Šā lume ur vinjut sā vadā šje u fost aje. Kānd ur vinjut la Isus, jej ur aflat pā omu šje are ku drašj ām jāl are āmbrākāt, šā šāde la pišorilje alu Isus ku fire sāntosā. Šā kānd u vāzut aje kutotu jej sur ānfrikušat. 36 Hej kari ur vāzut or spus kum Isus u oslobodulešči pā omu ku drašj. 37 Ali tota lume dām lok ām Gerasa ur zās alu Isus sā fugā dām akulo kā asre tari ānfrikušac. Isus u tunat ām kar šā gāndē sā fugā ām napoj. 38 Omu dām kari Isus u mānat afarā dām drašj sā aruga la Isus: "Pot sā fug ku činji?", ali Isus lu mānat šā ju zās: 39 "Duči ām napoj akašā, šā spunji alu toc kutotu šje Dimizov u fākut dā činji." Aša u mers akašā šā u širilīt ām varuš kutotu šje Isus u fākut pāntru jāl. 40 Gārmadā are akulo sā āl pozdravalaskā pā Isus kānd su āntorsās pā alta parci dā jezero, jej toc tari āl aščipta pā jāl. 41 Atunše su pojavalit om kari sā čima Jair vođa dā sinagogā. Jāl u vinjut la Isus šā u kāzut žos la pišorilje aluj šā sā aruga la jāl sā vīja la jāl

akasā daje kā 42 jedina fata aluj dā dvanaest aj (12) dā bātārnā are pā morči. Isus u mers dā pā Jair kānd mulc sā āmpinžje sā fijā dapropi dā jāl. 43 Ām gārmade are mujeri kari kārvarale dvanaest (12) aj šā je u čiltit kutotu šje ave pā doktur ali no aflat pā njime kari ar puče sā u ozdravalaskā. 44 Je u vinjut pā dānapojo šā su apukat pus dā cola alu Isus, šā sānžilje u stat sā kuri. 45 "Šinji u pus māna pā minji?", u āntribat Isus. Toc zāšje kā nu ur pus. Atunše Petar u zās: "Domnu, tu vejs kum sā āmpinži toc ominji la činji!" 46 Isus u zās: "Šinjiva u pus namjerno māna pā minji kā am sāmcāt pučere kum jašā afarā dām minji." 47 Kānd u vāzut mujere kā majmult nu poči cānje ām je, je u vinjut ām nenči trāmurānt dā frikā, u kāzut ām njenče alu Isus šā u spus la toc adāšje u pus māna pā jāl, šā kum u fost ozdravalitā dām turdatā. 48 Isus u zās: "Fato, ānkriðala ata ču ozdravalit. Duči ām putuljalā!" 49 Kānd Isus svite ku mujere, glasniku dām kasa alu vladaru dā sinagogā u vinjut šā u zās: "Fata ata āj mortā. Nu āl gnjavalu pā učitelj!" 50 Kānd u auzāt Isus aje, jāl u zās alu Jair: "Nuc fijā frikā! Numa ānkredi mijā šā je u kusta!" 51 Kānd ur vinjut jej la kasa, Isus nu lāsā sā mergā ām nontru ku jāl osim Petar, Ivan, Jakov šā mumāsa sā tatusu alu fate haje. 52 Šā toc ām kasa plānžje šā u žalale, aša jāl u zās: "Nu plānžjec. Je nuj mortā, numa sā kulkat!" 53 Jej āl rāde pā Isus, kā jej asre sigurni kā je āj mortā. 54 Isus atunše u apukatu dā māna šā dām tot graju u mužjut: "Skolāči kipilu amnjov!" 55 Šā duhu alji su āntorsās šā je su skulat dām turdatā. Isus u dat zapovjed atunše sā āj de šjeva sā mānāšji. 56 Roditelji alji asre āmirac a Isus lju purunšjut pā roditelji sā nu spujā alu njime šje u fost.

9 Isus u čimat pā dvanaest apostolur la jāl šā jāl lju dat pučeri šā autoritet pā toc drašj, šā pučeri sā āntremi bičišugur. 2 Atunše Isus lju mānat afarā šā sā proglasalaskā kraljevstva alu Dimizov šā sā ozdravalaskā pā bičež. 3 Isus lju zās alor: "Nu loc njimika ku voj pā kalje avostrā, njiš botā, njiš taškā, njiš mānkari, njiš banj. Njime sā nu je maj una kāmašā ku jāl. 4 Ām kari gođe kasa māržjec, fijec akulo pān šje nu fužjec dām varuš. 5 Hundī gođe nu vā punji ureči, fužjec dām ala varuš šā ām znak dā upozorenje kā lā laš la sūdbina aluj, skutārčavā prasišna dā pā pišjori." 6 Aša jej sur lot afarā sā mergā dām sat ām sat sā propovjedalaskā Hir fālos šā ozdravalaskā pā bičež pā hundi gođ meržji. 7 Vladar Herod u auzāt dā kutotu šje Isus u fākut, šā are zābunijt kā orikic zāšje kā Ivan Krstitelj u uskrnulit dām morc. 8 Šā orikic zāšje kā prorok Ilja su arātat pā pāmānt kānd alci gāndē kā unu prorok dā kānva u vinjut ām kust. 9 Ali Herod u zās: "Ju am tijet kapu alu Ivan, ali šinji āj omusta dā kari

aud dăstafele vorbi?" Jăl da be ščipta să vadă pă Isus. 10 Kănd sor āntors apostoli ur spus alu Isus kutotu šje ur făkut. Atunše Isus lju dus pă lok pustulot apropi dă varuš Betsaida. 11 Lume ur saznašit šă ur sljedilit pă Isus. Aşa lju apukat la jăl šă lju spus dă kraljevstva alu Dimizov šă u ozdravalit pă eje kari asre bičež. 12 Mar kitră dă sara Dvanaest apostolur ur vinjiti la Isus šă ur zăs: "Mănă pă lumi āndărăt, aşa să mergă să aš aflij lok dă kulkat šă dă mănkat kă noj ščenj ām pustinjă ajišje." 13 Isus lju zăs: "Voj dădecălij ſjeva dă mănkat." Jej ur āntors vorba: "Noj avenj čar pet darabur dă pită šă doj pešć. Noj sāngur să mărženj šă să kumpărănj mănkari dă totă lumesta?" 14 Jej ur umărat hundīva pet hiljada dă bărbec, Isus u zăs alu učenici aluj: "Punjecălij să šadă ām grupur po pedeset lumi să šadă una." 15 Šă apostoli ur făkut kum lju zăs, lju pus pă toc să šadă žjos. 16 Atunše Isus u lot pet dărabur dă pită šă doj dărabur dă pešć šă su ujtat sus ām nor, Isus u blagoslovulit šă u ruptă ām dărăbelji, atunše u dat alu učenici aluj să pujă dădănenči alu lumi. 17 Šă jej toc ur mănkat šă asre sătulj. Šă jej ur akuljes dvanaest košarur dă dărăbelji šje ur rāmas. 18 Undată kănd su āntors Isus pum parci să să aroži, učenici asre ku jăl šă Isus u ăntribat: "Šje zăšji lume šinji mes ju?" 19 Jej ur āntors vorba: "Ivan šje Bučază, makar orikic zăšji Ilija prorok a hejelanc kă jeć prorok dă kănva kari u uskrsnulit dăm morc." 20 Isus u ăntribat: "A voj? Šje zăšjec voj, šinji mes ju?" Petar ur āntors vorba: "Tu jeć Krist kari aji mănat dă la Dimizov!" 21 Isus u dat atunše zapovjed mari, šje lji branale să spujă asta alu šinjiva kă jăl aji Mesija. 22 Atunše Isus u zăs: "Ju, Fišjoru alu Omuluj trăbă să păc mulcī patnjur. Bătărnji kari aš glavni āntri židovur, mari popur šă učitelju dă zakonu alu Mojsije mu odbacali. Jej mur amură, a ju treći zuă uj uskrsnuli." 23 Atunše Isus u zăs alu toc: "Dakă šinjiva găndešći să mă sljedălaskă pă minji, elši trăbă să odbijalaskă să kušci dă pă žăndurle aluj, jăl sāngur să aš je kruje aluj totă zua šă să mă sljedălaskă pă minji. 24 Šinji god găndešći să aš spasalaskă kustuš ala lu perdi do kraja, šă šinji gođe šu perdi kustuš părnu minji ala su spasalisă vječno. 25 Šje ari benji om dăm aje dakă kapătă celi svet, a jăl aji uništilit ili părdut? 26 Dakă aji alu šinjiva rušunji dă minji ili dă vorbilje amelji, šă ju Fišjoru alu Omuluj ju fi rušenji dă ala om, kănd uj vinji ām slava aluj, ām slava alu tatusu šă ām slava alu svānc andeji. 27 Anume ju zăk, aš orikic kari stă ajišje kari nor muri majnti dă šje nor viđe kraljevstva alu Dimizov." 28 Hundīva osam zălji dă pă ešće svatur Isus u lot pă Petar, Ivan šă pă Jakov ku jăl, šă u mers sus pă dal să să aroži. 29 Atunše kum să aruga, ubrazu aluj u ščimbat tari, šă coljilje aluj sur ščimbat am alb dă svitlaze. 30 Doj

ominj su pojavalit, svite ku Isus. Eje asre Mojsije šă prorok Ilija. 31 Jej su arătat ām slavă šă jej svite dă morči aluj šje u fi ām Jeruzalem. 32 Pă Petar šă pă urtašji aluj lju furat somnu ali jej sur skulat šă lor văzut pă Isus ām slava aluj ku doj ominj šje stăče ku Isus. 33 Kănd jej fužje, Petar u zăs alu Isus: "Domnu, anovă nji benji ajišje! Lasă făşjenj tri koljibur: unu părnu činji, šă unu părnu Mojsije šă unu părnu prorok Ilija." Jăl nu ščije šje svitešći, sāmāna kă bulunzešći. 34 Šă kănd Petar svite, oblak u vinjiti dasupra pă Petar šă pă urtašji aluj šă jej su ānfrikušat. 35 Atunše su āuzăt graj dăm oblak: "Asta aji Fišjoru amniov, ju lam izabralit! Punjec ureći la jăl!" 36 Kănd graju su auzăt, Isus are sāngur. Učenici ur tăkut šă nor spus alu njime šje ur văzut. 37 Hajelantă ză Isus šă učenici aluj ur vinjiti žjos dă pă dal šă āl aščipta gărmadă dă lumi. 38 Ām gărmade are om kari mužje: "Učitelju, ju mă arog, ujtăci pă fišjorum daje kă jăl aji jedini kupilu amniov! 39 Ujtăci, duh āl napadalešći să jăl dăm turdata căpă, āl skutără ām gărcur să fašji spumi la gură să dabe fužji dă la jăl, ku mukă ām āl baći. 40 Ju mam arugat la učenici atej kari as re ku noj dakă ar puće jej să măjă pă draku afară ali jej nu puće." 41 Isus u āntors vorba: "O voj nevjernă šă ubraznikă generacijă! Kită dobă trăbă să fjuv ku voj? Kită dobă trăbă să vă trpălesk? Adăl pă fišjorum ajišje!" 42 Kănd kupilula u vinjiti la Isus, draku lu vărlit žjos să āl skutura am gărcur. Isus lu mužit pă duhu rov să pă kupilu lu ozdravalit, šă ām napoj lu dat la tatusu. 43 Jej asre toc āmirac la autoritetu aluj šă kit āl dă mari Dimizov. Atunše kănd inka toc să āmira šje u făkut, Isus u svätit ku učenici aluj: 44 "Zapamtalecă vorbilješće, šă āngăndecăvă dă jelji." Isus u zăs: "Ju, Fišjoru alu Omuluj uj fi dat ām mănjilje alu omuluj." 45 Jej nor prišijput šje u găndit jăl ku aje să zăkă. Značenje are askunsă dă la jej, a lor lji are frikă să āl ăntrebi pă jăl dă aje. 46 Učenici su apukat să raspravljalaška šinji dăm jej ar puće să fijă maj mari. 47 Isus lji ščije găndu ām sufličilje alor atunše Isus u lot pă kupil mik šă lu pus lăngă jăl 48 atunše lju zăs: "Šinji gođe apukă pă kupilusta mik ām numilje amniov apukă pă minji. Šă šinji gođe apukă pă minji, apukă isto să pă ala kari mu mănat. Daje kă maj mik ăntri voj aji maj mari." 49 Ivan u zăs: "Domnu noj anj văzut pă unu om kari ām numilje atov mănă draşj afară dăm ominj šă noj anj zăs să nu fakă aje, daje kă jăl nu aji unu dăm noj." 50 Isus u zăs aluj: "Nu aji branalec, kă šinji gođe nuj protiv dă voj, aji dă voj." 51 Vreme are apropi kănd Isus trăbuje să fijă dus napoj ām nor, atunše tari su odlučulit să mergă ām Jeruzalem. 52 Isus u mănat glasnišj ām nenći la jăl a jej ur vinjiti ām unu sat ām Samarija să pripremalaskă lok părnu jăl. 53 Ali lume akulo nu lu apukat ām benji, daje kă are pă kalje dă Jeruzalem. 54 Kănd ur văzut učenici

Jakov šä Ivan ur äntribat: "Domnu, gändešć sä čimänj fok däm nor sä lji uništälastkä?" 55 Isus su äntors la jej šä lju fäkut dä njimika pä Jakov šä pä Ivan. 56 Šä jej ur mers äm altu sat. 57 Kum märžje Isus šä učenici pä kalji, šjeva ka omu u zäs alu Isus: "Ju uj meržji ku činji hundi god vi meržji šä tu!" 58 Isus u zäs: "Lisicurlje ari sklonište šä vräbujilje ari gnjezdurlje alor, ali Ju Fišjoru alu Omuluj nam lok hundi sä äm pujä kapu." 59 Isus alu altuje u zäs: "Sljedilešći mä!" Omu u zäs: "Domnje, lasämä elši sä mä dukä sä ängrop pä tata amnjov." 60 Isus u zäs aluj: "Lasä pä morc sä äš ängropi pä morc, ali tu dući šä propovedalešći kraljevstva alu Dimizov!" 61 Akulo are inka unu om kari zäsje: "Ju čuj sljedili pä činji, Domnu ali elši lasämä sä mä pozdravalesk ku toc akasä." 62 Šä Isus ju äntors vorba: "Njime kari punji mäna pä plug šä sä ujtä äm napoj dä pä jäl, nuj bun dä kraljevstva alu Dimizov."

10 Dä pä ešće stvarur Domnu u odredilit sedamdeset doj učenikur šä lju mänat äm nenći, doj pä doj la tot varušu šä lok la kari jäl isto aščipta sä mergä. 2 Isus u zäs alor: "Žetva äj mari ali pucanj äs lukroj, däm ala ränd arogäči la stäpänu dä žetva sä mäjä maj mulc lukroj äm polja aluj. 3 Aku dući ali punji ureći. Ju vä mäj pä voj ka pä birkä mikä äntri lup! 4 Nu loc ku voj dibularuš ili taškä ili cipiliš, šä nu sta dä lungat äm svat ku ominji pä kalji sä nu zgubec vreme. 5 Elši stvar šje träbä sä zäšjec känd vinjec la kasa äj: 'Putuljalä fijä la kasasta!' 6 Dakä om kari gändešći putuljalä kustä äm kase putuljala u fi ku jäl, ali dakä nu, putuljala u vinji äm napoj la voj. 7 Rämänni äm aje ista kasa, mänänkä šä be šje ari jej, kä lukroj äj vredan dä šje u lukrat. Nu vä selilec däm una kasa äm alta. 8 Dakä märžjec äm bilo kari varuš šä jej vä apukä äm benji voj mänkäc šje vä punji dädänenći 9 šä ozdravalec pä bičež kari ar fi akulo, šä spunjecäli kä Kraljevstva alu Dimizov äj apropi. 10 Ali däkä vinjec äm varuš hundi nu vä apukä, atunje dušjecävä pä ulicur šä zäšjec: 11 Čak šä prašina däm varušu avostru kari su apukat pä pišjoriljeanoštri, brisälec dä pä noj, protiv dä voj! Ali šä voj ac träbuj sä šćijec kä kraljevstva alu Dimizov äj apropi. 12 Ju vä zäk kä pä zuve dä sudulalä u fi maj ušuri lu varušu Sodoma dä kitä dä varušula." 13 Isus u zäs: "Jao avovä ominjilor däm Korazine! Jao avovä ominjilor däm Betsaido! Kä sä vi fost dastafel čudo äm varuš Tira šä am Sidon ka kum su dogodulit la voj äm varušu avostru, jej dä känva sar vi änkäjít, šäzut äm colji dä kecä, šä äm šjinušä znak dä änkäjalä. 14 Anume äm zuve dä sudulalä Tira šä Sidonija maj benji ur trešji dä tu! 15 Šä voj ominji däm Kafarnaum! Pänäm nor voj vic rädika? Äm podzemlje vic fi arunkac. (Hadës g86) 16 Šinji gođe audi pä voj, mä audi

pä minji, a šjinji odbacalešći pä voj, pä minji odbacalešći, šä šjinji gođe odbacalešći pä minji, odbacalešći pä Dimizov kari mu mänat!" 17 Sedamdeset doj učenikur su äntors ku fälušäjä. Jej ur zäs: "O Domnje, čak šä drašji nji punji ureći äm numilje atov." 18 Jäl lju zäs alor: "Ju mä ujtam la Sotona kum kađi ka munje däm nor. 19 Aku punjec ureći! Ju vam dat autoritet sä kälkäc pä šarpi šä pä škorpionur šä ku kutotu pućere pä sälä dä dužmanj, šä njimik nu vic päčä rov. 20 Tot daje nac träbuj sä vä änfälušäc kä duhovur vä punji ureći. Fijec fäloš la aje kä numilje avoštři šä skrišä äm nor." 21 Äm ala šas Isus su änfälušäc äm Duhu svänt šä u zäs: "Tata, Domnu pä pämänt šä pä nor, ju dov hvalä cijä daje kä tu aj askuns ešće dä la märđojo šä dä la päršjipuc, šä aj arätat alu hej 'mišj' pä pämänt. Da, Tata, cijä asta cä sä vedi." 22 Šä Isus u zäs: "Kutotu mu fost dat äm povjerenje dä la Tata amnjov. Njime nu kunošći pä Fišjoru šä njime nu kunošći pä Tata, numa Fišjoru kunošći, šä alu heje kari Fišjoru gändešći u kunošći pä Tata." 23 Atunje känd are jej sängur, Isus su äntors la učenici aluj šä u zäs: "Blago avovä kä oči avoštři asta vedi! 24 Sigurno mulc proroš šä kraljur dä känva gände sä vadä stvarurlje kari voj viđec, ali jej no putut sä vadä, šä sä audä šje voj ac auzät, ali nor auzät." 25 Šjeva ka učitelju dä zakonu alu Mojsije su skulat, sä äl iskušulaskä pä Isus šä lu äntribat: "Učitelju šje träbä sä fakä sä kapät kust dä erikeš? Kum äl pot kápäta?" (aiōnios g166) 26 "Šje zäšji zakonu alu Mojsije? Kum prišjep aje?" 27 U äntors vorba: "Plaši pä Domnu Dimizovu ku tot suflijitu atov, ku duša ata, ku pućere, šä ku kutotu gändu atov, pä susjedu atov kä pä činji sängur!" 28 Isus u zäs aluj: "Benji aj zäs, aša fä šä vi kusta." 29 Ali kum gände sä areći kä äj pravedan, lu äntribat pä Isus: "Ali šinji äj susjedu amnjov?" 30 Isus u zäs: "Are om kari are pä kalji dä Jeruzalem, are sus äm varuš Jerihon kari are žjos u fost pljačkalit šä läpädat, bätut pä morči dä la pljačkaš šä läsat pä drik. 31 Popa dä židov slučajno märžje pä kalje šä känd lu väzut, u fužit pä längä jäl numa pä alta parci. 32 Isto aša Levit, pomočniku alu popa u vinjut isto pä kalje haje. Känd u vinjut pä lokula šä lu väzut, isto u mers pä alta parci dä kalji. 33 Napokon Samaritanac kum märžje pä kalji u vinjut pä längä jäl šä känd lu väzut lu apukat mila dä jäl. 34 Jäl u mers la jäl u värsat uloj šä vin, šä ju änvälit ranurlje. Atunje lu pus pä magar šä lu dus äm fugadov aša su brinulit dä jäl. 35 Odma hajelantä diminjacä kum fužje ju dat lu gazda dä kasa šjeva ka banji šä u zäs: 'Je sama dä jäl, šä dakä asta nu u fi dästul banj, dä kutotu šje u čilti, ju cui pläči razlika känd mä äntorkä äm napoj.' 36 Dä pä gandala ata šje gändešć kari däm ešće tri su arätat ka susjedu alu omusta kari u fost pljačkalit šinji maj benji u

ažutat?" 37 Jāl u āntors vorba: "Ala pā kari lu apukat mila dā jāl." Atunše Isus ju zās aluj: "Duči šā fā šā tu isto ka jāl." 38 Kum ur mers maj menkulo, Isus u vinjut ām unu sat hundī are mujeri šje sā čima Marta kari lu apukat pā jāl ām kasa alji. 39 Marta ave sorā šje sā čima Marija kari u šazut la pišorilje alu Domnu šā punje ureči la kutotu šje jāl svite. 40 Ali Marta are ām brigur dā kutotu šje trābā sā fakā. Aša u vinjut la Isus šā ju zās: "Nu či dori Domnu, kā sora ame mu lāsat pā minji sāngur kutotu sā poslužulesk? Šjeva zāj sā vijā sā ām ažući." 41 Domnu ju zās: "Marta, Marta, tu či brinulešč šā či uznemirilešč dā mulcī stvarur. 42 U biti numa una stvar trābujā, šā Marija maj benji u akuljes, šā aje no fi lotā dā la je."

11 Undatā kānd Isus u fost gata ku molitva, unu dām učenici aluj u vinjut la jāl šā ju zās: "Domnu, ānvacanji sā nji arugānji, kum ānvāca Ivan Krstitelj pā učenici aluj." 2 Isus lju zās alor: "Kānd vā arugāc zāšjec: 'Tata, la sā fijā svānt numilje atov, la sā vijā kraljevstva ata, ka kum āj pā nor la sā fijā pā pāmānti! 3 Pita anostā kari āj ām totā zā, dā nji astās. 4 Šā jartānji grehurljeanoštri, ka kum noj jartānji alu eje kari grešilešči protiv dā noj. Nu nji da sā kādenj ām ānšjirkalur.'" 5 Isus u zās alor: "Haj sā zāšjenj kā avec urtak la kari māržjec ām miržuku dā nopci šā āj zāšjec: 'Urtaku amnjov, dām kečinj tri dārbur dā pitā. 6 Urtaku u vinjut dā pā kalji la minji, šā nam šje sā āj puj dādānenči.' 7 A jāl ām nontru aj zāšji: 'O nu mā gnjavali! Uša āj mar ānkujeta, kupiji amej šā ju āščenj ām pat, šā jednostavno, nu mā pot skula sā ac dov pitā.' 8 Ju vā zāk: šā dakā nu u meržji daje kā šā urtaši, u fašji aje sā nu sā rušunji. 9 Šā ju vā zāk: Arugācāvā, šā vu fi dat! Kutāc, šā vic afla! Kukunjec, šā vu fi dāsvkut. 10 Kā šjinji god sā arogā, kapātā! Kari kotā, aflā! A šjinji god kukunješči aluje ju su dāsvaši. 11 Kari āj tata āntri voj: kānd kupilu šjeri pešči dali ām lok dā pešči dā šarpi? 12 Ili kānd šjeri sā āj de škorpcion ām lok dā ov? 13 Dakā voj grešni ominj ščijec sā dādec bunji stvarur alu kupiji avoštri, kit maj mult vu da Tata avostru dām nor Duh Svānt alor kari āl āntrabā!" 14 Isus undatā u vārljut afarā pā unu drak kari are mut, šā kānd u fost drakula vārljut afarā dām ala om kari are mut, puče sā svitaskā, šā alčilje ominji kari u vāzut aje asre āmirac. 15 A orikic dām jej u zās: "Jāl u vārljut afarā pā draši afarā ku ažutala alu Beelzebul princu dā demonur!" 16 Akulo asre alci kari ānšjirkā pā Isus, šā jej u šjirut znak dām nor sā de. 17 Ali Isus ščije gāndurlje alor, šā lju zās: "Totā kraljevstva kari sā borulešči una ku alt, jej ur uništili kraljevstva alor. Dakā familija una ku alt sā borulešči, jej šur uništili familija alor. 18 Dakā Sotona sā borulešči protiv

dā jāl sāngur, kum kraljevstvo aluj su cānje?, šje rāmānje dām kraljestva aluj? Kum voj zāšjec kā ju vārljesk afarā pā draši dām lume ku ažutala alu Beelzebul. 19 Ali dakā ju vārljesk pā draši afarā dām lumi ku ažutala alu Beelzebul, atunše učenici avoštri vārlješči isto afarā pā draši ku ažutala alu Beelzebul? Jej sāngur u dokazali kā nus točni. 20 Ali dakā ju māj pā draši afarā ku žeju alu Dimizov, atunše u vinjut kraljevstva alu Dimizov la voj. 21 Kānd om bālour āj naoružan šā pāzešči kasa hundī kustā, atunše pāmāntu aluj āj sigurnā. 22 Ali kānd bālour om āl napadalešči šā āl mānānkā ku bātaje, āj je oružje dā kari ovisilešči, šā āj āmparcā šje u furat dā la slab om. 23 Kari nu āj ku minji, ala āj protiv dā minji šā šjinji gođe nu akulježi ku minji, ala rāsāpā. 24 Pā lok fār dā apārov duhu fužji afarā dām om, sā lutulaskā šā sā koči lok sā sā odmaralskā. Dakā nu aflenjš ūjefālj lok, zāšji: 'Ju uj meržji ām napoj ām kasa ame dām ala om hundī am fužjīt.' 25 Kānd draku u vinjut ām napoj u aflat kā aje kasa āj čistilitā, šā māturatā. 26 Atunše meržji šā adušji maj ūapči rov duhur maj rej dā jāl sāngur, šā jej u vinji napoj ām om sā kustā akulo. Aša alu omula are tari urāt dā kit dām elši." 27 Kum Isus svite, mujeri ām gārmadā dā ominj u mužjut tari dām tot graju šā su apukat sā svitaskā: "Blagoslovilitā āj aje kari ču purtat ām injimā, kari ču rānjeti šā ču pāzāt!" 28 Isus u āntors vorba: "Anume, ali maj blagoslovilitās eje kari audī vorba alu Dimizov sā u cānji!" 29 Kānd u vinjut tari mulc ominj akulo, Isus su apukat sā svitaskā: "Voj ominj kari kustāc ām asta vremi, voj ščec rej ominj. Kotā znak, ali njiš ūjefālj altu znak no fi dat ka kum u fākut Dimizov čudo pāntru prorok Jona. 30 Šje su dogodulit alu Jona aje are znak alu Ninivljanur kari kusta ām varuš Niniva, kā Dimizov lu mānat. Aša šje mu su dogoduli, ju uj fi znak kā pā minji, Fišoru alu Om kari Dimizov u mānat alu asta narod. 31 Pā zuva kānd Dimizov u suduli, kraljica kari dā kānva vladale pā pāmānt dā jug ām Seba, su rādika una šā je u suduli pā heje kari kustā astās. Je u vinjut dā pā kraju dā svijet, sā slušulaskā pā Car Salomon kari are tari mudar. A ajišje āj šjinjiva maj mari dā Salomon a voj nu gāndec sā punjec ureči! 32 Ām zua kānd Dimizov u suduli, ominji kari kusta ām varuš Niniva su rādika šā ljur suduli ominji kari aku kustā, kā jej nu sur ānkājut kānd Jona lji propovijedale. A ajišje āj šjinjiva maj mari dā kit Jona a voj nu vac pokajalit!" 33 Isus svitešči: "Njime nu acāčā lampā šā atunše u punji pā lok hundī nu sā veđi ili dāsup košarā. Nu, jāl u punji ām svijećnjak aša toc u vide luminā kānd vinji ām nontru. 34 Oču āj ka lampa alu telā. Dakā oču atov āj sānātos, atunše tela ata āntragā u fi ām luminā, ali kānd ci oču bičag, tela ata āntragā āj ām āntunjerik. 35 Bagā sama

da aje šje smatralošč kā āj lumina ām činji sā nu fijā fār dā luminā." 36 Dakā āj āntragā tela ata ām luminā, njiš unu dio dā telā nu āj ām āntunjerik, atunše āj kutotu ām luminā, ka kum čar svitlaze lumina ata. 37 Kānd Isus u svātit, unu farizej lu čimat sā mānānšji la jāl akasā. Isus u mers, šā u lot lok la masā. 38 Kānd farizeju u väzut kā nu šu spālat mānjilje majnti ka kum āj običaj alu židov, su apukat sā mānānšji a farizeju su začudulit. 39 Ali Domnu Isus ju zās: "Aku voj farizeji pā dā nā afarā cānjec kljistarū sā teru čišč, ali pā dā nontrou voj šečec pljinj dā pulkučalā sā relji. 40 Voj fār dā firi! Nuj Dimizov kari u stvorulit vanjština, u stvorulit sā nutrina? 41 Maj benj dādec milostinja avostrā dām tot sufflītu alu heje kari lji potrebno šje voj avec, atunše vu fi kutotu čist. 42 Ali jao avovā farizejilor! Kā voj tari vā trudulec sā dādec desetina dām tot začinurlje sā povrčur alu Dimizov, a nu bāgāc sama dā pravdā sā ljubav alu Dimizov. Una trābā sā fašjec, a hajelantā sā nu propustuleš. 43 Ali jao avovā, farizejilor! Kā voj plāšjec lokurlje glavnā pā sastankur ām sinagogā, sā pozdravalalā ku poštovanie ām varuš pā trgr. 44 Jao avovā, kā voj šečec ka askunsā gropā pā kari ominji umblā a nu ščijā kā obredno ās atunše nečisti." 45 A unu dām učitelj dā zakonu alu Mojsije u zās alu Isus: "Učitelju, kānd svitešč aša, tu nji vredālešč sā pā noj." 46 Isus u zās: "Jao sā avovā učitelji dā zakonu alu Mojsije, kā punjec pā ominji maj mult teret dā pravilurlje alu vjera dā kit šje poči om purta, a voj nu gāndec njiš ku žježjitu mik sā ažutāc dā teretula sā dukā. 47 Jao avovā! Kā voj gradalec spomenikur pā gropā alu proroci sā gāndec kā ku aje fišjec benji, a preci avoštari lju amurāt. 48 Aša voj svedočulec sā vā slagalec ku djela alu preci avoštari. Jej lju amurāt, a voj nastavalec ku lukru alor kānd gradalec spomenikur. 49 Dimizov ām mudrostu aluj u zās: 'Ju uj māna pā prorokur sā pā apostolur sā orikic dām jej ur fi amurāc a alci u fi progonulic.' 50 Daje dā la asta generacijā u fi tražalitā sānžilje dā la toc proroci kari u fost vārsatā dām elši dā kānd su stvorulit svetu: 51 su apuka dā la sānžilje alu Abel pānā la sānžilje alu Zaharija, kari u fost amurāt āntri žrtvenik sā ām svetinja dā Hram. Ju vā zāk: 'Kā kutotu asta u fi tražalit dā la asta generacijā!' 52 Jao avovā učitelji dā zakonu alu Mojsije! Daje kā voj ac lot āndārāt čejilje dā kraljevstva alu Dimizov. Voj sāngur nac mers ām nontru sā ac sprečilit pā alcī sā tunji ām nontru kānd gāndē." 53 Dā pā šje u fužit Isus dā pā lokula, učitelji dā zakonu alu Mojsije sā farizeji sur āngāndit sā mergā dā pā jāl sā āl ispitivālaskā. 54 Gānde sā āl apuši pā Isus ām zamkā šje ar puče sā zākā protiv dā jāl numa sā āl dukā pā sud.

12 Aša mulc ominj su sakupilit dā mar kālka una pā alt kic as re pā länga Isus. Ali Isus elši u zās alu učenici aluj: "Loc sama dā kvassu alu farizej! Ala kvas āj licemjerje. 2 Njimika nuj akupirit šje no fi dāskupirit, njiš una tajnā kari no fi šicutā. 3 Aša dakā ac zās šjeva ām tunjerik su šči ām luminā, sā dakā ac šupunjit šjeva ām soba avostrā aje isto u fi mužjīt pā krovur dā kāš." 4 Isus u zās: "Urtašji amej lasācāmā sā vā zāk, nu vā fijā frikā dā eje kari numa vā poči amurā tela sā nu poči njimika sā vā fakā. 5 Ju vuj zāši dā šjinji trābā sā vā fijā frikā. Fijā vā frikā dā Dimizov kari poči sā amori, atunše vā poči vārli ām pakao. Da anume, dā jāl vā trābā sā vā fijā frikā. (Geenna g1067) 6 Nus šinšj (5) vrābuj vānduči dā doj banj? Dimizov nu mujtā pā njime. 7 A avovā čak sā pāru pā kap vi umārat. Nu vā fijā frikā! Voj šečec maj vredni dā gārmadā dā vrābuj." 8 Isus u zās: "Šjinji gođ pā pāmānt mu priznali pā minji ām nenče alu ominj, Ju Fišjoru Omuluj isto uj priznali pā jāl ām nenče lu andelji alu Dimizov. 9 Ala kari pā minji nu mu priznali pā pāmānt ju muj odreknuši dā jāl la andelilje alu Dimizov. 10 Dakā bilo šjinji svitešči vorba protiv dā minji Fišjoru Omuluj aluje poči fi jirtat; ali dakā šjinjiva svitešči mišjunj dā Duhu Svānt, grehula no fi jirtat. 11 Dakā vu aduši la sud ām sinagogur sā la poglavicur sā vladarur, nu vā brigalec kum sā ku šje muj branali, ili šje sā zāk. 12 Kānd u vinji vreme, Duhu Svānt ču ānvāca šje trābā sā zāši." 13 Unu dām ominj ām gārmadā u zās alu Isus: "Učitelju zā alu fračilje amnjov sā sā āmperci ku minji šje anj kāpātat." 14 Isus u odbilit sā zāšje: "Omulji, šinji mu pus pā minji dā sudac, sā āmpārc āntri voj doj?" 15 Atunše kānd u svātit alu toc kutotu, Isus u zās: "Bāgāc sama sā pāzāčāvā dā pulkučalā! Dakā šjinjiva ari mult, tod daje kustu aluj nuj siguran bez obzira kā ari kutotu." 16 Isus u spus maj una usporedbā: "Are akulo om gāzdzak fār dā firi kari ave tālek sā tālekula u adus mult plod. 17 Sā jāl šu zās sāngur aluj: 'Šje sā fak kā nam dāstul lok sā puj āndārāt šje mu kriskut?' 18 Atunše, jāl u zās: 'Aša uj faši: Ju uj rāstuna skladišturlje amelji sā uj gradali maj mari, dāstul dā mari sā spremālesk kutotu šje mu kriskut.' 19 Sā ju muj zāši alu duša ame: 'Aj mulcī bunji stvarur aki, sā dā mulcī ej šje ur vinji. Odmoruleščīci, mānānkā sā be, sā ānfulušeščīci!' 20 Ali Dimizov ju zās aluj: 'Tu omulje fār dā firi! Mar ām asta nopči uj šjire duša ata. Atunše šinji u ave korist dām stvarurlje šje caj pus āndārāt?' 21 Aša pāce omu kari aš akulježi gāzdāsijilje pāntru jāl sāngur, a nu su gāzdašit ām oči alu Dimizov." 22 Kapu u zās Isus alu učenici: "Daje vā zāk: voj nu trābā sā vā brigalec, dā kustu avostru, sā sā fijec ām brigur šje vic mānka, ili sā vā brinulec ām šje vic āmbrāka. 23 Daje kā kustu āj maj vrednā dā kit

mănkare, šă tela maj mult dă kit colu. 24 Numa ujťacăvă la găgărašć. Jej njijš nu samänă, njijš nu akulježi. Jelji nari skladište ili šupă, šă tod daje Dimizov lji răňešći. Nu šečec voj maj vredni dă vrabuirljelje? 25 Poči šjinjiva däm voj ku brigurlje produžuli kustu? 26 Dakă, nu pućec să făšjec niti maj măkăčelji, adăše šečec ām brigur dă kutotu ostalo? 27 Numa ujťacăvă la flor ām telek! Jelji niti să trudulešći niti fašji colji ali ju vă zăk, kă njijš Car Salomon ām găzdăšije alor nu are āmbrăkat aša măndru ka florurlje ām telek. 28 Ali dakă Dimizov dă dastafel măndremi alu jarbă kari kustă astăs, šă să bagă ām fok, kit atunše maj mult u da jăl avovă. O voj avec mikă ānkriodal! 29 Däm ala rănd nu vă găndec šje vic mănska šă šje vic be. Nu vă uznemirilec! 30 Dă kutotu aje să brinulešći ominj făr dă Dimizov. Āngăndecăvă kă Tata avostru däm nor šcijă šje vă trăbă. 31 Šă anume tražalec kraljevstva alu Dimizov elši šă kutotu ostalo vu fi dat. 32 O mikă stăd, nuc fijă frikă, kă Tata avostru să ānfălušešći să vă apušji ām kraljevstva aluj. 33 Vinđec kutotu šje avec šă dădec alu săraši. Aša adunăcăvă tăšč kari nu su puće rupi, šă găzdăšijă să vă fijă ām nor kari nu propadalešći, hundi lotri nor puće vinji, niti găndaši să măňăšji! 34 Daje kă sufljičile avoštri u fi hundi āj blago avostru." 35 Isus u zăs alu učenici: "Fijec spremni dă lukru, la să fijec opremilică šă ām mănjilje avoštri lasă fijă luminilje acăcaći. 36 Aša u fi ka slugurlje kari u aščiptat pă gospodaru aluj să să āntorkă dă pă nuntă, spremni să āj dăsvăkă kum u kukanji pă ušă. 37 Măndremi alu eje slugur kari u fi skulac, kănd u vinji gospodaru! Anume ju vă zăk: Domnu šu punji săngur kintrinca să lji služulaskă šă lju punji să šadă la masă šă lju dvoruli. 38 Šă kănd u vinji gospodaru ām miržuku dă nopći ili dăspru zua šă lju aflu aša, măndremi u fi alu ala slugur! 39 Slušulecămă dă asta: ka să šcijă gazda ām kari šas u vinji lotru, jăl ar păză šă nar lăsa să āj fijă provalalit ām kasă. 40 Voj isto trăbă să fijec spremni, kă ju Fišjoru Omuluj uj vinji ām vremi kănd nu či nadali." 41 Petar atunše lu āntribat pă jăl: "Domnu spuj tu asta usporedbă păntru noj učenici, ili āj păntru toc?" 42 Isus u zăs: "Šinji āj ala vjernă šă kufiri upravitelj kari āl postavalešći dă gospodar pă kasa, šă ām pravă vremi u da mănkari alu toc ām kasa? 43 Măndremi alu ala sluga kari kănd u vinji gospodaru, u fašji aša. 44 Dă anume, ju vă spuj kă gospodaru u odredilit alu ala sluga să vodulaskă ku kutotu imanje kari ari. 45 Ali dakă sluga šar zăšji ām suflitjuš: 'Gospodaru, nu su āntoršji aša păfriš', šă atunše să apušji să bată pă slugur šă să be, măňăšji šă să ambeći? 46 Atunše u vinji gospodaru alu sluga ām šjas kari nu šcijec. Šă atunše fără dă milost lu kaznali, ju da sudbină ku alci una kari nus vjerni. 47 Sluga kari šcijă šje

găndešći gospodaru, šă dakă nu fašji šă nu să pripremilešći dă dolasku aluj, jăl u kăpăta mulci luvalur. 48 Ali dakă sluga nu šcijă voje alu gospodaru, šă fašji šje zaslužulešći kaznă, atunše u kăpăta pucănni luvalur. Kă alu toc kari mult u fost dat, mult su aščipta dă la jej, šă alu eje alu kari u fost mult dat ām povjerenje, dă la eje šă maj mult u fi ſjirut." 49 Isus u zăs: "Ju am vinjut să vărļesek fok dă sud pă pămănt, šă kum aš găndi să să apušji să ardă! 50 Trăbă majnti să mă bučez ku mukur. Kum mă mučulesk pă šje aje no trešji! 51 Găndec kă am vinjut să vă aduk putuljală pă pămănt ăntri ominj? Nu, ju am adus podjelă! 52 Dă aku maj menkulo ām kasa dă šinjă ominj ur fi āmpărcăc tri u fi pă parče ame šă doj protiv dă tri. 53 Tatusu u fi protiv dă fišjoru, šă fišjoru u fi protiv dă tatusu, mumăsa protiv dă fataš, a fata protiv dă mumăsa, šă sokra protiv dă njivastaš, šă njivasta protiv dă sokrăsa." 54 Kum svite alu gărmadă, Isus u zăs: "Kănd viđec njegri oblakur kă să răđika dă pă more pă zapad, voj odma zăšjec: 'Astăs u fi plojă', šă voj šečec u pravu. 55 Šă kănd să apukă să bată văntu däm pustinja la jug, odma zăšjec: 'U fi zuva tari kaldă', šă āj aša. 56 Licemjerilor! Voj šcijec să čitalec znakurlje pă pămănt šă pă nor. Kum dă nu prišjipec šje aku să dogudulešći! 57 Voj ac trăbuji däm haje avostru să šcijec šje āj benji. 58 Dăkă šjinjiva či optužulešći păntru dugu kari nac plăčit šă vă găndešći să vă adukă la sud, ănsjarkă inka pă kalji să vij la ligizală majnti dă sud! Ar puće să či adukă la sudac, sudacu să či de la oficir, šă oficiru či poći băgă ām čemică. 59 Ju vă zăk, kă akulo vi trăbuji să rămăj păn šje no fi plăčit toc banji."

13 Pă aje vremi orikic däm regija Galileja ur vinjut la Isus šă jur spus dă Galilejci, a Pilat kari are rimske upravitelj u dat zapovjed pă jej să lji amori kănd jej prinosule ţrtvur alu Dimizov ām Hramu alu Jeruzalem. 2 Isus u zăs: "Voj găndec kă Galilejci aš maj grešni dă bilo kari alci Galilejc, numa däm ala rănd kă ur păcăt jej asta? 3 Nu, uopće nu! Šă punjec ureći! Dăkă nu vic ānkăji voj toc isto aša vic fi duhovno morc. 4 Šă găndec voj kă eje osamnaest lumi kari ur fost amurăc kănd u kăzut tornju alu Siloam asre maj duvinj ominj ām Jeruzalem? 5 Nu, uopće nu! Dakă nu vic ānkăji, aša toc vic fi duhovno morc." 6 Isus lji spus asta usporedbă: "Are akulo unu om kari ave sămănat ām vinograd ljemn dă smokvă šă jăl tot vinje šă să ujta dăkă āj plod pă ljemn ali nu aflu njimika. 7 Šă aša u zăs alu omula ſje lukră ām gard: 'Ujtači ajišje! Kă mar tri aj mă ujta pă ljemnusta să aflu plod šă nikad nu am aflat njimik. Tajăl āndărăt! Adăše ar čalti pămăntu?' 8 Pă aje, omu ſje lukra ām gard u zăs: 'Domnu, lasă maj unu aj să fijă. Ju uj kapali pă lăngă jăl šă uj punji gnoj. 9 Dar atunše u ave plod. Dăkă nu, poc să āl

taj andărăt." 10 Pă zuia dă sămbăta, Isus sănvăca ăm una dă sinagogur. 11 Akulo are mujeri kari patale mar osamnaest ej, dă rov duh ăm je kari izazavale bičišug. Je are aplikată žjos ăsă nu să puće uspravali. 12 Isus u skužulitu, ăsă ju zăs: "Mujeru, slobodnă ješć dăm bičišugu atov." 13 Atunše Isus u pus mănjilje aluj pă je, ăsă je dăm turdată su uspravali ăsă su apukat să de hvală alu Dimizov. 14 Ali zapovedniku dă sinagogă are mirgiš daje kă Isus u ăntrimatu pă zuva dă sămbăta ăsă jăsă su ăntors la eje ominj ăsă u zăs: "Ăsă shinj (6) zălli ăm una sămptămăna hundri trăbă ăsă lukri! Dakă găndec să fijec sănătoš hajde pă una dăm elje zălli, a nu pă sămbăta." 15 A Domnu Isus u zăs: "Licemjerilor! Voj fišjec kănd dăzljagec pă vaşilje ăsă pă măgari avoştiri pă zuva dă sămbăta ăsă lji duşjec la apă? 16 Ali asta mujeri, sămăncă alu Abraham, kari Sotona u cănuťu lligată osamnaest ej ăsă nar ave pravo să fijă dizliligată dăm ala rănd kă pă zuva dă sămbăta?" 17 Pă asta, toc eje kari să protivile as re rušanac. Toc alci ăm gărmadă sur ănfălušăt la toci măndri ăsă bunji stvarulje ſje Isus făſje. 18 Isus u ăntribat: "Alu ſjinji are slično kraljevſto alu Dimizov? Kum samăna kraljevſtva alu Dimizov? Ku ſje să usporidălenj? 19 Kă kraljevſto alu Dimizov aj ka goruščino sămăncă kari ăj tarí mikă pă kari om u lotu ăsă u sămănat ăm garduš ăsă u krešci ăsă u fost mari ljemen ăsă vrăbuſilje u făkut skujbur ăm granur." 20 Jară u ăntribat: "Ku ſje să usporidălenj kraljevſto alu Dimizov? 21 Kraljevſto alu Dimizov ăj ka kum mujere ari kvasac să misălaskă mari kolicină dă făjnă, aša kutotu să să potă rădika." 22 Isus putuvule ăm Jeruzalem, prošule ăm mulci varušur ăsă satur ăsă pă akulo ănvăca. 23 Atunše ſjinjiva lu ăntribat pă jăl: "Domnu u spasali Dimizov čar pucănj ominj?" ăsă Isus u zăs alor: 24 "Uša dă nor ăj uskă. Borulecăvă tarí sa tunac ăm nontru. Ju vă pot zăsji kă mulc ur ănsjirka să tunji ali nor puće. 25 Vreme u vinji kănd gospodaru dă kasa su riđika ăsă u ănciži uşa atunſje. Voj pă alta parci vic apuka să kukunjec ăsă vic aruga: 'Domnu, dăsvă păntru noj.' ăsă vorba aluj u fi: 'Ju nu ſčuv dă hundri ſčec voj.' 26 Voj vic apuka să zăsji pă aje: 'Ali noj anj but ăsă anj mănkat ku činji kănd ănvăcaj pă ulicurlje anoſtri.' 27 ăsă jăl u zăsji maj undată: 'Ju vam zăs kă nu ſčuv dă hundri ſčec. Fužec dă la minji, voj ominjilor rei!' 28 Da akulo vic plăňžji ăsă vic kărcăji ku dinci ăsă vic fi mirgiš kănd vic vic viđe pă Abraham, Izak ăsă pă Jakov ăsă pă toc proroci ăm kraljevſtva alu Dimizov, ali voj vic fi vărljic afară. 29 ăsă eje kari ur ăsăde la masă pă nuntă ăm kraljevſtva alu Dimizov ur vinji dă pă Istok, Zapad, Sjever, ăsă dă pă Jug. 30 Băgăc sama kă orikic kari ăsă maj pucăñ važni ur fi maj mar, a hej kari ăsă aku maj mar ur fi maj miš." 31 Orikic farizej ur vinjiti la Isus ăm aje ista

ză, să ăl ămpurušjaskă. ăsă ju zăs: "Herod găndeſci să ăsă amori. Dăm ala rănd lasă lokusta ăsă duci pă altu lok." 32 Isus u ăntors vorba: "Duſjecăvă ăsă zăſjec alu lisicurlje: 'Ju măni pă draſj afară ăsă ozdravalaskă pă bičež. Ju uj faſhi aša astăs, ăsă măni ăsă tek ăm treća zuva uj zavăršali.' 33 Ali ju trăbă ăsă fjuv pă kalje astăs, măni ăsă treća zuva, izgledaleſci kă nu slobut proroku să mori afară dăm Jeruzalem. 34 O Jeruzaleme, Jeruzaleme tu kari aj amurăt pă proroc ăsă aj vărljiti petri pă eje kari Dimizov vu mănat la činji! Kiči răndur am găndit să branalesk pă kupiji atej ka găjna pă pujiš dăsup haripilješ, ali voj nu găndec! 35 Ujtăci aku! Kasa ata ăj lăsată săngură golă. ăsă nu mic viđe păni ſje nu vic zăſji: 'Blagoslovulit să fijă kari vinji ăm numilje alu Domnul!'"

14 Undată Isus u mers să večeralaskă la kasa alu vođa dă farizej. Are pă zuva dă sămbăta ăsă jej să ujta pă jăl tari ku sama. 2 Om ku bičišug dă umflală dăm apă su pojavalit dădănenče aluj. 3 Isus u ăntribat pă učiteljur dă zakonu alu Mojsije ăsă pă farizeji ſje asre akulo: "Ăj zakonito dă pă zakonu alu Mojsije să ozdravalaskă pă zuva dă sămbăta ili nu?" 4 Jej tăſje, Isus pă aje u pus mănjilje pă omula, ăsă lu ozdravalit ăsă lu lăsat să fugă. 5 Isus lju ăntribat: "Dăkă ſjinjiva dăm voj ari fišor ili pă vakă kari u kăzut ăm bunar adănkă nac skoči odma afară, ăsă pă zuva dă sămbăta?" 6 Pă aje, jej nu puće ăsă uniſtilaskă vorba. 7 Isus u băgat sama kum gošći kari asre čimac izabrale lokurlje helj maj ăm centră la masă. Isus lju ănvacă ku usporedbă pă jej: 8 "Kănd ješć čimat dă la ſjinjiva pă nuntă nu ăsădec pă lok dă časni gošć. Domačinu ar puće să vi čimat pă ſjinjiva maj važni dă voj pă ala lok. 9 Domačinu ar puće ăsă vijă ku omula, ăsă ăsă ac zăkă: 'Urtaku amnjov, elſi lokusta ăj păntru jăl', ăsă atunſje tu ješć ăm rušanji. Vi trăbuji ăsă ăsă duſj pă zadnji lok. 10 Aša kănd ješć čimat, duci ăsă akulježic zadnji lok. Atunše Domačinu ar puće ăsă vijă ăsă ăsă ac zăkă: 'Urtaku amnjov, hajd maj ăm sus.' Atunše ăm asta slučaj tu vi puće ăsă aj maj mult poštovanje ăm nenče alu urtaſji atej ăsă gošć. 11 A tot omu kari ăsă riđika săngur u fi ponizilit, ali eje kari u fi ponizni u fi rădikac." 12 Su ăntors la Domačin ăsă Isus u zăs: "Kănd priprenileš večeră nu čima numa pă urtaſjic, ili pă frăcic, ili pă njamuc ili pă găzdaſj susjedur, kă jej sigurno čur čimaći pă činji isto ăsă aša cu fi ăntors. 13 Maj benji kănd faſj feſtă čamalji pă săraſj ăsă vij ăsă pă invaliž, ăsă pă ulož ăsă pă orb. 14 Tu vi fi blagoslovulit, kă jej nuc poći ăntorſji ali Dimizov ču nagradali ăm nor pă zuva dă uskrsnuće dă pravedni ominj." 15 Kănd unu dăm ominije la masă u auzăt, Jăl u zăs: "Blagoslovulit ăj ala kari u mănska pită ăm kraljevſtva alu Dimizov!" 16 Isus u ăntors vorba: "Undată are

unu om kari u dat mari večeră. Multă lumi are čimat akulo. 17 Mar apropi dă večeră sluga u fost mănat la gošć sā lji čemi: 'Hajdec', u zās jāl: 'kā kutotu āj spremno!' 18 Ali jej toc dām jej sor apukat sā āš aflu izgovorur. Unu u zās: 'Ju am kumpărat telek, šā trăbă sā mă duk sā u văd. Mă arogă la činji, sā zăşj sām jerći.' 19 Alci u zās: 'Ju am kumpărăt šinşj (5) perec dă bikan šā trăbă sā mă duk sā ānşjerkă. Mă arogă la činji, sā zăşj sām jerći.' 20 Treći om u zās: 'Ju baş mam ānsurat šā dām ala rānd nu pot vinji.' 21 Sluga u mers ām napoj la gazda aluj šā ju spus kutotu. Asta lu mirgišit pă gazda šā jāl u zās alu sluga aluj: 'Āngribešči, dući pă ulicur šā ām centru dă varuš šā adălji pă săraşj, ulož, invaliž šā pă orb sā vijă.' 22 Kănd u făkut aje, gazda u javalit kă u făkut aje ali inka are maj lok. 23 Atunşje ju zās gazda alu sluga: 'Aku dući ām kot pă ulicur šā čamă šā fă sā vijă, aşa sā fijă kasa ame umplijtă.' 24 Kă njişj unu dām eje elši kari asre čimac nor gusta dām večera ame.' 25 Mulc ominj āl sljedile pă jāl. Isus su āntors ām napoj šā u svätit alor: 26 "Bilo šinj dām voj kari plaşji maj tari pă tatusu pă mumăsa pă băšăcaş, pă kupijiş pă fraci šā pă sorălieş šā čak pă kustu aluj maj mult dă kit pă minji, nu poći sā fijă učeniku amnjov. 27 Dakă šinjivja găndešči sā fijă učeniku amnjov, trăbă sā dukă kruşje aluj sā mă sljedilaskă šā sā fijă spremni sā mori pāntru minji." 28 "Găndecăvă aku dakă unu dām voj găndešči sā fakă toranj, nu ac šăde elši žjos sā sā viđec dakă avec dăstul banj sā āl făşjec do kraja tornjula? 29 Inače ar puće sā faşj temeljurlje šā hej şje sā ujtă la voj ſar puće faşji ſuđf dām voj daje kă nu avec dăstul banj sā završalec. 30 Jej ur zăşji: 'Asta om su apukat sā gradalaskă ali no putut sā završlaskă!' 31 Ili ka kum kralju su spremili sā mergă ām bătajăku altu kralj. Šā sā nu šadă elši šā sā găndaskă dakă ku zeşji (10) hiljada dă kătanj poći sā āl savladalaskă ku protivnikuš kari ari doj speşj (20) hiljada? 32 Atunşje dakă nu poći sā āl savladalaskă u măna pă pregovarać kită āj inka neprijatelju dă parci sā āntrebi dă uvjetur dă putuljală. 33 Šā aşa toc dām voj dakă nu vic lăsa kutotu şje avec, nu poći sā fijă učeniku amnjov." 34 Isus u zās: "Sari āj bună stvar ali dăkă perdi izu, ku şje poc āntoršji bălureme? 35 Nuj bună atunşje njis dă pāmānt njis dă ſrot. Lume numu u vărlješči āndărăt. Punjec ureći voj kari avec ureći sā auzăc!"

15 Pălăngă Isus su okupulit tari mulc carinici sā tarí mari grešnici sā puja ureći la vorba aluj. 2 Farizej řā učitelji dă zakonu alu Mojsije sur apukat sā āl gumunjaskă, řā jej zăşje: "Asta om sā družulešči ku grešnici, řā mănănkă ku jej." 3 Daje Isus lji spunji asta usporedbă: 4 "Dakă šinjivja dām voj ari sto birš řā sā perdi una dām jelji, nac lăsa pă

ešče devedeset devet ām pustulot, řā ac merži dă pă aje una su kutac păn şje nac afla? 5 Šā kănd vic afla, aj duşji pă umirilje ku fălušăjă. 6 Atunşje ac merži akasă, vic čima pă urtaşjic řā pă susjedi avoştri řā ac zăşji: 'Ānfălušăcăvăku minji, kă am aflat pă birka ame kari are pirdută!' 7 Ju vă zăk, ku fi maj mari fulušăjă pă nor kănd su ānkăjă unu grešnik, nego dă devedeset devet (99) pravednikur kari nu lji trăbă ānkăjälă, aşa jej gănde.' 8 Isus maj zăşji: "Ili haj sā zăşenj kă una mujeri ari zeşji (10) banj dām aržint řā atunşje unu dām jej perdi. Nu acăcă lumina řā mătura podu řā u kuta banj, păn şje nu află? 9 Šā kănd u afla banj dām aržint părdut, je ſu čima pă urtaşjile alji řā pă susjedurje una, řā u zăşji: 'Ānfălušăcăvăku minji, kă ju am aflat banji kari am pirdut!' 10 Ju vă pot zăşji kă āj isto aşa āntră andelji alu Dimizov. Dakă sā ānkăješči unu grešnik, jej sā ānfălušešči." 11 Isus u zās: "Are unu om kari ave doj fişor. 12 Hăl maj tăñr u zās alu tatusu: 'Tată, dām dio şje ām pripadalešči.' Aşa tata aluj u āmpărcăt kutotu şje ave āntri jej. 13 Dă pă dovă tri zăli, fişorju hăl maj tăñr u akuljes kutotu şje ave řā su pus pă kalji sā mergă dăparci řā akulo u čiltit kutotu şje ave, čilte făr dă gănd. 14 Kănd u čiltit kutotu, mari fomi u vinjut pă pāmāntu hundi are jăl, řā su aflat ām sārăşijă. 15 Aşa u mers la unu om ām pāmāntula kari lu mănat ām telek sā aj rānjkă porşji. 16 Aluj ji are aşa fomi dă ſu kivinjut sā mănăşji dām ha şje mănka porşji, řā njime nuj dăde njimika. 17 Dă pă aje jăl ſu vinjut ām firi. Jăl u zās: Tata amnjov ari mulci slugur řā jej ari um boglă dă mănkari a ju ajişje mor dă fomi! 18 Ju muj skula řā uj merži la tata amnjov řā ju zăşji: 'Tata amnjov, ju am zgreşilit protiv dă činji, řā alu Dimizov ām nor. 19 Ju nu mes maj mult vredan sā fjuv čimat fişorju atov. O laşāmă sā fjuv radniku atov!' 20 Atunşje su skulat řā u mers la tatusu. Ali mar kănd are inka dăparci dă la kasa alu tata aluj, tatusu lu văzut řā lu apukat mila dă jăl. Tatusu u aljrgat la jăl, lu āngărgăjet řā āl surătat tari. 21 Fişorju ju zās: 'Tata amnjov, ju am zgreşilit protiv dă činji řā alu Dimizovu ām nor. Ju nu mes maj mult vredan sā fjuv čimat fişorju atov.' 22 Tatusu u zās alu slugurlje aluj: 'Duşjec friš řā afluč maj bunji colji řā punjec pă jăl, dădēcăj virigă dă măndru aluj, řā cipiliş dă pişorilje aluj. 23 řā apukac pă maj măndru rānjiţă vakă řā amurăcu, atunşje lasă řā mănkănj řā sā fijenj făloş. 24 Adăşje? Dăm ala rānd kă astăs fişorju amnjov are mort, aku kustă ām napoj! Jăl are pirdut řā aku su aflat! Aşa jej sur apukat sā řā ānfălušăskă. 25 Maj bătařn fişor are ām telek. Jăl vinje akasă řā kum vinje maj apropi dă udvar, jăl puće řā audă muzikă řā žok. 26 Aşa u čimat pă unu dām slugur řā u āntribat şje āj aje. 27 řā ju spus: 'Fračitu atov su āntors akasă řā tatusu u amurăt maj

mändrä rānjitā vakā dām ala rānd kā su āntors sānātos!" 28 Ali jāl are mirgiš šā nu gānde sā tunji ām nontru. 29 Ali jāl u āntors vorba alu tatusu: "Numa gāndeščí kā mulc ej šje am lukrat dā činji ka robu, šā uvek am fākut šje maj zās šā tot nu maj dat njīš mikā kecā sā pot ave slavalala ku urtaši amej. 30 Ali kānd astās fišjoru atov u vinjut akasā kari u mānkut kutotu šje aj dat gāzdāšije, ku bludnicur, atunše tu či dušj šā amor rānjitā vakā pāntru jāl!" 31 Tatusu u zās aluj: "Fišjoru amnjov, tu ješč uvjek ku minji, šā kutotu šje am ju āj atov. 32 Isto aša benji āj aku sā slavalenj šā sā nji ānfālušānj kā astās fračilje atov are mort šā su āntors ām kust ām napoj, šā jāl are pirdut šā aku su aflat!"

16 Asta usporedbā isto Isus u spus alu učenici: "Are om gāzdak kari u dat lukru alu unu upravitelj, šā ju fost spus aluj kā upravitelju čāltešči šā rāsāpā gāzdāšije alu gazda aluj. 2 Aša lu čimat pā jāl šā ju zās: "Šje āj asta šje audā dā činji? Dām računu dā kutotu šje aj fākut, kā tu maj mult nu poc fi upravitelj!" 3 Upravitelju u zās atunše aluj sāngur: "Šje sā fak, aku kānd gazda je āndārāt lukru dā la minji? Nu am pučeri sā kapalesk? U fi rušānji sā mā duk sā kuldajesk. 4 Ščuv šje uj fašji! Ju uj direžji aša dā kānd mur māna dām lukrusta tot uj fi apukat ām benji la kāšalje ominjistora." 5 Aša jāl u mānat dā pā ominji šje as re dator alu gazda aluj, unu pā kiči unu. Jāl u āntribat pā elši om: "Kit ješč dātor alu gazda amnjov?" 6 Jāl u āntors vorba: "Sto bačvur dā uloj dām maslinur." Upravitelju u zās: "Šāz žjos, jec računu šā pā friš skrijā pedeset." 7 Šā jāl u āntribat pā altu om: "Kit ješč tu dātor?" "Sto merur dā pšenica." 8 Atunše gospodaru u āmārit pā nu dirept upravitelj kari ām oči aluj nu are bun upravitelj, kā u arātat dāstafelā mārdulijā kari nuj bunā. Asta aratā, kā ominji dā asta svet as maj mudri ām stvarurlje alor dā kit dā ominji dā luminā. (aiōn g165) 9 Šā ju vā zāk: "Koristilec gāzdāšije šje fužji daje kā āj nepravednā ku aje vā fāšjec urtašj pā lāngā voj, aša kānd nu maj u fi gāzdāšijā, atunše voj vic fi apukac ām nor dā erikeš. (aiōnios g166) 10 Ala kari āj vjeren ām maj miš stvarur, āj isto aša vjeren ām stvarurlje mar; šā ala kari nuj vjeren ām stvarurlje miš āj isto nu vjeren ām stvarurlje mar. 11 Šā aša dakā nac fost vjerni ām svetovno gāzdāšijā šjinji vu ānkredi ku pravā gāzdāšijā sā upravljalec? 12 Šā dakā nu ščijec upravljali ku altora benjilje, šjinji vu da aje šje pripadalešči avovā? 13 Njīš una sluga nu pocí sā sluzulaskā pā doj gazdur dām turdataš, kā pā unu u zamrzāli a pā altu u plašji, ili u fi vjeren alu unu a pā halalānt nu u puče vide ām oč. Nu pučec sluzulū šā alu

gāzdāšijā šā alu Dimizov istovremeno." 14 Kutotu aje auze farizeji, kari asre lukumic dā banj, šā jej su apukat sā āš fākā šjuf. 15 Atunše Isus u zās: "Voj vā fišjec pravedni ām oči alu lume, ali Dimizov ščijā sufljičilje avoštri. Šje lume tari cenilešči, skārbā āj ām nenče alu Dimizov." 16 Isus zāšji: "Zakonu alu Mojsije šā kenvijurje alu proroci kari jej ur skris vridile pān šje no vinjut Ivan kari bučuza šā dā atunše spunje Hir fālos dā kraljevstva alu Dimizov a noj trābujenj sā nagovurelenj sā mergā ām kraljevstva alu Dimizov. 17 Nu značalešči kā zakonu alu Mojsije nuj bun. Majnti u trešji noru šā pāmāntu, kitā sā propadalaskā zakonu ili sā kadā una slovā dām zakon. 18 Kari sā lasā dā la bāšāca sā sā ānsori ku alta bāšāca fašji preljub. Šā tot omu kari u ānsura pā mujeri kari āj lāsatā dā la bārbat isto fašji preljub." 19 Isus zāšji: "Are om gāzdak kari sā āmbrāka ām colji skumpi šā ām totā zā mānka skumpā mānkari. 20 Akulo are isto aša om sārak kari sā čima Lazar kari are astupat ku čirevur pā jāl šā are pā kočki la uša la ala gāzdak. 21 Jāl āš kivinje sā fija rānjit ku mrvicurje šje kāde dā pā masa alu omuluje gāzdak. Kānji delj divljā čak vinje la jāl šā āj ljinže čirevur. 22 U vinjut vreme kānd u murit kuldužu, šā andeji lor dus ām brāc la Abraham. Omu gāzdak isto u murit šā u fost āngrupat. 23 Ām mari mukā ām podzemlje, gāzdaku su ujat sus šā u vāzut pā Abraham dā dāparci šā pā Lazar kari are lāngā Abraham. (Hadēs g86) 24 Šā jāl u plāns ām mužjalā: "Tata, Abraham fijāc milā dā minji! Mānāl pā Lazar la minji lasāl sā āntupaskā zježiju ām apā šā sām rāšjaskā ljimba, kā mari mukur as pā minji ām fokusta." 25 Abraham u āntors vorba: "Fišjoru amnjov, tu trābā sā či āngāndešč dā aje kānd arej pā pāmānt tu avej mulci bunji stvarur, kānd Lazar ave mulci relji stvarur. Ali jāl āj aku ām utjehā, kānd ješč tu ām mukā. 26 Šā dā kutotu asta, āntri noj sā āntri voj āj mari gropā fār dā kraj. Eje kari ar gāndi sā mergā dā ajišje la voj nu pocí, šā njiš njime nu pocí dā la voj sā vijā la noj." 27 Atunše omu šje are gāzdak u zās: "Mā arog la činji sā āl māj pā Lazar la kasa alu tata amnjov. 28 Ju am šinšj frāc kari akulo kustā. Lasā sā lji upozurulaskā sā nu vijā pā ista lok pljān dā mukāl!" 29 Abraham u āntors vorba: "Jej ari kenvijur kari Mojsije šā proroci ari skris dā jej sā lji opozurulaskā! Lasālji sā puja ureči la jej!" 30 A jāl u zās: "O nu, Tata amnjov Abraham. Alor lji trābā sā lji vijā šjinjiva dām morc, šā jej sur ānkāji." 31 Abraham u āntors vorba: "Dakā no punji ureče la Mojsije šā la prorokur, nur ānkredi njiš sā skolji šjinjiva dām morc."

17 Isus u zās alu učenici aluj: "Napadajur dā relji trābā sā vijā ali jao alu ala om pā kari vinji. 2 Aluj jar fi maj benji sā ajvi petrā dām mlin lījigatā la gāt šā sā vārljaskā

ām apā, dā kit sā puji pā grehur pā hej mišj. 3 Fijec ām samā! Dakā fračtu ac vitešči āmpuršeščil; atunše dakā su ānkāji, jartāj. 4 Makar sā zgrešlaskā protiv dā činji šapči (7) rāndur ām una zā, dakā vinji la činji šapči (7) rāndur sā priznalaskā dā aje šje u fākut, jartāj.” 5 Apostolu u zās alu Domnu: “Dānji maj mult ānkriðal!” 6 Domnu anostru u āntors vorba: “Sā vi avut ānkriðalā makar aša dā mikā ka sāmānca dā gorusiščino zrno voj ac puće zāšji alu ljemnusta: ‘Skočiči dām vānji sā sāmānči ām more!', sā voj vic punji ureči. 7 Šinji dām voj zāšji alu sluga aluj, dā pā šje u lukra ām telek ili pāze pā birši, sā ac zākā kānd vinji dām lukru: ‘Hajd jec lok?’ 8 Mar ju zāšji am lok dā aje: ‘Dući sā fā šjeva dā mānkat, ščimbāc coljilje, sā aščaptāmā sā mānānk sā sā bjov, dā pā aje poc tu sā šās sā mānāši! 9 Šā ar kāpāta sluga šjeva ka posebnā zaslugā dā aje dā šje u fākut? Ju gāndesk kā nu. 10 Šā voj isto fāšjec kutotu šje am zapovjedalit, trābā sā zāšjec: ‘Noj ščenj numa obični slugur. Noj numa anj fākut lukru anostru!’ 11 Aša pā kalje dā Jeruzalem, Isus u mers pā kalje kari sljedile granicurje āntri Samarija sā Galileja. 12 Are aje sā tunji ām unu dām saturljelje sā jāl u aflat pā drik zešji (10) ominj ku gubā. Jej ur stat pā dāparči 13 sā ur mužjít la jāl: “O Isuse Domnu! Fijāc milā dā noj!” 14 Kānd u vāzut pā jej, Isus u zās: “Dušjec sā arātāčavā la pop sā vadā dakā ščec sānātoš.” Jej lur pus ureči, sā pā kalji jej ur fost čistilic. 15 Atunše unu dām jej kānd u vāzut kā u fost čistilu sā āntors ām napoj sā dām tot graju slavale pā Dimizov. 16 Jāl u kāzut žjos pā ubrazu la pišorilje alu Isus sā ju zahvalalit. Ali omula are Samaritanac. 17 Isus u āntribat: “Nas re zešji (10) ominj kari as re čistilic? Hundī sā heščelanc novā (9) ominj? 18 Nu su āntors njime ām napoj sā de slavalala alu Dimizov, čar strancusta?” 19 Atunše jāl u zās: “Skolāči sā dući pā kaljec. Ānkriðala ata ču spasalit!” 20 Kum u fost āntribat dā la farizeji kānd u vinji Kraljevstvo alu Dimizov, Isus u āntors vorba: “Kraljevstvo alu Dimizov nu vinji, aša sā potā ominji sā promatralaskā dā pā znakovur. 21 Aša lume sā nu potā sā zākā: ‘Ujtāči! Ajiše āj! Ili: ‘Akulo āj! Nu! Kraljevstvo alu Dimizov āj āntri voj!’ 22 Jāl u zās lu učenici aluj: “U vinji vremi kānd vic kivinji sā viđec una dām zāljlilje kānd ju, Fišjoru Omuluj, uj vladali ka kralju, ali kivinjala avostrā no fi ispunulitā. 23 Oríkic ur zāšji: ‘Ujtāči akulo āj! Ajiše āj! Nu fužjec ām nijkere nu vā maknalec! 24 Kānd ju uj vinji Fišjoru alu Omuluj, ju uj vinji ka skripala pljin dā svetlā svitlāzānt dām unu kap dā nor pān la altu kap dā nor. Aša u fi šā ku Fišjoru Omuluj ām zua aluj. 25 Ali majnti dā aje, ju trābujesk sā patalaskā mult šā ju uj fi odbacalit dā la asta generacijā. 26 Kum are ām zāljlilje kānd Noa kusta, aša u fi ām zāljlilje kānd ju Fišjoru Omuluj uj vinji.

27 Atunše jej mānka sā bije, sā ānsura sā sā āmirita pānā ām zuve kānd Noa u tunat ām arkā. Šā poplava u vinjut sā u uništilit pā toc kari nas re ām arkā. 28 Isto aša are ām zāljlilje kānd Lot kusta. Jej mānka sā bije, kumpārā sā vindē, sā sāmāna sā gradale. 29 Ali pā zuva šje Lot u fužjut dām Sodoma u kāzut fok sā sumpor dām nor sā u uništilit pā jej toc. 30 Isto aša u fi dām turdatā pā zuve kānd ju, Fišjoru alu Omuluj muj āntoršji. 31 Dakā āj ām aje zuva omu pā krovuš dā kasa a stvarurje aluj sā ām kasa, nu mergā žjos dā pā jelji sā āš je ku jāl. Isto aša dakā āj om ām telek, nu mergā akasā. 32 Āngāndecavā dā bāšāca alu Lot šje ju su dogodulit! 33 Šinji gođe ānšjarkā sā āš spasalaskā kustuš ala lu perdi a kari lu perdi ala u ave kust. 34 Ām aje nopći ju vā spuj ur fi doj ominj ām ista pat sā unu dām jej u fi lot, halalānt u fi lāsat. 35 Dovā mujer una ur meljali fān, sā una u fi lotā, hajelantā u rāmānje.” 37 Učenici ur āntribat pā Isus: “Hundī u fi aje Domnu.” Jāl u odgovorulit: “Hundī sā ominj morc akulo u vinji lešinari.”

18 Isus u spus usporedba sā areći alu učenikur kā om ar trābujti uvjek sā sā aroži sā nikad sā nu odustulaskā. 2 Jāl u zās: “Ām unu varoš are unu sudac. Omusta nu ave frikā dā Dimizov, njiš nu sā brigale dā njime šje jej zāšji. 3 Šā akulo are una vādojā ām varušula kari stalno vinje akulo la jāl, sā sā aruga: ‘Apārā mā dā dužmanu amnjov.’ 4 Una vremi nuj ažuta. Dā pā aje su apukat sā sā āngāndaskā: ‘Nu am njiš šefālj frikā dā Dimizov, ili brigā pā längā ominj. 5 Kum gođe, ju uj ažuta alu asta udovicā kā mult mā dosadalešči. Uj apāra, inače mu dosadali ku vinjala sā ku āntribalurje alji.’” 6 Atunše Domnu Isus u zās: “Ac bāgat sama šje šu zās sāngur aluj sudacu hamis? 7 Šā atunše nu da Dimizov diriptaci sā zaštitā alu lume akuljesā aluj kari plānži la jāl zuva sā nōpcē sā jāl are strpljiv ku jej. 8 Ju vā zāk kā jāl u ažuta ku diriptaci sā ku zaštitā pā friš. Ali uj aflu Fišjoru alu Omuluj dāstafelā ānkriðalā ām ominj kānd ju muj āntoršji pā pāmānt!” 9 Isus u spus alta puvešči, alu oríkic ominj kari asre tari uvjerilicā ām pravednostu alor, a jej pā alcī sā ujtā ku māržnjā. 10 Jāl u zās: “Doj ominj ur mers sus ām Hram sā sā aroži. Unu dām jej are farizej, sā altu om are carinik. 11 Farizeju su skulat sus sā u zās asta aruguminči pāntru dā jāl: ‘O Dimizolje, ju dov hvalā cijā kā nu mes ju ka heščelanc ominj: pulkućic, hamis, preljubnik, ili čak ka asta carinik. 12 Ju postulesk dovā rāndur pā sāptāmānā; dov desetina cijā dā kutotu šje zaradalesk.’ 13 Cariniku pā haje parci, u rāmas dā parci, sā nu su āndura sā rādiši očiš ām nor, numa āš bāče čeptu dā žalji sā zāšje: ‘Dimizolje aj milā dā minji grešnik!’ 14 Ju āc zāk kā ala poreznik u mers akasā

opravdan la Dimizov, a farizej nu. A tot omu kari sā rāđika sāngur u fi ponizilit, ali eje kari u fi ponizni u fi rāđikac." 15 Jej ur adus isto aša šā pā mišj kupijš, sā pujā Isus māñjilje pā jej sā lji blagoslovulaskā. Ali kānd ur vāzut aje učenici jej ljur svātīt sā āj de uđinā. 16 Isus lju čimat atunje la jāl šā u zās: "Lasālji pā kupiji sā vijā la minji šā nu lji branalec, kā kraljevstva alu Dimizov pripadalešči alu dastafel ka jej. 17 Anume, ju vā zāk: 'Kā kari gođe no fi ka kupiji mišj ponizni nor puće sā tunji ām kraljevstva alu Dimizov.' 18 Are unu vladar akulo kari u āntribat pā Isus: "Bun Učitelju, šje trābā sā fak sā kapāt kust dā erikeš?" (aiōnios g166) 19 Ju zās Isus aluj: "Adāše mā čem pā minji bun? Njime nuj bun čar unu Dimizov. 20 Zapovjedurlje alu Dimizov ščija: 'Nu fā preljub', 'Nu amurā', 'Nu fura', 'Nu svedočuli ām mišjunā', 'Poštivāleščic pā tatusu sā pā mumāta.' 21 Jāl zās: "Da šā asta am pāzāt dām tānjireme ame." 22 Kānd u auzāt Isus aje, jāl ju zās: "Ali ac ibizešči una stvarā: dući šā vindic kutotu šje aj, āmparcā banji alu sārašj, šā tu vi ave gāzdāšijā ām nor. Atunje hajd šā sljedileščimā pā minji." 23 Ali kānd u auzāt aje, tari su āntristat kā jāl are gāzdak ša nu gānde kutotu sā vāndā. 24 Kānd u vāzut Isus kitā dā tari su razočaralit, jāl u zās: "Kitā dā grov āj dā eje kari ās gāzdāšj sā tunji ām kraljevstva alu Dimizov! 25 Maj ušuri āj alu devi sā tunji pām urečilje dā ak, dā kitā alu gāzdak sā tunji ām kraljevstva alu Dimizov." 26 Hej šje punje ureči ur zās pā aje: "Šinji atunje poči fi spasalit?" 27 Isus u āntors vorba: "Šje āj nemoguće alu om, āj moguće alu Dimizov." 28 Atunje Petar u zās: "Benji noj anj lāsat kutotu, sā čanj sljedilit pā činji." 29 Isus u āntors u alor vorba: "Anume, ju vā zāk, kā šinji gođe āš lasā kasaš, ili pā bāšačaš, ili pā fraciš, ili pā mumāsa sā pā tatusu, ili kupijš pāntru kraljevstva alu Dimizov, 30 a sā nu kapići dā aje maj mult ām asta kust dā kit ave, a u kāpāta pā altu svet kari vinji kustu dā erikeš." (aiōn g165, aiōnios g166) 31 Isus u čimat pā dvanaest apostolur la jāl, šā u zās: "Punjec ureči, noj mārženj ām Jeruzalem šā kutotu akulo šje u fost skris dā la proroš ām kenvija svāntā dā minji, Fišjoru Omuluj a aje su dogoduli: 32 Jej mu predali ām māñjilje alu ominj kari nus Židovi šā dām minji šor fašji šuf, uj fi bātut, jej mu skipa, 33 šā dā pā šje uj fi bičevālit šā uj fi amurāt, ali dā pā aje ju uj uskrsnuli treća zuva." 34 Učenici nu ščije njimik dā asta. Elje vorbi ljur fost askunšā, šā jej nor prišjiput njimika šje sā āngānde Isus. 35 Kum ās re apropri ām Jerihon, šjeva ka omu orb šāđe pā drik sā kulduže. 36 Kānd omu orb u auzāt kā gārmadā trešji pā akulo, jāl su āntribat šje āj aje. 37 Aša jur spus kā Isus dām Nazaret u trikut pā akulo. 38 Pā aje u mužjiti: "Isuse Fišjoru alu David, mā arog la činji aj milā dā minji!" 39 Lume kari umbla ām nenči āj zāšje sā takā, ali jāl

su apukat sā maj tari sā mužjaskā la jāl: "O Fišjoru alu David aj milā dā minji!" 40 Atunje Isus u stat šā u dat zapovjed sā āl adukā la jāl. Jāl lu āntribat: 41 "Šje gāndešč sā fak pāntru činji?" Šā jāl u āntors vorba: "O Domnu, ju gāndesk sā vād!" 42 Isus ju zās: "Ujtāči! Ānkriđala ata ču ozdravalitā." 43 Šā jāl odma u kāpātāt sā vadā. Šā lu sljedilit pā Isus, sā slavale pā Dimizov. Šā totā lume kari ur vāzut dāđe slavā alu Dimizov.

19 Isus u vinjut ām Jerihon šā u trikut ām ala varuš. 2

Šā akulo are om šje sā čima Zakej. Jāl are glavni poreznik, sā are gāzdzak. 3 Jāl ānšjarka sā vadā pā Isus sā saznalaskā šjinji āj jāl. Ali nu āl puće sā āl vadā akulo asre mulc ominj daje kā jāl are niskā om. 4 Dām ala rānd jāl u aljārgat ām nenči sā su urkat pā ljemn dā divlja smokvā ām nadā kā lu viđe daje kā Isus vinje pā aje kalje. 5 Kānd u vinjut Isus pā lokula, jāl su ujtat sus sā lu vāzut pā jāl, šā ju zās: "Zakej, pāfriš haj žjos, kā ju trābā astās sā vju la činji akasā." 6 Šā jāl su āngribit sā vijā žjos sā lu apukat ku fālušājā. 7 Kānd ur vāzut lume aje, jej toc gumunje: "Jāl u merži la om kari āj grešnik!" 8 Zakej su skulat sā u zās: "Domnu, ujtāči! Ju dov žāmātacī dām gāzdāšije ame alu sārašj. Šā dākā am ānšjālījt pā šjinjiva, āntork patru rāndur majmult." 9 Isus ju zās aluj: "Astās spasenje u vinjut la asta kasa, kā šā asta āj fišjoru alu Abraham. 10 Kā ju Fišjoru alu Omuluj am vinjut sā kotā sā sā spasalaskā pā ominj kari u fost pirdut." 11 Mulc ominj ur auzāt elje vorbi, kum are dapropi dā Jeruzalem, sā ominji sā gānde kā kraljevstva alu Dimizov odma su apuka. Isus daje su apukat sā lji spuji maj una usporedbā. 12 Jāl u zās: "Unu gāzdak om su gātāt sā mergā ām dāparci pāmānt sā kapići kraljevstva sā atunje sā sā āntorkā. 13 Jāl u čimat pā zešji (10) slugur, sā lju dat pola kila dā aržjint, sā u zās: 'Fāšjec korist aje pān šje nu mā āntork.' 14 Ali ominji dām lokula aluj āl māržāle, sā u mānat pā predstavnīš dā pā jāl sā zākā: 'Noj nu gāndenj asta om sā nji fijā kralj.' 15 Ali jāl su āntors ku autoritet dā kralj šā u dat zapovjed sā āj adukā pā slugurlijelje alu kari u dat banj sā vijā dādānēnici sā dē izvještaj šje ur fākut ku banji. 16 Elši sluga kari u vinjut, u zās: 'Domnu, banji atej mu adus dā zešji (10) majmult.' 17 Šā jāl u zās aluj: 'Māndru! Tu ješć bun sluga. Daje kā are vjeran ku mik, aku aj autoritet pā zešji (10) varušur.' 18 Altu om u vinjut, sā u zās: 'Domnu, banji atej su rāđikat dā šinjš (5) rāndur.' 19 Šā jāl u zās isto astuje: 'Ju cuj da autoritet pā šinjš (5) varušur.' 20 Šā treći (3) u zās: 'Domnu, ajišje āj banji atej, ju am pāzāt pāntru činji, am pus ām maramićā. 21 Mijā mi are frikā dā činji daje ka ješć strog om: Tu jej šje naj ulagalit sā akuljež šje naj sāmānat.' 22 Šā u zās kralju ām ānturšjalā dā vorba: 'Dām gura ata cuj suduli, njijš korist sluga! Tu ščijej kā

mes om strog, šā jov šje nuj amnjov, šā akuljeg šje nam sāmānat. 23 Atunše adiše naj pus banji ām bankă? Sā vi putut šjeri banji ku kamaturlje kānd maš āntorši.' 24 Atunše kralju u zās alu hej šje stāče akulo: 'Loc banji dā la jāl šā dādecāl alu ala kari ari zešji (10).' 25 Jej ur zās: 'Ali Domnu, jāl mar ari šinši (5) kilă dā aržint!' 26 Ju vā zāk: Kari ari u ave majmult, a heje kari nari čak šā haj pucān šje ari u fi lot dā la jāl. 27 A alu dužmanji amej kari nu gāndē sā fjuv kralju alor, adušjecālji ajiše šā amurāčālji ām oči amej!' 28 Kānd Isus u spus usporedbe, u mers maj pā dāparci pā kalje dā Jeruzalem. 29 Kānd Isus vinje mar apropi dā lok ām Betfaga šā Betanija la planina dā maslinur, jāl u mānat pā doj učenikur aluj ām nenči. 30 Jāl u zās: 'Dušjec ām sat ām nenči. Kum vinjec ām lok, voj vīc afla pā magar pā kari njime no šāzut. Dāzljigācāl šā adušjecāl la minji. 31 Dakā vu āntriba šinjiva: 'Adiše āl dāzljiež?', numā zāj: 'Alu Domnu āj trābā.' 32 Šā kari u fost mānatūr u afat točno kum jāl u zās. 33 Čak šā kānd dāzljiga pā magar, gazdurlje u āntribat: 'Adiše dāzljigācāt?' 34 Šā ānturšjala dā vorba are: 'Alu Domnu āj trābā.' 35 Šā lu dus la Isus šā ur pus haljinurlje alor pā magar šā u pus pā Isus sus pā jāl sā šadā. 36 Kum māržje jāl ām nenči, lume punje haljinurlje alor pā drikū hundī prušule sā dē čast alu Isus. 37 Šā baš kum vinje jāl apropi dā varuš hundī planina dā maslinur sā slābodižjos, toc učenici aluj sur apukat sā kānci ām mari fālušājā, šā dām tot graju slavale pā Dimizov dā kutotu mari čudur šje ur vāzut. 38 Jej mužje: 'Blagoslovilit sā fijā kralj kari vinji ām numilje alu Domnu! Putuljalā ām nor, šā slava alu Dimizov!' 39 Oríkic dā farizej ām gārmadā jur zās: 'Učitelju, zālij alu učenici atej sā nu svitaskā aje.' 40 A Isus lju zās: 'Dakā jej ur tāšje, petrilje sur apuka sā mužjaskā ām slavā.' 41 Kānd u vinjite Isus maj apropi la varuš su apukat sā plāngā pā jej dasupra. 42 Atunše jāl u zās: 'Sā vi ščut numā āstās šje adušji putuljala ata! Aku āj askunsā dā la oči atej. 43 Daje kā vinji vreme kānd dužmanji atej ur riđika falur pālāngā činji, jej čur opkululi šā čur ānkuje dām totā parče. 44 Šā jej čur uništili pā činji do kraja šā kutotu šje kustā akulo šā no maj rāmānje ām činji njis una petrā pā alta petrā, kutotu pāntru aje kā nu aj prepoznulit vreme kānd Dimizov u vinjite la činji.' 45 Isus u mers ām Hram, šā su apukat sā lji mājai afarā pā eje kari vindre šā kumpāra ām nontru. 46 Jāl u zās alor: 'Skris āj ām svāntā kenvija: 'Kasa ame u fi kasa dā aruguminči' ali voj ac fākut 'špiljā dā pljačkaši!'' 47 Dā zuva Isus ānvāca ām Hram, a mar popur šā učitelji dā zakonu alu Mojsije šā alci vođur kari as re židovur planārze sā āl amori pā jāl. 48 Ali jej nor aflat njimika kum ar fašji aje, daje kā lume sā cānje apropi dā jāl, šā punje tari ureći la vorbilje aluj.

20 Mar popur, učitelji dā zakonu alu Mojsije šā alci vođur kari as re židovur ur vinjite la Isus ām una zā kānd ānvāca pā lumi ām Hram šā propovjedale Hir fālos. 2 Jej lor āntribat pā jāl: 'Pā alu šinji autoritet faši stvarurlješće? Šinji cu dat asta autoritet?' 3 Jāl u zās: 'Lasācāmā pā minji sā vā āntreb una stvar šā āj dā voj sā ām ānturšjec vorba: 4 Anume Dimizov u zās alu Ivan sā bučuzaskā pā ominj, ili ominji u zās aje sā fakā?' 5 Jej ur svātit una ku alt šā zāšje: 'Dākā anj zāšji 'dā la Dimizov', u āntriba: 'Adāšje atunše nu ānkrīdec?' 6 Ali dākā anj zāšji noj: 'Dā la ominj', totā lume u vārliji petri pā noj sā nji amori. Kā jej ās uvjericilic kā Ivan are prorok.' 7 Aša jej u āntors vorba kā jej nu ščije dā hundī u vinjite autoritet sā bučuzaskā. 8 Šā Isus u zās: 'Njis ju nu vuj spunji ku alu šinji autoritet fak stvarurlješće.' 9 Isus su apukat sā spujā usporedbā alu lume: 'Are unu om kari u sāmānat vinograd šā u lāsat ām najam vinogradu alu šjeva ka ominji, šā jāl atunše u fužit dām pāmāntula pā maj lungā vremi. 10 Kānd u vinjite vreme, jāl u mānat pā sluga la ominj ām vinograd sā āj de parče aluj dām plodur kari jej duguvule aluj, ali ominji lor bātut šā lor mānat ku mānjilje golji. 11 Atunše u mānat pā altu sluga ali šā pā jāl lor bātut, vredālīt šā lor mānat ku mānjilje golji. 12 Jāl u ānšjirkat sā mājai pā treći sluga, ali šā pā jāl lor rānalit šā lor arukānt. 13 Gazda dā vinograd u zās pā aje: 'Šje sā fak? Ju uj māna pā fišjoru amnjov plākut. Dar kānd lu viđe pā jāl, pālāngā jāl ur ave respekt.' 14 Ali ominjije kānd lor vāzut sur ligizit āntri jej: 'Jāl āj nasljednik. Hajc sā āl amurānji aša nasljedstva aluj sā nji rāmājji anovā.' 15 Atunše lor dus afarā dām vinograd šā lor amurāt. Aku šje u fašji gazda dā vinograd? 16 Jāl u vinji šā u uništili pā ominjije. Šā u da ām najam vinogradu alu alci.' Kānd u auzāt jej aje kum ominji urāt sā ponašalešči, jej ur zās: 'Nu de Dimizov!' 17 Jāl su ujut pā jej, šā u zās: 'Skris āj svāntā kenvija: 'Petrā kari graditelji u vārljut āndārāt u fost aku petrā zaglavnā?' Šje značalešči asta? 18 Toc kari kadi pā petre u fi zdrubit pā dārābelji, šā toc pā kari kadi u fi zdrubic.' 19 Učitelji dā zakonu alu Mojsije šā mar popur ur ānšjirkat sā pujā mānjilje pā jāl ām ala šas ali alor lji frikā dā lumi. Jej ur prišijput kā jāl u spus dā asta usporedbā protiv dā jej. 20 Popi šā alci vođur āl pratale pā Isus šā or mānat pā špījunj, ominj kari trišje ka ominj direpc kari ar trābuji sā āl optužulaskā pā Isus ām šjeva šje ar zāšji krivo aša sā āl adukā pā Isus ām mānjilje dā upravitelj alu Rim. 21 Aša lor āntribat pā jāl: 'Učitelju, noj ščijenj kā aje šje zāšji šā ānvec āj točno, šā kā nu arec njis šefālj parći, ali tu ānvacā anume kalje lu Dimizov. 22 Aku āj benji dā noj židovur sā plāčenj porez lu car ili nu?' 23 Isus u shvatalit kum jej as re lukavi šā lju zās alor: 24 'Arātam banji ku kari plāčešč

porezu. Aku alu šjinji įj ubrazu šā numilje sus?" Jej ur zās: "Alu car." 25 "Atunše pläčec alu car šje įj pripadalešči lu car šā dädec lu Dimizov šje pripadalešči alu Dimizov!" 26 Jej nu puće sā afliji njimika rov ām svatu aluj āntri toc lumi, šā jej asre āmirac la ānturšjala dā vorba aluj, šā u tākut. 27 Aku orikic saduceji kari zāšji kā njime nu su skula dām morc ur vinjiti la jāl, ku trik āntribalā: 28 Jej ur zās: "Učitelju, Mojsije u pus žos zakon pāntru noj kā dakā fračisu omuluj ar muri šā lasā pā bāšācaš fār dā kupij, atunše fračisu aluj trābā sā u āmiricī šā sā rādišji familija pāntru fračisu mort. 29 Undatā asre šapči frac. Elši u lot bāšācā šā u murit fār dā kupij. 30 Šā drugi u lotu pā je, šā jāl u murit fār dā kupij. 31 Šā treći u lotu pā je. Maj toc šapči ur lotu šā ur murit, šā njis unu no avut kupij ku je. 32 Pā zadnji šā mujere u murit. 33 Aku lu šjinji u fi bāšāce kānd or uskrsnuli morci? Āngāndeščici kā toc šapči ur avutu dā bāšācā." 34 Isus u āntors vorba alor: "Ām asta svet lume sā āmiritā šā sā ānsorā. (aiōn g165) 35 Ali eje kari ur fost smatralic vredni sā uskrsnulaskā dām morc njis nu su ānsura, njis nu sā āmiritā. (aiōn g165) 36 Šā jej nu poći maj mult nikad sā mori, kā jej ās kupiji alu Dimizov daje kā ās riđikac dām morc. Jej ās ka andeji. 37 Atunše dā uskrsnuće šā Mojsije u arātat aje ām svedočulala aluj dā grmu šje arđe. Akulo jāl čamā pā Domnu alu Dimizovu lu Abraham, Dimizovu lu Izak, šā Dimizovu lu Jakov, multā dobā dā pā šje jej ur murit. 38 Anume, Dimizov nuj Dimizovu alu hej morc, mar alu hej kari kustā, kānd toc kustā pāntru jāl." 39 Šjeva ka učitelji dā zakonu alu Mojsije u priznalit: "Učitelju, tu aj svitit benji!" 40 Dā pā aje jej nu sor maj āndurat sā āl ānšjeršji ku āntribalur. 41 Isus u āntribat: "Šje gāndešči jej kum svitešči dā Mesija kā įj numa Fišjoru lu Car David? 42 David dā jāl sāngur ām kenvije dā Psalmur zāšji: 'Domnu u zās alu Domnu amnijov: Šāz pā desna parče ame. 43 Šā ju uj vārlij pā dužmanji atej dāsup pišorilje atelji.' 44 David jasno āl čamā: 'Domnu', atunše kum poći jāl sā įj fijā fišjor?" 45 Isus svite lu učenici aluj a totā lume punje ureći. 46 Jāl u zās: "Je sama dā učitelji dā zakon alu Mojsije. Jej uživalešči sā sā šetalaskā ām haljinur lunž šā sā fijā pozdravalic ku poštovanje ām varuš pā trgur šā jej plasji sā šādā lokurje časni ām sinagogur šā pā nuntur. 47 Jej pljačkalešči pā udovicur ām kāšālje alor, kānd fašji lunž aruguminči dā predstavā. Ali jej ur kāpāta maj gre kaznā."

21 Kum su ujtat ām sus Isus u vāzut pā ominj gāzdaši kum bagā banj ām škatulā kari are ām Hram. 2 Jāl u vāzutu isto aša pā mujere vādojā kum u pus ām nontru doj mišj banj dām aržint. 3 Isus u zās: "Ju vā zāk anume, kā asta sārakā vādojā anume u dat maj mult dām toc jej. 4

Adišje? Daje kā toc alci or dat dobrovoljni prilog lu Dimizov dām aje šje ave mult kānd mujere u dat dām sārāšjā šā kutotu šje ave dā kust." 5 Kānd učenici svite dā Hram, šā zāšje kā ave māndri mar petri, šā are ukrasalit ku ukrasur kari ur dat ominji alu Dimizov, Isus u zās: 6 "A dā ešče stvarur la šje vā ujtāc aku, zuva u vinji, kānd njis una petrā no rāmjanje ajiše una pā alta. Jelji ur fi toči vārljici žos." 7 Jej lor āntribat pā jāl: "Učitelju kānd u fi aje? Šā šefālj znakuvur fi kari ur zāšji kānd u fi?" 8 Jāl u zās: "Ujtācāvā sā nu fijec zābunjic. Multā lumi ur vinji ām numilje amnijov šā ur zāšji: 'Ju mes Mesija', šā 'Vreme įj apropi.' Ali nu bāgāc sama la jej. 9 Šā kānd auzāc dā tabārur šā dā nemirur nu fijec frikoš, kā ešče događajur trābā sā fijā elši ali kraj no vinji aša pā friš." 10 Jāl isto aša lju zās: "Nacija sur boruli protiv dā nacija, šā kraljevstva protiv dā kraljevstva. 11 Šā u fi potresur pā različitā lokur isto ka šā fome šā kugur. Šā pā nor ur fi frikoši stvarur dā vāzut šā urači znakur. 12 Ali majnti dā šje u fi kutotu asta, šā vor apuka. Jej vur aduši ām sinagogur la sud šā vor bāga ām čemicur. Jej vur trāje la kraljur šā la alci vladar daje kā ščec učenici amej. 13 Kutotu asta vu da šansā sā svedočulec. 14 Ali nu vā brigalec šje ac zāšji ām nenči dā obranā. 15 Kā ju voj da ām vreme firi šā mārđulijja ām aje merā dā njime no puće sā sā obranalaskā dā aje, ili sā sā batā protiv dā aje. 16 Šā voj vic fi izdalic, da čak šā dā la roditelji avoštři šā dā la frac šā dā la njam, urtaš, šā orikic dām voj ur fi amurāc. 17 Toc vor mārđali daje kā ščec učenici amej. 18 Tot njis unu pār dā pā kapičilje avoštři nu vu piri. 19 Šā dākā nu odustanalec vic kāpāta kust dā erikeš." 20 Isus spunjie: "Voj vic viđe Jeruzalem opkolulit dā kātānj, atunše voj ac šči kā u fi uništen. 21 Atunše eje ām regija Judeja trābā sā skepi ām planinur, eje kari kustā ām varuš trābā sā fugā dā akulo šā heje pām satur sā nu mergā ām varuš. 22 Kā ām elje zālji dā osvetā kutotu stvarurje dām Kenvija svāntā sur umplje. 23 Jao alu elje kari ās gārjonji ili rānješči pā cāčā kupij ām zāljlilje kā bjeda šā mirgu protiv dā eje ominj u fi mari! 24 Orikic ur muri pā špica dā mač šā ostali ur fi zarobulic āntrā mulci nacijur. Jeruzalem u fi kālkat dā la ominji kari nus židovi pān šje nu lji tresji vreme dā vladalalā." 25 Isus spunjie: "Akulo ur fi znakur, pā sori, lunž šā pā ščevilje, šā ominji pā pāmānt ur fi ām mari nevoljur, dā graju mari dā valovur. 26 Sufličilje ominjilor lu lāsa dā frikā dā ha šje tek u vinji pā svet kā silurje dām nor sur zdrānšjina. 27 Šā atunše jej ur svedočuli kā ju am vinjiti Fišjoru Omuluj pā oblak ku mari pučeri šā ku slavā. 28 Kānd u fi asta ujtācāvā sus šā rādičac kapičilje kā Dimizov vinji sā vā oslobudulaskā." 29 Isus lju spus usporedbā: "Bāgāc sama la ljemnu dā smokvā, šā alčilje ljemnji! 30 Kit sā punji listur,

voj viđec kă vara āj apropi. 31 Isto aša kănd vi viđe asta kă u fi voj ac šci kă kraljevstva lu Dimizov āj apropi. 32 Anume, ju pot zăšji: asta ominj kari kustă no fužji āndărăt majnti dă šje kutotu asta no fi. 33 Norurlje šă pămăntu u trešji āndărăt, ali vorbilje amelji nikad nor trešji.” 34 Isus u zăs: “Nu lăsa brigur ām sufljitic dă mănkari, butură šă brigur dă asta kust, să nu vă dukă dă la Dimizov kă zuve poći să vijă 35 dăm turdata. Kă u vinji pă toc bez obzira hundi kustăc pă pămănt. 36 Păzăc dăm ala rănd pă toći vremilje. Šă arugăcăvă să fijec spremni să skăpăc dă kutotu asta šje u fi, šă să pućec să fijec ām nenće ame la Fișjoru Omuluj făr dă frikă.” 37 Ām totă ză Isus ānvăca ām Hram, ali nopće jăl fužje afară šă āš făsje lok la planina dă maslinur. 38 Ali dă ādiminjaca răkori, totă lume vinje să pujă ureći la jăl ām Hram.

22 Are apropi Pasha, kari are elši ză dă blagdan dă pita

făr dă kvas. 2 Mar popur šă učitelji dă zakonu alu Mojsije planărze kum ar puće să amori pă Isus ali alor lji are frikă dă lumi. 3 Atunše Sotona u tunat ām Juda Iskariot, kari are unu dăm dvanaest (12) apostola. 4 Jăl u mers šă su ligizit ku mar popur šă ku străzari dă Hram kum ar puće să āl izdalaskă pă Isus. 5 Jej asre făloš dă aje šă sor ligizit ku Juda să āj de banj. 6 Juda su ligizit šă atunše su ujtat dă prilikă să āl izdalaskă pă jăl afară pă askuns făr dă lumi. 7 Zuva dă Pita făr dă kvas, u vinjit pă kalji birkuca pă Pashă a aje trăbuje să fijă ţrtvovalită. 8 Aša Isus u mănat pă Petar šă pă Ivan šă lju zăs: “Dušjec šă pripremiledc večera dă Pashă păntru noj să mănkănj.” 9 Jej lor āntribat pă jăl: “Hundi găndeşc să pripremilenj?” 10 Jăl lju zăs alor: “Punjec ureći, kum vinjec ām varuš, voj ac aflu pă om kari duşji mari bukal dă apă. Sljedilecăl păn la kasa hundi merzji. 11 Atunše zăşjec lu kapu dă kasă: ‘Učitelju āntrabă, Hundi āj soba ām kari pot mănska večera dă Pashă ku učenici ameji?’ 12 Jăl cu arăta atunše soba sus pă kat mari šă opremilită ku kutotu. Făşjec pripremurlje akulo.” 13 Aša jej ur mers šă ur aflat stvarlje kum Isus Ijor zăs, šă jej ur făkut priprema dă večera pă Pashă. 14 Kănd u vinjit vreme să mănaşji una, Isus šu lot lok la masă, šă ku jăl asre dvanaest (12) apostolur. 15 Jăl u zăs: “Ju am avut mari vojă să am večera dă Pashă ku voj majnti dă šje uj patali ku morče. 16 Ju vă zăk kă nikad maj mult nu uj mănska večera dă Pashă majnti dă šje nu su ispunuli ām kraljevstva lu Dimizov.” 17 Atunše u lot kljištaru ku vin šă u dat hvală alu Dimizov, šă u zăs: “Loc asta šă āmpărcăc āntri voj. 18 Ām napoj, ju vă zăk, ju noj be dă plodu dă strugur păn šje no vinji kraljevstva lu Dimizov.” 19 Isus u lot pita, šă u dat hvală alu Dimizov, u rupt ām dovă šă u dat la učenici aluj šă u zăs: “Asta āj tela ame, kari u fost dată păntru voj. Făşjec asta ām āngăndălă dă minji.” 20 Šă

isto aša dă pă mănkari, jăl u lot kljištaru dăm kari toc ur be šă u zăs: “Asta kljištar āj novi zavjet ām sănžilje amniov, kari āj vărsat păntru voj. 21 Ujtačăvă kă izdajica ame āj la masă apropi dă minji! 22 Ju Fișjoru Omuluj uj muri kă aša are skris ām nenći ali jao lu omula kari mu izdalit!” 23 Pă aje jej sor apukat să să āntrebi una pă alt kari ar fašji aje. 24 Isto aša su apukat apostoli unu svat āntri jej, ka šinji ar trăbuji să fijă maj mari āntră jej. 25 Aša Isus u zăs: “Kraljevi dă asta svet vladaleşci ku narodu pă koristu alor šă ari pućeri pă jej, šă jej săngur zăşji kă fašji benji. 26 Ali nu āj aša ku voj! Lasăc pă maj mari dăm voj să fijă hăl maj ponizni, a hăl maj bătărn ka sluga. 27 Aku šinji āj maj mari, gostu la masă ili poslužitelju kari āj sluga? Hăl kari āj la masă da nu? Ali ujtači, ju mes ajišje ku voj ali ka sluga avostru. 28 Voj ac rămas ku minji păm ānşirkalurlje amelji. 29 Kum mu dat Tata amniov kraljevstva mijă, aša isto, ju voj da avovă, 30 pravo să mănkăc šă să bijec la masa ame ām kraljevstva ame, šă să sădăc pă prijestolje, să sudulec pă dvanaest plemurlje dă Izrael.” 31 Isus u zăs: “Šă tu Šimun, Šimun, punji ureći! Sotona u řijut dopuštenje să vă iskušulaskă ka pă pšenică ām sito. 32 Ali ju mam arugat păntru činji, dă ānkrădala ata să nu kadă. Šă tu trăbă să āmbălurec ām vjeră pă fraci atej kănd vij ām napoj la minji.” 33 Petar u zăs: “Domnje ju mes spremam să mă duk ām čemică šă să mor ku činji!” 34 Isus u āntors vorba: “Lasă mă să ac zăk kă kukošu no kukuruzu astăs majnti dă šje tu mi tăgădi ām tri răndur kă nu mă kunoşc.” 35 Isus jară lju āntribat: “Kănd vam mănat afară făr dă āibularuš šă făr dă tăşč, ili cipiliš, arec ām şjeva ka potreba?” Jej u zăs: “Nu.” 36 Ali jăl u svătit: “Maj mejnkulo, dakă avec āibularuš jec ku voj, šă isto aša šă taška šă dakă nu aj mač vind řubac šă kumpără mač. 37 Kă sigurno trăbă să să ispunulaskă šje are skris dă minji, anume: ‘Jăl are smatralit dă zločinac’-isto šje u zăs proroci dă minji trăbă să să ispunulaskă.” 38 Atunše jej ur zăs: “Ujtači Domnje, noj avenij doj mačur.” Jăl u āntors vorba: “Aku āj dăstul ku asta svat.” 39 Isus u mers aku la Planina dă maslinur, kum ave jăl običaj să fakă, šă učenici aluj ur vinjit ku jăl. 40 Kănd u vinjit jăl pă lok, jăl u zăs alor: “Arugăcăvă dă aje să nu kădec ām kušnjă!” 41 Jăl su maknulit āndărăt dă la jej aša dă parci ka kum aj vărlji petră, šă u kăzut pă dinuc, šă să aruga. 42 Jăl u zăs: “Tata, dakă tu găndeşc je kljištarusta dă patnjă dă la minji! Jară nu fijă ame vojă mar ata fijă făkută!” 43 Atunše anđalu dăm nor u vinjit šă lu āmbălurit pă jăl. 44 Kum are ām mari mukur jăl šă maj tari să aruga. Šă znoju aluj su făkut ām kaplijicur, dă sănži kura pă pămănt. 45 Atunše Isus su skulat dăm aruguminči šă u mers ām napoj la apostoli aluj. Jăl lju aflat kum să kulka činjic dă žalji. 46 Aša jăl lju zăs:

"Adăşje vă kulkăc? Skulăcăvă šă arugăcăvă să nu kădec ăm kuşnjă!" 47 Isus inka svite kănd ur vinjit mulc ominj. Jej ur vinjit dă pă jăl. Unu dăm jej are šă Juda unu dăm dvanaest (12) apostolur. Jăl u vinjit dă apropi la Isus šă lu surutat ăm ubraz. 48 Ali Isus ju zăs aluj: "Juda, izdaleşc pă minji, Fişoru alu Omuluj, ku surutala?" 49 Apostoli kănd u väzut şje su dogodulit jej ur ăntribat: "Domnu, să nji băchenj ku mačurlje?" 50 Šă unu dăm jej u luvit ku maču pă sluga lu popa mari, šă ju tijet ureče. 51 Isus u zăs: "Dăstul, nu maj vă băceci!" Jăl u pus măna pă ureci šă lu iscjelilit. 52 Atunşje Isus u zăs lu mar popur šă lu străža dă Hram, šă lu bătărnji kari ur vinjit afară protiv dă jăl: "Ac vinjit ku mačur šă ku palicur ka pă buntovnik?" 53 Nikad nac răđikat njiš žježiju protiv dă minji kănd arem ku voj ăm totă ză ăm Hram. Ali aku aj vreme avostră šă să vladalaskă tama." 54 Atunşje jej lor apukat pă Isus, lor dus ăndărăt šă lor dus la kasa la maj mari popă. Petar sljedile pă dăparči. 55 Fok ur făkut ăm sredina dă udvar, šă kum šăde lume akulo, Petar u vinjit ăntri jej. 56 Una tăñără sluškinja lu väzut kă şadă ăm lumina dă fok, u mucăt pă jăl tari šă u zăs dă pă aje: "Omusta are ku jăl isto." 57 Ali jăl u tăgăđit šă u zăs: "Nu, nu nu mes. Ju nu ăl kunosk pă jăl!" 58 Nu mult dă pă aje altu om lu väzut šă u zăs: "Spunji! Tu jeşc unu dăm jej!" Ali Petar u ăntors vorba: "Ju nu mes!" 59 Hundiva unu šas dă pă aje altu om uporno tvrdăle: "Sigurno, asta om are ku jăl, kă jăl aj Galilejac!" 60 Ali Petar u zăs: "Ju nu şćuv dă şje sviteşc!" Šă točno atunşje kănd inka svite, kukošu u kukuruzăt. 61 Domnu su ăntors šă su ujtat pă Petar. Šă vorbilie lu Domnuluj ur vinjit ăm napoj la Petar, kum u zăs jăl: "Majnti dă şje kukošu u kukuruză astăs tu mi tăgăđi pă minji ăm tri răndur." 62 Šă Petar u mers afară šă plăngănt tari. 63 Ominji kari ăl păze pă Isus ăs făşje şjuđ dăm jăl šă ăl băče. 64 Jej ur pus fljancă pă oč, ăl luve ăm ubraz šă să akăca dă jăl: "Ajde prorokuleşc! Spunji nji şjinji ču luvit ăm ubraz?" 65 Šă jej alu Isus ur zăs maj mulcī urăči vorbi. 66 Dă răkori ăm alta ză, bătărnji, una ku mar popur šă učitelji dă zakonu alu Mojsije, ur adus pă Isus ăm nençe dă sudu alor. 67 Jej ur zăs: "Spunjini dakă jeşc tu Krist." Jăl u ăntors vorba: "Să vă spuj nu mac ănkredē, 68 šă să vă ăntreb pă voj dă Krist, voj nu ac ăntorşji vorba. 69 Aku maj menkulo ju, Fişoru alu Omuluj, uj fi ăm pučeri pă desna parci dă măna lu Dimizov." 70 Šă jej toc ur zăs, "Atunşje tu jeşc Fişoru alu Dimizov?" Šă jăl u ăntors vorba: "Da baş kum zăşjec! Ju mes!" 71 Atunşje jej or zăs: "Şefălj dokazur maj mult nji trăbujă? Noj săngur anj auzăt dăm gura aluj!"

23 Toc kari as re dio dă sud sor skulat šă lor adus pă Isus la Pilat. 2 Šă jej sor apukat să adukă optužbur protiv

dă jăl: "Noj anj aflat kum strikă pă lumi. Jăl u zabranalit să să plăcaskă porezu lu Caru dă Rim. Jăl tvrdăleşcă kă jăl aj Krist Car." 3 Pilat lu ăntribat: "Jeşc tu Car dă Židov?" Isus u ăntors vorba: "Da kum aj zăs tu." 4 Pilat u zăs atunşje lu mar popur šă lu gărmadă dă lumi, "Ju nam aflat njimika dă şje laş optužuli šă suduli." 5 Ali jej šă maj tari navalale: "Jăl bunuleşcă pă toc pă pămăntu anostru. Su apukat să ănveci ăm Galileja šă u vinjit ăm Jeruzalem." 6 Kănd u auzăt Pilat kă să sviteşcă dă Galileja, jăl u ăntribat: "Aj omusta dăm loku Galileja?" 7 Kum are informiran Isus pripadale alu autoritetu lu Herod, Pilat lu mănat la Herod kari are ăm Jeruzalem atunşje. 8 Herod are fălos kă veđi pă Isus. Kă dă mult gănde să ăl vadă pă. Jăl daje kă u auzăt mult dă jăl, šă Herod să nadale kă lu viđe să fakă čudur. 9 Herod svite mult, ăntriba mulcī, ali nu ju fost ăntorsă njiš una vorba. 10 Mar popur šă učitelji dă zakonu alu Mojsije asre isto akulo šă jej ur zăs tari mar optužbur protiv dă Isus. 11 Atunşje Herod šă stražurje aluj ăs făşje şodă dăm Isus šă ăl făşje bulănd. Jej lor ămbrăkat pă jăl ăm haljinur dă Car šă lor mănat la Pilat. 12 Šă ăm aje ză Pilat šă Herod kari asre dužmanj aku asre urtaš. 13 Atunşje Pilat u čimat una pă mar popur šă pă alcii vođur kari as re židovi šă pă gărmadă dă lumi. 14 Jăl lju zăs: "Voj ac adus pă omusta kă bunule pă lumi ali ju vă uvjerălesk kă kănd ăl ispićem nam aflat njiš şefălj krivică am jăl. Jăl nu aj duvină njiš dă una krivică dă şje ac optužulit. 15 Njiš Herod nu aflat njimik ăm jăl, kapu lu mănat ăm napoj la noj. Jăl no făkut njimika să zavredilaskă kaznă dă morči. 16 Ju uj da să ăl bičalaskă benji benj šă luj slăbuză." 18 Ali jej ur mužjít ăm grupur tari, "Ăndărăt ku omusta! Noj găndeşti să ăl slăbož pă Baraba!" 19 (Baraba are ăm čemică kă bunule pă lumi ăm Jeruzalem šă u amurăt.) 20 Pilat daje gănde să slăbodă pă Isus šă aşa lju svatit alor ăm napoj, 21 Ali jej tot ur mužjít maj tari: "Punjecăl pă krušji! Punjecăl pă krušji!" 22 Atunşje po treći rănd, jăl lju svatit alor: "Adişje? Punjecăm şje rov u făkut omusta? Ju nu pot aflu njimik rov să zaslužulaskă morči. Aşa luj dă să ăl bičalaskă šă atunşje lăsa să fuğă." 23 Ali jej mužje šă maj tari, šă zahtjevalje să ăl puja pă krušji. Šă napokon jej ur kăpătăt şje gănde. 24 Pilat u dat zapovjed să să fakă kazna şje ur zahtjevalit jej. 25 Aşa ăm tokmă ku zahtjevula, jăl u slăbuzăt dăm čemică pă om şje u răđikat bună šă u amurăt ali jăl u ăntors pă Isus la jej să ăl puja pă krušji. 26 Šă kum lor dus ăndărăt pă Isus, jej ur apukat pă om şje să čima Šimun, dăm varušu Cirena, kari vinje akasă dăm sat. Jej ur pus krušje pă jăl să dukă ăm loku lu Isus. 27 Multă lumi ăl sljedile pă Isus šă mujer kari plăňze şă žalale pă jăl. 28 Isus su ăntors la jej să lju zăs: "Mujerilje dăm Jeruzalem, nu plăňzjec păntru minji, mar

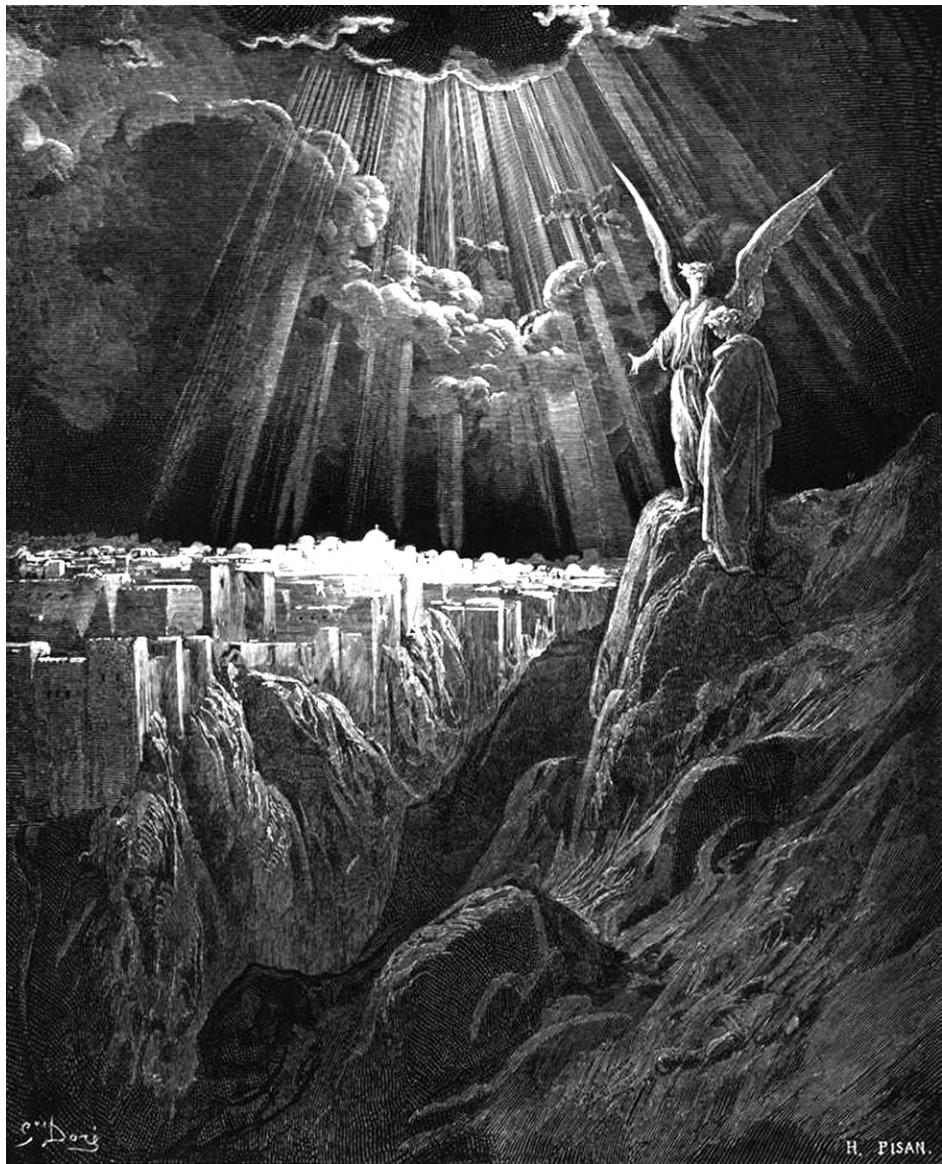
plānžjec pāntru voj šā pāntru kupiji avoštri. 29 Kā anume u vinji vremi kānd ur zāšji lume, 'Blagoslovuliči ās elje kari nikad no ar avut šā injimilje kari nikad nor pūrtat kupij šā cācālje kari nikad nor avut lapči ām jelji!' 30 Lume sor apuka atunše sā zākā lu planinur: 'Kādec žos pā noj!' šā lu īdalur: 'Astupācānji!' 31 Kā dakā faši dastafelji stvarur lu ījemnijile verž, šje nar puće sā peci uskat?' 32 Akulo asre isto doj alcī, amāndojoj kriminalci kari trābā sā fijā pus pā kruši sā mori ku Isus una. 33 Kānd ur vinjīt pā loku šje sā čima osu dā kap, jej lor apukat šā lor pus pā kruši, una ku doj kriminalci, unu pā desna, unu pā ljeva parče aluj. 34 Šā Isus u zās: "Tata Dimizovu amnjov, jartālji kā jej nu ščijā šje faši." Šā vojnici ur skos kockā sā sā āmperci dām colijile aluj āntri jej. 35 Lume stācē šā sā ujta; šā vladarur asre akulo šā āl rāde: "Jāl u spasalit pā alcī. Aku dakā āj Krist, akuljes dā la Dimizov, lasā sā sā spasalaskā sāngur!" 36 Kātānijile isto āš fāsje šjuf dām jāl. Šā jej ur vinjīt šā u āmbijet aluj ucāt. 37 Jej ur zās: "Dakā ješč tu Caru dā Židov, spasaleščīci pā činji sāngur!" 38 Sus la kap are skris: "Asta āj Caru dā Židov." 39 Unu dām eje kriminalc kari ās re puš pā kruši ku Isus āl vredile šā jāl u zās: "Dakā ješč tu Krist, atunše spasaleščīci, šā pā noj isto!" 40 Altu kriminalac lu mužīt pā elši šā u zās: "Nu ci frīk dā Dimizov? Tārpālešč ista kazna ka jāl. 41 Tu šā ju ščenj ista pravedno kaznalic. Noj anj kāpātāt kaznā dā lukrurlje relji, ali omusta no fākut njimika." 42 Atunše ju zās lu Isus: "Isuse, āngāndeščīci tu dā minji kānd vī vinji ām kraljevstva ata." 43 Isus ju zās ām ānturšjalā dā vorba: "Anume, ju āc zāk: astās vi fi ku minji ām Raj!" 44 Kānd are hundīva dāmnjaza, are āntunjerik āntreg pāmāntu pān ām tri (3) šasur. 45 Sorilje are āntunjerik, šā feringa ām Hram su tijet pā pola. 46 Atunše Isus u plāns ām graj tari šā zāšje: "Tata ām mānijile atelji ju puj duhu amnjov." Kānd u zās Isus asta, jāl u murit. 47 Kānd u vāzut asta kapetanu šje u fost, jāl u slavalit pā Dimizov kum u zās: "Omusta are sigurno pravedan!" 48 Šā totā lume kari sor akuljes sā vadā kum lor punji pā kruši, kānd ur vāzut šje u fost, ur mers akasā šā āš bāče dā žalji čepturlje. 49 Ali toc kari āl kunušće pā jāl una ku mujerilje kari ur vinjīt ku Isus dām Galileja stācē šā sā ujta dā dāparči. 50 Are om šje sā čima Josip. Jāl are član dā mari sud dā Židov. Bun om šā pravedan 51 kari no dat pā prav la odlukrurlje šje ur fākut ku Isus. Jāl are dām Arimateja, unu varuš la Judeja šā are dām unu kari aščipta sā vījā kraljevstvo lu Dimizov. 52 Omusta u mers la Pilat šā lu āntribat dakā poči kāpāta tela lu Isus. 53 Josip u lot žos pā Isus dā pā kruši šā lu ānvālit ām plahtā. Šā lu pus ām gropā šje are sklesalitā dām petrā ām kari inka njime no fost āngrupatā. 54 Zuva dā pripremā are šā zuva dā sāmbāta.

vinje. 55 Mujerilje kari ur vinjīt ku Isus dām Galileja isto āl sljedile. Jelji ur vāzut gropā, šā kum are tela aluj postavalitā. 56 Aša ur mers ām napoj šā ur pripremilit uloj šā parfemur sā ungā tela alu Isus, ali pā zuva dā sāmbāta jej sā odmarale dā pā zapovjed alu Mojsije.

24 Elši zuva dā sāptāmānā, are duminjika, tari dā īminjaca mujerilje ur mers la gropā, šā adušje uloj ku mirošje ur pripremilit. 2 Jej ur aflat petrā kā u fost āntorsā āndārāt dā la gropā. 3 Kānd ur tunat jej nor aflat tela lu Domnu Isus. 4 Šā atunše, kānd inka stācē akulo ām šok, ujtači! Doj ominj stācē lāngā jelji ām colji šje svitlāze. 5 Mujerilje sur ānfrikušat tari, kapu sur poklonulit pān la pāmānt ku ubrazu šā ominji ljom zās: "Adišje kutāc pā om ām kust āntrā ominj morc? 6 Jāl nuj ajiše. Jāl u uskrsnulit! Āngāndecāv šje vu zās jāl kānd are inka ām Galileja: 7 'Trābā ju Fišjoru Omuluj sā fjuv dat ām mānijile lu ominji rej šā sā mā puji pā kruši daje sā uskrsnulaskā pā trečā (3) zā.' 8 Atunše jej sor āngāndit dā vorbilje aluj. 9 Kānd sor āntors dā la gropā kutotu asta ur spus alu jedanaest (11) apostolur šā alu toc. 10 Jelji as re Marija dām varuš Magdala, Ivana šā Marija, mumāša lu Jakov, kari u adus hiru la apostolur. 11 Ali puvešće alu mujerilje lju su vāzut alu apostolur kā svite bulunzemi, dā aša nu ljur ānkrizut. 12 Ali Petar su skulat šā u aljirgat la gropā. Akulo u stat sā sā ujci ām nontru, šā u vāzut numa plahtā. Atunše u mers ām napoj hundi are šā sā āntriba šje u fost aje. 13 Ām aje ista zuva doj (2) učenikur māržje ām lok Emaus, jedanaest (11) kilometara dām Jeruzalem. 14 Jej svite una ku alt šje u fost. 15 Atunše kānd svite šā kānd sā āntriba dā kutotu aje, Isus sāngur u vinjīt šā umbla ku jej. 16 Ali alu oči alor are uskratalit sā nu āl kunoskā pā Isus. 17 Isus lju āntribat pā jej: "Šā šje raspravljalec aša iskreno kānd umblāc?" Šā jej or stat trišč. 18 Unu dām jej, unu kari sā čima Kleofa, ju āntors vorba: "Ješč tu jedini stranac ām Jeruzalem kari nu ščijā šje u fost ajiše ām zadnji par zālji?" 19 Isus u āntribat: "Šje u fost?" Jej ur āntors vorba: "Dā kutotu šje su dogodulit ku Isus dām Nazaret. Jāl are Prorok, om bālour ām djeļur, šā ām vorbi ām njenče lu Dimizov, šā la lumi. 20 Mar popur šā anoštri poglavavar lor dat sā sudulaskā pā Isus pā morči, šā jej lor pus pā kruši! 21 Noj nji nadalenj kā āj jāl ala unu kari u otkupili Izrael. Šā astās āj trečā (3) zuva dā atunše. 22 Ali pā aje kutotu orikīci mujer dām grupa anostrā nju iznenadalit benji benj. Dā rākori dā īminjaca stācē jelji ur mers la gropā. 23 Jelji nu ur aflat tela aluj, mar ur vinjīt ām napoj sā nji zākā kā ur vāzut vizijā dā andelj dā kari ur zās kā Isus āj ām kust. 24 Orikic dām grupa anostrā ur mers la gropā sā vadā šā ur

aflat kum ur spus mujerilje ali nu lor väzut pā jāl.” 25 Šā Isus lju zās: “O voj ominj bulānž šā ām sufljičilje avoštri nu ščec spremni sā ānkriđec šje ur zās proroci! 26 Nar trābuji Krist sā patalaskā dā toči stvarurlješće šā atunšje Dimizov sā āl proslavalaskā?” 27 Jāl u spus maj menkulo šje are zās dā jāl, ām toči svänti kenvijur; su apukat ku Mojsije šā pām toc Proroci. 28 Kānd ur vinjut dapropi ām lok hundī märžje, Isus su arātat ām namjerā sā mergā maj menkulo. 29 Ali jej lor nagovorulit sā rāmāji. “Rāmānji ku noj; mar āj kasno. Zuva āj mar gata.” Atunšje jāl u mers ām nontru sā rāmāji ku jej. 30 Atunšje kānd are ku jej la masā, Isus u lot pitā, u blagoslovilitu šā u rupt ām dovā šā lju dat alor. 31 Aku oči alor puće sā vadā, šā jej lor kunuskut, šā dā pā aje Isus u nestalit. 32 Šā jej ur zās una la alt: “Nu nji arđe sufljičilje anoštri kānd svite jāl ku noj pā kalji, šā kānd nji objasnale jāl sväntā kenvijā?” 33 Atunšje jej sor skulat šā ur mers ām napoj ām Jeruzalem. Akulo ur aflat pā jedanaest (11) apostolur una pā kupā, šā pā orikic alci ku jej. 34 Ešće ljur spus: “Domnu anume u uskrsnulit, šā su arātat la Šimun.” 35 Doj (2) učenikur ur spus šje ur pāčat pā kalji, šā kum lor kunuskut kānd u rupt pita. 36 Čak šā kānd svite dā aje šje ur pāčat, Isus stāče akulo āntrā jej šā jāl lju zās: “Putuljalā fijā ku voj!” 37 Jej as re zubunjic šā ānfrikušac kā jej gāndje kā veđi duh. 38 Ali Isus u zās: “Adišje vi frikā? Šā adāšje vinji sumnjur ām sufljičilje avoštri? 39 Ujtāčavā la pišjorilje amelji šā la mānjlje amelji! Ujtāčavā ju mes! Punjec mānjlje šā uvjerilečavā, kā duh nari karnji šā osā kum videc kum ju am.” 40 Kānd u zās asta jāl lju arātat mānjlje šā pišjorilje. 41 Ali dā fālušuja mari, jej inka nu ānkriđe, šā sā čudule. Jāl lju zās: “Avec ajiše šjeva dā mānkat?” 42 Jej jur dat aluj dārab dā pešči fript. 43 Isus u lot šā u mānkat ām nenće alor. 44 Isus lju zās: “Asta āj aje šje ju vā svitem avovā kānd arem inka ku voj: kutotu stvarurlje kari dā minji as re skrišā ām zakonu lu Mojsije, šā ām kenvijurlje dā prorokur šā ām Psalmur trābuje sā sā ispunulaskā.” 45 Atunšje jāl lju dāsvākut gāndurlje alor sā potā sā prišjepi sväntā kenvija. 46 Jej u zās: “Asta āj skris ām sväntā kenvijā: kā Krist trābā sā patalaskā šā sā uskrsnulaskā dām morc pā treća (3) zā. 47 Isto aša ānkājalā šā jirtala dā grehur ar trābuji sā fijā propovjedalići ām numilje aluj alu toči nacijurlje aša Dimizov lju jirta grehurlje alor, šā sā sā apušji elši ku propovjed ām Jeruzalem. 48 Voj ščec svedoci dā stvarurlješće. 49 Šā ju uj mānā žos pā voj Duh svänt šje Tata amnjov u igirit. Ali rāmānjec ajiše ām varuš pān šje nu vic fi āmbrākac ku pučeri dā sus!” 50 Isus lju dus dā apropi ām lok Betanija. Jāl u rāđikat mānjlje ām sus šā lju blagoslovilit pā jej. 51 Šā kānd lju blagoslovule pā jej, jāl u fost rāđikat šā dus sus ām nor. 52 Jej sā klanjale la jāl, šā ku

fulušuje mari sur āntors ām Jeruzalem, 53 Šā ām Hram cijelo vreme āl blagoslovule pā Dimizov.

H. PISAN.

Și am văzut Cetatea Sfântă, Noul Ierusalim, coborând din cer, de la Dumnezeu, pregătită ca o mireasă împodobită pentru soțul ei. Am auzit un glas puternic ieșind de la tron și spunând:

*'Iată, cortul lui Dumnezeu este cu oamenii! El va veni să locuiască împreună cu ei,
iar ei vor fi poporul Lui. și Dumnezeu Însuși va fi cu ei.'*

Apocalipsa 21:2-3

Ghidul Cititorului

Bayash at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, *"As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him."* Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, *"And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned."* So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, *"Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth."* 2 Timothy 2:15. *"God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,"* 2 Peter 1:4-8.

Glosar

Bayash at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place

Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aidios g126

Greek: adjective

Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun

Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective

Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular

Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32

Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possibility, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067

Greek: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs g86

Greek: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Meaning:

Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442

Greek: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585

Hebrew: proper noun, place

Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020

Greek: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glosar +

AionianBible.org/Bibles/Romanian---Bayash-Luke/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Luka 8:31
Romans 10:7
Revelation 9:1
Revelation 9:2
Revelation 9:11
Revelation 11:7
Revelation 17:8
Revelation 20:1
Revelation 20:3

Acts 3:21
Acts 15:18
Romans 1:25
Romans 9:5
Romans 11:36
Romans 12:2
Romans 16:27
1 Corinthians 1:20
1 Corinthians 2:6
1 Corinthians 2:7
1 Corinthians 2:8
1 Corinthians 3:18
1 Corinthians 8:13
1 Corinthians 10:11
2 Corinthians 4:4
2 Corinthians 9:9
2 Corinthians 11:31
Galatians 1:4
Galatians 1:5
Ephesians 1:21
Ephesians 2:2
Ephesians 2:7
Ephesians 3:9
Ephesians 3:11
Ephesians 3:21
Ephesians 6:12
Philippians 4:20
Colossians 1:26
1 Timothy 1:17
1 Timothy 6:17
2 Timothy 4:10
2 Timothy 4:18
Titus 2:12
Hebrews 1:2
Hebrews 1:8
Hebrews 5:6
Hebrews 6:5
Hebrews 6:20
Hebrews 7:17
Hebrews 7:21
Hebrews 7:24
Hebrews 7:28
Hebrews 9:26
Hebrews 11:3
Hebrews 13:8
Hebrews 13:21
1 Peter 1:23

1 Peter 1:25

1 Peter 4:11

1 Peter 5:11

2 Peter 3:18

1 John 2:17

2 John 1:2

Jude 1:13

Jude 1:25

Revelation 1:6

Revelation 1:18

Revelation 4:9

Revelation 4:10

Revelation 5:13

Revelation 7:12

Revelation 10:6

Revelation 11:15

Revelation 14:11

Revelation 15:7

Revelation 19:3

Revelation 20:10

Revelation 22:5

aïdios

Romans 1:20
Jude 1:6

aiōn

Matthew 12:32
Matthew 13:22
Matthew 13:39
Matthew 13:40
Matthew 13:49
Matthew 21:19
Matthew 24:3
Matthew 28:20
Mark 3:29
Mark 4:19
Mark 10:30
Mark 11:14
Luka 1:33
Luka 1:55
Luka 1:70
Luka 16:8
Luka 18:30
Luka 20:34
Luka 20:35
John 4:14
John 6:51
John 6:58
John 8:35
John 8:51
John 8:52
John 9:32
John 10:28
John 11:26
John 12:34
John 13:8
John 14:16

aiōnios

Matthew 18:8
Matthew 19:16
Matthew 19:29
Matthew 25:41
Matthew 25:46
Mark 3:29
Mark 10:17
Mark 10:30
Luka 10:25
Luka 16:9
Luka 18:18
Luka 18:30
John 3:15
John 3:16
John 3:36
John 4:14
John 4:36
John 5:24
John 5:39
John 6:27
John 6:40
John 6:47
John 6:54
John 6:68

John 10:28
John 12:25
John 12:50
John 17:2
John 17:3
Acts 13:46
Acts 13:48
Romans 2:7
Romans 5:21
Romans 6:22
Romans 6:23
Romans 16:25
Romans 16:26
2 Corinthians 4:17
2 Corinthians 4:18
2 Corinthians 5:1
Galatians 6:8
2 Thessalonians 1:9
2 Thessalonians 2:16
1 Timothy 1:16
1 Timothy 6:12
1 Timothy 6:16
2 Timothy 1:9
2 Timothy 2:10
Titus 1:2
Titus 3:7
Philemon 1:15
Hebrews 5:9
Hebrews 6:2
Hebrews 9:12
Hebrews 9:14
Hebrews 9:15
Hebrews 13:20
1 Peter 5:10
2 Peter 1:11
1 John 1:2
1 John 2:25
1 John 3:15
1 John 5:11
1 John 5:13
1 John 5:20
Jude 1:7
Jude 1:21
Revelation 14:6

eleēsē

Romans 11:32

Geenna

Matthew 5:22
Matthew 5:29
Matthew 5:30
Matthew 10:28
Matthew 18:9
Matthew 23:15
Matthew 23:33
Mark 9:43

Mark 9:45
Mark 9:47
Luka 12:5
James 3:6
Hadēs
Matthew 11:23
Matthew 16:18
Luka 10:15
Luka 16:23
Acts 2:27
Acts 2:31
1 Corinthians 15:55
Revelation 1:18
Revelation 6:8
Revelation 20:13
Revelation 20:14

Limnē Pyr

Revelation 19:20
Revelation 20:10
Revelation 20:14
Revelation 20:15
Revelation 21:8

Sheol

Genesis 37:35
Genesis 42:38
Genesis 44:29
Genesis 44:31
Numbers 16:30
Numbers 16:33
Deuteronomy 32:22
1 Samuel 2:6
2 Samuel 22:6
1 Kings 2:6
1 Kings 2:9
Job 7:9
Job 11:8
Job 14:13
Job 17:13
Job 17:16
Job 21:13
Job 24:19
Job 26:6

Psalms 6:5
Psalms 9:17
Psalms 16:10
Psalms 18:5
Psalms 30:3
Psalms 31:17
Psalms 49:14
Psalms 49:15
Psalms 55:15
Psalms 86:13
Psalms 88:3
Psalms 89:48

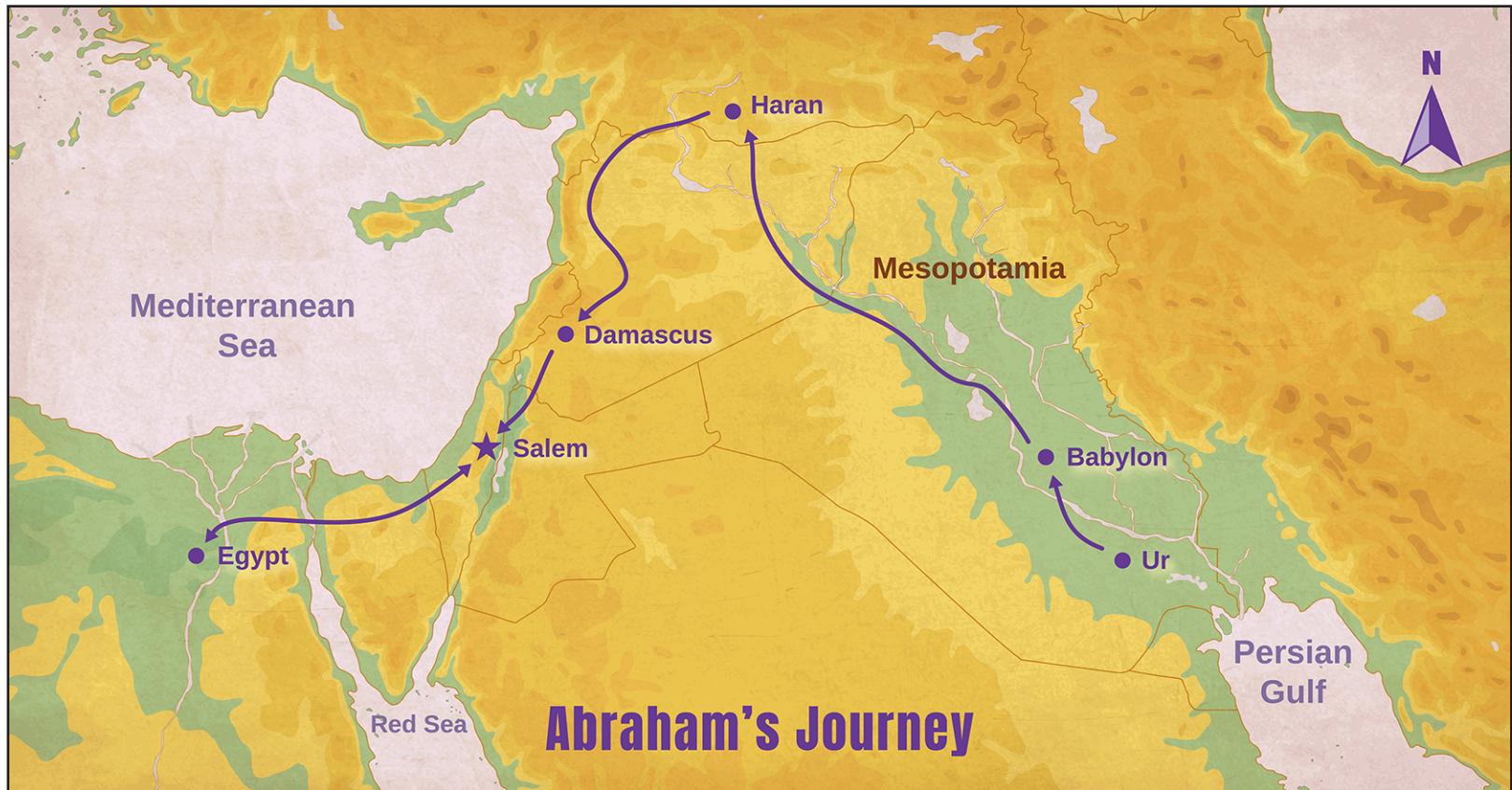
Psalms 116:3
Psalms 139:8
Psalms 141:7
Proverbs 1:12
Proverbs 5:5
Proverbs 7:27
Proverbs 9:18
Proverbs 15:11
Proverbs 15:24
Proverbs 23:14
Proverbs 27:20
Proverbs 30:16
Ecclesiastes 9:10
Song of Solomon 8:6
Isaiah 5:14
Isaiah 7:11
Isaiah 14:9
Isaiah 14:11
Isaiah 14:15
Isaiah 28:15
Isaiah 28:18
Isaiah 38:10
Isaiah 38:18
Isaiah 57:9
Ezekiel 31:15
Ezekiel 31:16
Ezekiel 31:17
Ezekiel 32:21
Ezekiel 32:27
Hosea 13:14
Amos 9:2
Jonah 2:2
Habakkuk 2:5

Tartaroō

2 Peter 2:4

Questioned

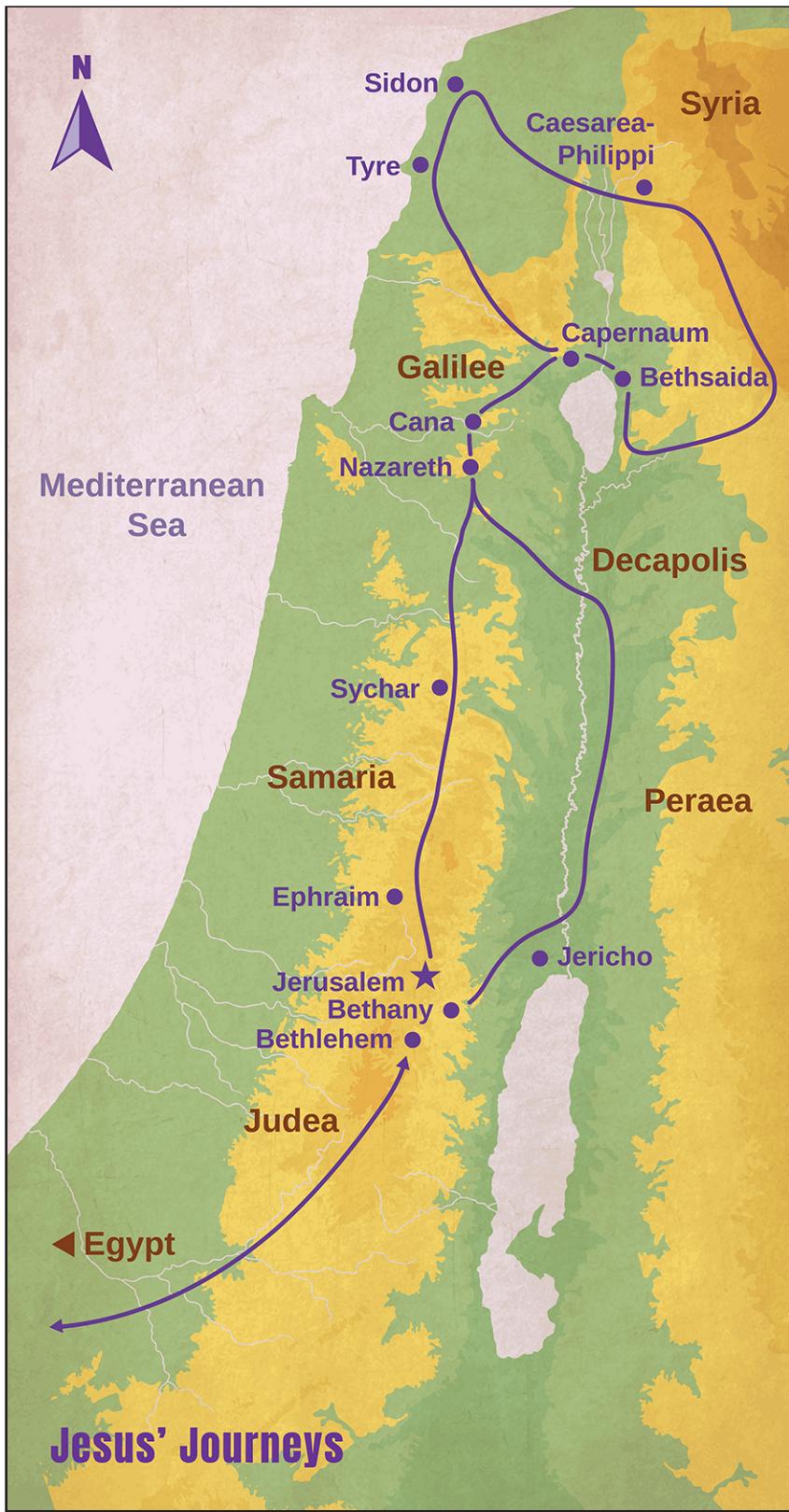
None yet noted

Prin credință a ascultat Avraam când a fost chemat să plece și să se ducă într-un loc pe care urma să-l primească drept moștenire și a ieșit fără să știe unde se duce. - Evrei 11:8

Când Faraon a lăsat poporul să plece, Dumnezeu nu i-a condus prin țara filistenilor, deși era mai aproape, pentru că Dumnezeu a zis:
'S-ar putea ca poporul să se răzgândească și să se întoarcă în Egipt, dacă va trebui să poarte război.' - Exodul 13:17

Căci Fiul Omului n-a venit ca să fie slujit, ci ca să slujească și să-și dea viață ca răscumpărare pentru mulți. - Marcu 10:45

Pavel, rob al lui Cristos Isus, chemat să fie apostol, pus deoparte pentru Evanghelia lui Dumnezeu. - Romani 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophesies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Usher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

1956	Christ returns for his people
1830	Jim Elliot martyred in Ecuador
1731	John Williams reaches Polynesia
1614	Zinzendorf leads Moravian mission
1572	Japanese kill 40,000 Christians
1517	Jesuits reach Mexico
1455	Martin Luther leads Reformation
1323	Gutenberg prints first Bible
1276	Franciscans reach Sumatra
1100	Ramon Llull trains missionaries
1054	Crusades tarnish the church
997	The Great Schism
864	Adalbert martyred in Prussia
716	Bulgarian Prince Boris converts
635	Boniface reaches Germany
569	Alopen reaches China
432	Longinus reaches Alodia / Sudan
397	Saint Patrick reaches Ireland
341	Carthage ratifies Bible Canon
325	Ulfilas reaches Goth / Romania
250	Niceae proclaims God is Trinity
197	Denis reaches Paris, France
70	Tertullian writes Christian literature
61	Paul imprisoned in Rome, Italy
52	Titus destroys the Jewish Temple
39	Thomas reaches Malabar, India
33	Peter reaches Gentile Cornelius
	Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

Where?

Who?

When?

		Innocence		Fallen			Glory					
Who?	God	Eternity Past	4000 BC Creation	Fall to Sin No Law	1500 BC Moses' Law	Advent of Christ 0-33 AD	Church Age Kingdom Age	Great White Throne	New Heaven and Earth			
		God's Perfect Fellowship	John 10:30	Living in Unapproachable Light, 1 Timothy 6:16					God's Perfectly Restored Fellowship with All Mankind in the Holy City			
		God's Perfect Fellowship		Pre-Incarnate, John 8:58	Incarnate, John 1:14	Paradise, Luke 23:43						
		God's Perfect Fellowship with Adam in the Garden of Eden		Everywhere, Psalm 139:7	Indwelling Believers, John 14:17							
	Mankind	No Fall No Death Gen 1:31	No Creation	Serving the Savior or Satan on Earth, Ephesians 2:1-5					All Restored Acts 3:21			
				Blessed in Paradise, Luke 16:22								
				Punished in Hades until the final judgment, Luke 16:23 and Rev 20:13								
	Angels	No people Gen 1:1	No Fall No Unholy Angels Gen 1:31	Serving Mankind at God's Command, Hebrews 1:14					No Hades No Dead Rev 20:3			
				Imprisoned in Tartarus, 2 Peter 2:4 and Jude 6								
				Rebelling Against Christ			Thalaasa, Rev 20:13					
			No Fall No Unholy Angels Gen 1:31	Accusing Mankind			Lake of Fire Revelation 19:20		Lake of Fire Prepared for the Devil and his Angels Mat 25:41 Rev 20:10			
				1 Peter 5:8 and Revelation 12:10								
				Abyss Revelation 20:2								

Destin

Bayash at AionianBible.org/Destiny

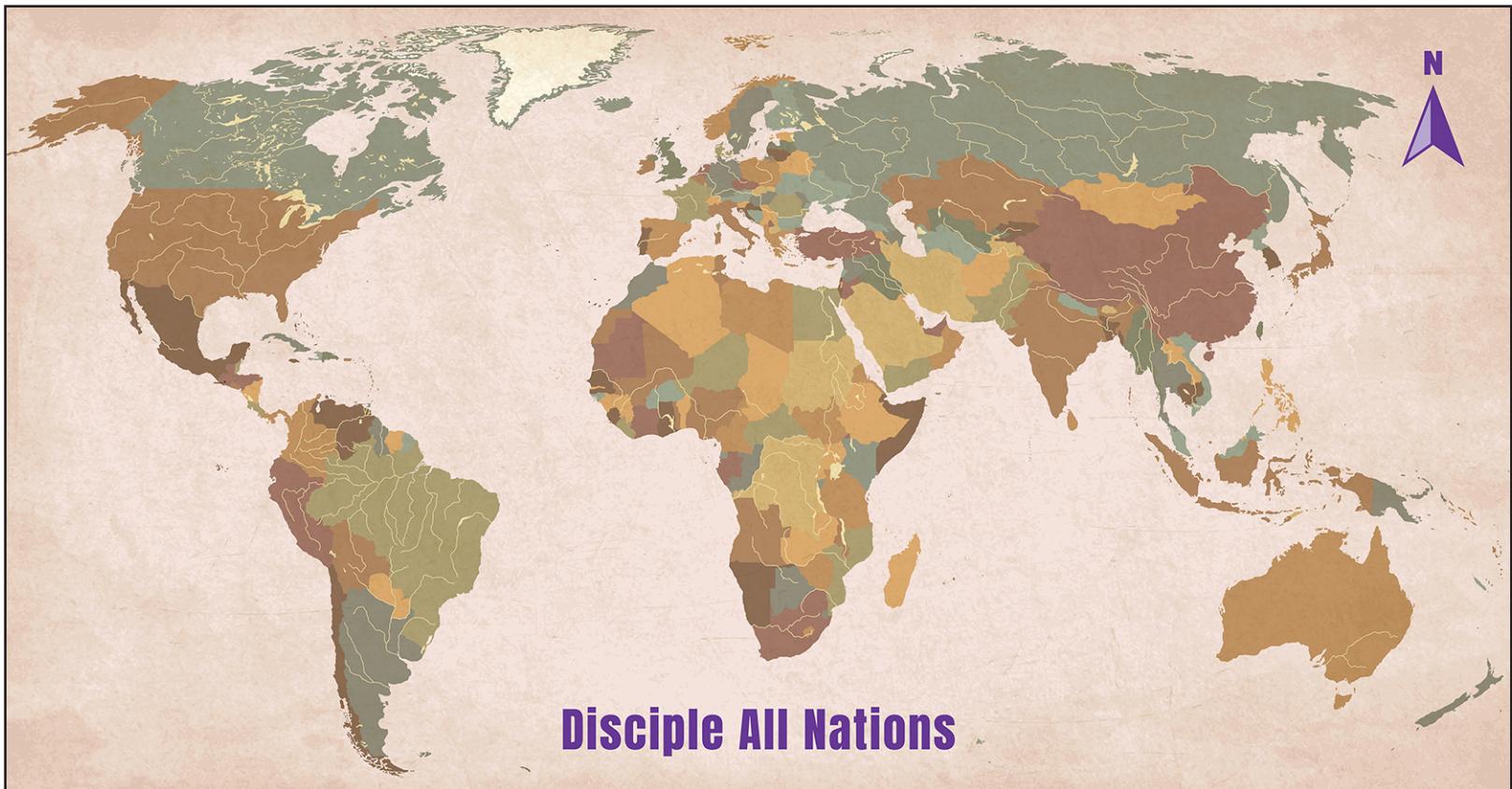
The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, "*the gates of Hades will not prevail*," Matthew 16:18. Paul asks, "*Hades where is your victory?*" 1 Corinthians 15:55. John wrote, "*Hades gives up*," Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, "*Do not be afraid*," because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our *Good News* sounds like a warning to "*be afraid*" because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, "*out of the frying pan, into the fire?*" Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, "*Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'*" Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. "*If the first fruit is holy, so is the lump*," Romans 11:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

Disciple All Nations

Prin urmare, ducetă și faceți ucenici din toate neamurile, botezându-i în Numele Tatălui, al Fiului și al Duhului Sfânt. - Matei 28:19